

Richard Wurmbrand

100 DE MEDITAȚII DIN ÎNCHISOARE

© 1984 al ediției în limba engleză
de Richard Wurmbrand
Titlul original:
100 PRISON MEDITATIONS
Editată de:
LIVING SACRIFICE BOOKS
P.O. Box 938, Middlebury, IN 46540,
U.S.A.

© al ediției în limba română
Editura STEPHANUS, București,
ROMÂNIA

Richard Wurmbrand

**100 DE MEDITAȚII
DIN ÎNCHISOARE**

EDITURA STEPHANUS
București, 1994

Redactor: ELEONARA OLOGEANU
Tehnoredactor: MARIA NICOLAE
Culegere și paginare pe calculator: CRISTINA RADU
Foto-montaj: OLGA CHIBICI

•
Bun de tipar 17.01.1994. Apărut 1994. Coli de tipar 10.

•
Tipar executat sub comanda nr. 25/1993
la Tipografia STEPHANUS
Str. Bibescu Vodă, nr. 1, București
ROMÂNIA

ISBN 973-96184-9-9

CUVÂNT ÎNAINTE LA PRIMA EDIȚIE

"...i-au aruncat în temniță (...) Pe la miezul nopții, Pavel și Sila se rugau și cântau cântări de laudă lui Dumnezeu" (F. A. 16: 23, 25)

Ce a făcut Richard Wurmbrand în temniță? Nu încapе îndoială că, urmând pilda demnilor săi înaintași, s-a rugat și a cântat imnuri pentru glori ficarea Aceluia în ale Căruia brațe sigure și-a încredințat soarta. Dar asta nu a fost totul. Autorul răspunde acestei întrebări: *"În închisoare ne-am căit de multe păcate. Am regretat chiar și modul în care citisem Biblia"* (Meditația 34) sau: *"În închisoare, am regretat felul în care predicaseam înainte"* (Meditația 44).

Însă îndeosebi acolo el a meditat. Cum? În imagini, specific structurii sale orientale, dar în imagini de un mare realism și de o puternică forță de expresie. Apoi, profund: *"Mă gândeam la Dumnezeu și la Biblie, la cuvintele ei, la literele ei, chiar și la spațiile libere dintre litere"*. A meditat

fertil și, poate deloc întâmplător, ne-a lăsat nu 30, 60 ci... o sută de meditații, asemenea grăunțelului care a oferit dimensiunea rodniciei supreme (Mc. 4: 8). Însă autorul a meditat și contagios, spre a-l incita pe cititor să facă la fel: *"Am credința că aceste reflecții, concepute în liniște și hrănite în necaz, vă vor da posibilitatea să vă adânciți mai mult în adevăr, pentru a cunoaște Adevărul."*

Hrănit *"cu pâinea și apa întristării"* (1 Împ. 22: 27), *"Întemnițatul lui Christos"* a transformat "pâinea" în "pietre". Da, în "pietre de aducere aminte", în pietre care strigă atunci când oamenii tac (cf. Lc. 19: 40). Strigătul acestor "pietre" ale lui Richard Wurmbrand se constituie într-o muzică duioasă. Și *"în această muzică trebuie găsit sensul adânc al Bibliei, în care inima cântă, uneori în cuvinte de neînțeles, despre căile ascunse ale lui Dumnezeu"* (Meditația 10).

Autorul nu scrie spre a face din cuvinte ceva asemănător unui loc unde au tăbărât israeliții în pustie și să ne lase în deșertul *"deșertăciunii vorbelor"* (Ecl. 5: 7). El precizează: *"Prin cuvinte, trebuie să ajungem la lucrul real, la Dumnezeu. Doar atunci vom fi iluminați"*. Iată, așadar, bineînțeles păstrând proporțiile, că Evreul-Isus *"a fost omorât în trup... ca să ne aducă la Dumnezeu"* (1 Pet. 3: 18), iar evreul-Wurmbrand s-a hrănit

"cu pâinea și apa întristării" cu același scop: SĂ NE ADUCĂ LA DUMNEZEU. Și autorul meditațiilor precizează: *"Pana cu care Dumnezeu a scris tot ce se va întâmpla până la sfârșitul lumii s-a uscat de mult și nu va fi din nou înmuiată în cerneală pentru a scrie o nouă versiune"*.

Cartea abordează o problematică foarte vastă, ca viața însăși. Voi cita, spre exemplificare, câteva mărturii. Cum să întâmpinăm "furtunile vieții"? Fără să ne îngrijorăm și să ne înspăimântăm, pentru că *"se va întâmpla unul din două lucruri: fie te vei îneca și vei merge la Tatăl, fie vei scăpa și vei trăi pentru Tatăl"* (Meditația 29). Cum putem dobândi forța duhovnicească necesară în marile încercări ale vieții? Cartea răspunde: *"Unul din secretele obținerii puterii spirituale este de a trăi în afara timpului... Oricine retrăiește amintiri din trecut, ca și cum lucrurile s-ar petrece în prezent. Fenomenul poate fi și invers. Puteți transfera greutatea de azi în trecut, prin aceasta devenind capabili de a le privi cu seninătate"* (Meditația 13). Și autorul adaugă la aceasta: *"Numai așa am putut rezista noi, cei din închisori"*.

Cititorule, dorești ceea ce un rabin numea "o locuință plină de viață"? Citește Meditația 49 și vei afla cum o poți obține. Sau vrei să știi cum își imaginează Richard Wurmbrand veșnicia? Iată

ce crede el despre asta: *"Veșnicia va fi o îmbrățișare în iubire. Nici un vânt nu va mai bate... Răspunsurile vor preceda cererile care, prin urmare, nu vor mai fi formulate. Totul va fi pace și seninătate. Aceasta este eternitatea"* (Meditația 63). Cum poți deveni celebru pentru eternitate? Cartea de față răspunde: *"Intrând în genealogia lui Isus" și păstrat în harul Lui să te poți prezenta înaintea lui Dumnezeu "cu o puritate fecio-relnică"*.

Cititorul nefamiliarizat cu stilul wurmbrandian va fi pur și simplu șocat de unele expresii dacă le va citi scoțându-le din context. Iată, de exemplu: *"Venirea lui Isus pentru a vă împlini rugăciunile Îl tulbură... Renunțați la nenumăratele voastre cereri. Dați-I pace în orele în care vrea să fie singur"*. Însă recitind cele ce urmează și îndeosebi povestea cu pădurarul și omul adormit care înghițise un șarpe, înțelegem scopul autorului: *"Atât de mulți au fost vindecați de orbire printr-o simplă cerere și apoi, cu ochii larg deschiși la ispitele lumești, au alergat după împlinirea poftelor"*. În concluzie să nu cerem cu gând de a risipi în plăceri egoiste (Iac. 4: 3). În cazul unei rugăciuni corecte, rămase fără răspuns, autorul nu-l aruncă pe cititor în deznădejde. El întreabă: *"Dar cât timp a trecut de când am cerut?"* amintind că rugăciunea lui Moise de a

vedea Țara sfântă (Dt. 3: 25 - 26) a fost ascultată abia după vreo 3 500 de ani (cf. Mt. 17: 3). O altă propoziție de natură să șocheze, dacă nu chiar să declanșeze ripostă: "*Rugăciunea făcută pentru morți are fundamentare biblică*". Autorul nu caută să introducă vreo idee despre posibilitatea schimbării destinului celor morți, lucru clar precizat în cuvintele Mântuitorului (cf. Mt.25: 46). Ceea ce intenționează el este să mă rog spre a putea trăi în așa fel ca "*să perpetuăm în cinste numele predecesorilor noștri pământești și al celor ce ne-au crescut în credință*". Și autorul continuă, pomenind numele a trei persoane care i-au marcat viața: "*M-am rugat fierbinte să le păstrez bunul renume prin a rămâne credincios în încercări*" (Meditația 84).

Probleme de dogmatică sunt atinse tangențial și soluționate tranșant, în lumina Scripturilor, mai ales că Richard Wurmbrand o face ca un bun cunoscător al limbii Vechiului Testament; numeroasele explicații oferite în acest sens sunt un alt merit incontestabil al lucrării de față.

Stilul natural, sobru și concis, dar și imagistic deosebit de bogată și nuanțată ne captivează de la primele fraze, făcând lectura deopotrivă interesantă și instructivă. Oricum, după cum citim în Meditația 50: "*Cuvintele exprimă doar o parte a realității; cea mai importantă parte a în-*

telepciunii este aceea pe care cuvintele nu o pot cuprinde."

Pentru autor - sincere mulțumiri vizavi de ceea ce a scris, ca și pentru ceea ce a lăsat nescris; pentru cititor - o lectură utilă, într-un spirit de meditație profundă, iar pentru Dumnezeu toată lauda și gloria din veșnicie în veșnicie!

CONSTANTIN MOISA

București 1.12.1993

PREFAȚĂ

În timp ce mă aflam în Australia, am primit vestea că nora mea din California a fost rănită grav într-un accident de automobil, în urma căruia mașina a fost distrusă. Fiica ei de nouă ani, care se afla alături, a fost și ea rănită. Când am sunat în California să aflu amănunte, nepoțica, drept răspuns la întrebările mele, a exclamat: "Am vești bune! Am primit în dar o pisică!" Apoi a urmat o descriere amănunțită a pisicii.

Isus ne-a învățat să devenim asemenea copiilor, să privim evenimentele în mod detașat, chiar pe cele tragice. Putem sângera, putem fi traumatizați, și totuși putem trăi bucuria acelor lucruri mici, care pot fi considerate copilărești.

Exact acest lucru mi s-a întâmplat și mie la închisoare. Am petrecut paisprezece ani în închisorile comuniste (nu mulți, dacă e să ne luăm după standardele comuniste: pastorul baptist rus Hrapov a stat în închisoare treizeci și patru de ani; catolicul Paulaitis, treizeci și patru; călugărul ortodox Michael

Eršov, patruzeci și patru). Am fost înfometaji, bătuti, torturaji. Ani de zile am fost izolaji și am stat singuri în celulă, fără a auzi măcar o șoaptă.

Nu aveam cărți sau ustensile de scris, ce să mai vorbim de Biblie! N-am văzut niciodată un copil și rareori o femeie. Nu am văzut nici culori; lumea noastră era cenușie. Pereții erau cenușii, uniformele noastre erau la fel, chiar și chipurile noastre erau ca de cenușă. Curând am uitat că mai există și albastru, verde, roșu, violet.

La ce ne gândeam noi în cursul acestor îndelungate luni cenușii, de-a lungul acestor ani ca plumbul? Cu siguranță că nu la comunism sau la necesitatea de a suferi. Mințile noastre erau prea copilăroase pentru a fi controlate de evenimente.

În "Henric al IV-lea", Shakespeare a scris: "Gândirea este roaba vieții". Filozofia umanistă pretinde că modul de lucru al minții noastre este determinat de condițiile materiale. Acest lucru poate fi valabil pentru adulți, dar nu pentru copii. Un copil, ce zace pe un pat de spital în urma unui accident foarte grav, poate da prioritate în mintea lui unei jucării promise. Noi am avut aceeași experiență. Ne-am gândit adesea la lucruri complet străine de mizeriile îndurate. Asta nu înseamnă să negăm faptul că orice situație din închisoare poate constitui o problemă: "Oare azi vor fi mulți viermi în ciorbă? Va conține ea măcar cinci boabe de fa-

sole sau poate mai multe? Ni se va da voie să folosim WC-ul? Mă vor bate azi? Cum să fac ca la interogatoriu să nu denunț pe alții și să le pricinuiesc arestarea? Voi fi eliberat vreodată?" Aveam probleme, dar nu le lăsam să ne obsedeze.

Nu demult, în cursul unei întâlniri de comitet a Misiunii Creștine din Lumea Comunistă, nepoata mea stătea pe covor, lângă noi, ocupându-se cu jucăriile ei. Auzind discuțiile noastre, ea a întrebat: "Bunicule, ce înseamnă problemă? Unde se află cuvântul problemă în Biblie?" Și eu am răspuns: "Nicăieri". Nelămurită de răspunsul meu, ea a mai întrebat: "Atunci de ce voi, pastori, vă bateți capul cu ceva care nu se găsește în Biblie?"

Aceasta s-a întâmplat la câțiva ani după eliberarea mea din închisoare. Cât eram în închisoare nu trăiam preocupati de probleme. Cu aceste lucruri se ocupau călăii noștri. Noi eram liberi să ne bucurăm de tainele Cuvântului lui Dumnezeu. Iată, cu astfel de lucruri ne ocupam noi!

Mă gândeam la Dumnezeu și la Biblie, la cuvintele ei, la literele ei, chiar la spațiile libere dintre litere. Uneori vedeam aceste forme mai vii chiar decât literele negre. În cursul acestor ani singurul scriitor, la care m-am gândit în afară de Biblie, a fost Shakespeare.

Charles Dickens spunea că tatăl său i-a dat acest sfat: "În fiecare zi, să citești o pagină din

Biblie ca să-L cunoști pe Dumnezeu și o pagină din Shakespeare ca să cunoști omul". Poate pentru că sunt evreu și, deci, fundamental oriental, gândesc mai mult în imagini decât în propoziții. Străvechile personaje biblice și sfinții tuturor timpurilor - acea «puzderie de martori» amintiți de Pavel - se aflau cu mine în celulă. Vedeam, de asemenea, ca pe scenă, personajele lui Shakespeare.

Încă de copil, aveam o memorie remarcabilă care, cu mult exercițiu, s-a amplificat în închisoare (deși aveam și întreruperi temporare, ca urmare a narcoticelor). Toți arestații își îndulceau existența cu fantezii. Drogurile, care ne erau puse în hrană pentru spălarea creierului, îmbogățeau halucinațiile. Dar știam că, dincolo de ele, stătea Adevărul, atât de complex, pe care nici chiar o multitudine de plăsmuiri nu-l putea epuiza sau înlocui. Trebuia să fim capabili să-l privim în goliciunea lui, în simplitatea lui. Acesta era țelul pe care eu încercam să-l ating.

În ziua botezului, pastorul evreu creștin, Isaac Fernstein mi-a spus: "Reuben (numele meu ebraic) va trăi și nu va muri". Într-o atmosferă similară, Shakespeare spunea despre regele Richard al II-lea: "Pentru supusul Său Richard, Dumnezeu are un înger slăvit. Și, când îngerii luptă, oamenii cei slabi trebuie să cadă".

Având mintea astfel ocupată, nu pierdeam vremea, între bătăi și torturi, gândindu-mă la cât de rău am fost bătut sau temându-mă cât de rău voi fi bătut din nou. Dimpotrivă, recitam versuri din Scriptură, din Shakespeare și alte poezii sau compuneam chiar poeme.

"Toate locurile vizitate de ochiul raiului sunt, pentru un om înțelept, porturi și paradisuri ferice" (Richard al II-lea). Cuvintele acestea se referă și la celulele închisorii comuniste. Ateii se bucurau că m-au putut întemnița. Era crezul lor pentru că eu cred că Dumnezeu m-a trimis acolo, ca să-mi dea posibilitatea să mă adâncesc în adevărurile ascunse în cuvintele Sale.

Liniștea desăvârșită ce mă înconjura acolo era deosebit de favorabilă unei meditații adânci. Atunci am compus esența meditațiilor prezente în această carte.

După trei ani de izolare, am fost mutați în celule comune. Acolo am întâlnit mai mulți teologi, unii dintre ei ebraiști rafinați sau cunoscători de limba greacă. Acum gândurile mele puteau fi schițate și cizelate. Mai târziu, când am fost eliberat, am putut să-mi completez cugetările cu cercetări proprii.

Dumnezeu spune că trebuie să-L slujim nu numai cu toată inima, dar și cu toată mintea

noastră. Aceasta presupune o muncă intelectuală, o muncă din greu. Copii fiind, ne-am folosit creierul ca să învățăm algebra și geometria. Ca adulți, explorăm misterele moleculelor și atomilor. Când omul a descompus atomul, el a creat arma supremă. De ce n-am reflecta și noi cu dăruire la fiecare atom al Cuvântului lui Dumnezeu, schimbând însă munca, așa încât să putem pune în balanță Adevărul suprem? Această dorință este puternică în mine, căci eu văd cuvintele vieții capabile să supună forțele distructive ale gândirii lipsite de Dumnezeu. Creștinii încarcerați au suferit chinuri groaznice. În lanțuri, uneori în cămașă de forță (pentru că eram considerați nebuni), privind spectrul morții ori de câte ori se deschidea ușa celulei, ne gândeam la Cuvântul lui Dumnezeu.

Și creștinii liberi contemplă Cuvântul Său. Dar pentru că este posibil ca gândurile lui Dumnezeu să fi răsunat cu mai adâncă armonie în acele împrejurări extreme, doresc să le fac publice.

Shakespeare spunea: "Cei ce respiră în necaz respiră adevăr."

Am credința că aceste reflecții, concepute în liniște și hrănite în necaz, vă vor da posibilitatea să vă adânciți mai mult în adevăr, pentru a cunoaște Adevărul.

RICHARD WURMBRAND

Taina jertfei lui Isus

Presupuneți că ați trăi acum 2 000 de ani în Palestina, că ați fi păcătoși, apăsați de vinovăție și că Isus v-ar spune: *Păcatul vostru este greu și meritați pedeapsa. Plata păcatului este moartea. Dar mâine Eu voi fi biciuit și încoronat cu o coroană de spini, pentru voi. Vă invit să priviți când vor bate cuie în mâinile și picioarele Mele și Mă vor țintui pe cruce. Voi striga în chinuri și voi împărtăși suferința sfintei Mele mame, a cărei inimă va fi străpunsă de milă pentru Mine, ca de o sabie. Veți fi acolo și-Mi veți auzi strigătele. Și când voi fi murit, veți ști că păcatele voastre sunt iertate pentru totdeauna, că Eu am fost, în locul vostru, țapul ispășitor. Astfel vor fi mântuiți oamenii. Acceptați să sufăr pentru păcatele voastre sau preferați să vă suportați singuri pedeapsa?*

Ce ați răspunde?

Cred că aceasta este problema care ar trebui pusă în fața unui suflet ce caută mântuirea. Cu o mie cinci sute de ani înainte de istorica naștere a

lui Isus, Biblia spune: *Astăzi Te-am născut* (Psalm 2: 7). Tot Ea spune penitentului la 2 000 de ani după Golgota: *Astăzi mor pentru tine*. Viața și moartea lui Isus sunt în afara Timpului și Spațiului.

Voi o acceptați? De multe ori, în închisorile comuniste, am văzut cum un pastor era bătut la sânge în locul altui prizonier. Gardianul pronunța numele unuia care era pedepsit să primească bătaie și pastorul răspundea simplu: *Eu sunt*. La Auschwitz, Maximilian Kolbe care era preot s-a oferit să moară în locul unui polonez, condamnat la moarte de către naziști. Polonezul era tată al mai multor copii. Comandantul lagărului a acceptat substituirea și polonezul a scăpat. Kolbe a murit prin asfixiere. Dacă ați fi fost în locul aceluia polonez, ați fi acceptat jertfa lui Kolbe?

Am locuit mai mulți ani într-o celulă subterană izolată, în afara timpului, ceva asemănător cu imponderabilitatea în care trăiesc astronauții. Așa cum ei nu pot face diferența între greu și ușor, tot astfel eu nu făceam distincție între trecut, prezent și viitor. În celula mea din închisoare simțeam prezența lui Isus. Viața Lui nu aparținea trecutului, nici nu era o succesiune de evenimente. El mi-a pus în față problema pe care am pus-o și eu în față cititorilor mei. Isus mi-a spus:

Ești păcătos și ești condamnat la pedeapsă veșnică pentru rătăcirile tale, dar Eu sunt gata să te salvez. Pentru păcatele tale Eu voi fi lepădat, biciuit, scuipat, încoronat cu o cunună de spini, voi îndura chinurile răstignirii și durerea de a-Mi vedea sfânta mamă cu inima zdrobită la piciorul crucii. Sângele Meu te va curăți de toate păcatele. Trebuia să hotărâsc dacă accept sau nu jertfa Fiului nevinovat al lui Dumnezeu, pentru păcatele mele. Am crezut că "a accepta" ar fi dovada celei mai mari slăbiciuni și am refuzat categoric această propunere. Isus a fost recunoscător pentru refuzul meu.

*Apoi a venit întrebarea reală, lucru pe care El îl avusese în minte încă de la început: **Ce-ar fi dacă ți-aș integra ființa într-a Mea, dacă ai deveni o parte a trupului Meu, dacă te-ai nega ca ființă independentă și ai trăi în tine de acum înainte și ai fi răstignit cu Mine (Galateni 2: 20), îngropat cu Mine (Romani 6: 4) și ai împărți cu Mine suferințele Mele?***

*Ce-ar fi dacă în timp ce în biserică lumea se bucură în siguranță în brațele Mele, tu ai fi ca un braț al Meu ținut împreună cu Mine pe cruce, dar împărțându-mă, în același timp, slava Mea. **Vrei să devii colaboratorul Meu pentru salvarea omenirii, alinarea suferințelor ei, împlinind ce lipsește suferințelor Mele?** (Coloseni 1: 24). *Prezența**

Mea în tine, rănilor suferințelor Mele vor aduce roade reale în sufletul tău. Am acceptat această propunere. Creștinii sunt făcuți să aibă aceeași vocație cu a Împăratului lor, aceea de purtători ai Crucii. Această conștiință, a unei chemări înalte și a părtășiei cu Isus, este cea care aduce bucurie în încercări, care-i face pe creștini să intre în închisori, pentru credința lor, cu bucuria unui mire ce intră în camera de nuntă.

Când George Vius, secretar general al Uniunii Baptiste din URSS, a fost condamnat pentru credința lui, credincioșii prezenți în sală l-au acoperit cu flori, iar fetița lui, cățărata pe un scaun, a spus în fața judecătorilor comuniști: *Tată, cu Hristos ești liber în închisoare, iar libertatea fără El este închisoare. Credincioșii care-l așteptau afară l-au primit cu un imn creștin.*

Ruda unui prizonier creștin din China Roșie i-a spus cuiva, căruia îi împărtășea grijile: *Nu trebuie să ne compătăimești, căci, dacă el nu s-ar afla în acest lagăr de muncă, ar mai putea cei de acolo să audă Evanghelia Domnului Isus?*

În același spirit ar trebui să primim și noi crucea sărăciei, a discriminării rasiale, a trădărilor, a infidelității conjugale, a răzvrătirii copiilor și tot felul de alte neazuri ale vieții.

O persoană care acceptă, pentru sine, moartea lui Hristos și care cântă "aleluia" nevinova-

tului Fiu al lui Dumnezeu, Care primește pedeapsa ce i se cuvine ei înseși, o astfel de persoană ar trebui, deci, pedepsită mai sever decât înainte.

Evanghelia este privilegiul de a deveni un membru al Trupului lui Hristos, părtaș al suferinței, al morții în chinuri împreună cu El, și, de asemenea, al învierii în slavă împreună cu El.

Pentru că sacrificiul cere convertire, chemările evangheliștilor se numesc «chemare la Altar». Orice ființă care era pusă pe altar în Ierusalim (miei, berbeci, porumbei) murea. Cineva murea pentru tine. De data asta, însă, nu este pus pe altar un animal, ci însuși Fiul lui Dumnezeu. El a hotărât-o și orice ai face nu-L poți determina să Se răzgândească. Poți doar să-I ceri privilegiul de a fi învrednicit să te sacrifice pe viitor pentru slava lui Dumnezeu și pentru binele semenilor. În schimb, vei primi dreptul să mori față de păcat, de lume și de legile ei.

Realitatea unei convertiri stă în unirea cu El. Este rușinos și dezgustător să accepți altfel moartea Lui.

De ce atâta suferință ?

Citând Biblia din memorie, singur într-o celulă, am fost izbit de câtă suferință este Ea străbătută. Începe cu catastrofa izgonirii omului din rai și se încheie cu intrarea majorității oamenilor în iad.

De ce oare trebuie să sufere până și sfinții? De ce există suferință până și în lumea animală și vegetală? De ce se nasc copiii în suferință? Este suferința singura metodă pedagogică a lui Dumnezeu? De ce există răul? De ce au suferit creștinii în închisorile comuniste?

După ce și-a dedicat patruzeci de ani din viața sa slujbei misionare, printre aborigenii australieni, un pastor s-a îmbolnăvit. Pentru că era greu bolnav a trebuit să fie transportat pe niște drumuri impracticabile, până într-un oraș; de-abia mai respira. În aceeași stare, el a cerut familiei să-i cânte și să-i citească din Biblie. Într-un sfârșit, a spus: *Încetați cu laudele! /-am slujit toată viața și Lui nu-i pasă de mine.* A smuls Biblia din mâna soției și a aruncat-o într-un tufiș. Nu putea găsi un răspuns la problema suferinței sale.

Singurul răspuns, care cred că se poate da, este să nu pui nici o întrebare. Când Se afla pe

Cruce, Isus L-a întrebat pe Dumnezeu de ce L-a părăsit până și pe unicul Său Fiu. Întrebarea Lui este urmată doar de un semn de întrebare. Tot ceea ce ni se descoperă este că întrebarea există și că putem trăi cu ea.

Un suferind a venit odată la un pastor și i-a pus mai multe întrebări. Pastorul a răspuns: *Îngenunează aici în biserică și cere-I lui Isus răspunsul.* Omul a replicat: *Chiar credeți că voi auzi un glas din Cer?* - Nu, a răspuns pastorul, dar stând tăcut în rugăciune timp de mai multe ore înaintea lui Dumnezeu, îți vei da seama că poți merge mai departe, fără răspuns, la toate problemele tale. Acesta s-ar putea să fi fost răspunsul lui Isus și te vei liniști. Nu ai nevoie de altceva decât de pacca Lui care depășește orice înțelegere. Nu ai nevoie și de pace și de înțelegere, căci înțelegerea presupune calități, pe care cei mai mulți dintre noi nu le avem.

Talmudul (Haghiga) spune că au existat patru oameni care au ajuns până sus de tot: Ben Azai, Ben Zoma, Elișa ben Abuya și Rabbi Akiva. Ben Azai a văzut slava lui Dumnezeu și a murit. Ben Zoma a văzut-o și a înnebunit. Elișa ben Abuya și-a pierdut credința. Numai Rabbi Akiva s-a întors nevătămat.

Pavel scrie despre un om care a fost răpit în rai, dar n-a putut comunica nimănui ceea ce a

trăit, căci cuvintele pe care le auzise acolo nu pot fi redade (2 Corinteni 12: 2 - 4).

O legendă spune că Moise a stat odată în meditație lângă o fântână. Un drumeț s-a oprit să bea din fântână și, când s-a aplecat, i-a căzut punga de la cingătoare. Omul a plecat. La scurt timp, un alt om a trecut pe lângă fântână, a văzut punga și a luat-o. Puțin mai târziu, un al treilea s-a oprit să-și potolească setea și s-a culcat apoi la umbra fântânii. Între timp, primul a descoperit că-i lipsea punga și, dându-și seama că nu putuse să o piardă decât la fântână, s-a întors, l-a trezit pe cel ce dormea acolo (care, desigur, nu știa nimic) și i-a cerut să-i înapoieze banii. Între cei doi a urmat o discuție apoi s-au înfuriat și primul l-a omorât pe celălalt. Martor la acestea, Moise i-a spus lui Dumnezeu: *Vezi, de aceea nu cred oamenii în Tine. E prea multă nedreptate și rău în lume. De ce a trebuit ca primul trecător să-și piardă punga și să devină apoi un ucigaș? De ce a trebuit ca cel de-al doilea să găsească punga cu banii, pentru care nu muncise? Al treilea era complet nevinovat. De ce a fost omorât?*

Dumnezeu a răspuns: *Îți explic doar o singură dată. N-o pot face la fiecare pas. Primul trecător era fiul unui hoț. Punga conținea banii furați de tatăl său de la tatăl celui de-al doilea trecător care, găsind punga, n-a luat decât ceea ce i se*

cuvenea. Al treilea era un ucigaș a cărui crimă nu avea să fie descoperită niciodată și care a primit de la primul pedeapsa pe care o merita. Pe viitor să crezi că există un sens și o dreptate în tot ce se întâmplă, chiar atunci când tu nu le înțelegi.

Credința în Dumnezeu este unicul răspuns la taina răului.

Să respectăm sărăcia

În închisoare am ajuns la cea mai de jos treaptă a sărăciei. Nu mai aveam nimic, ceea ce mă făcea să privesc într-o lumină nouă acest verset: *Nu despuia pe sărac, pentru că este sărac, și nu asupra pe nenorocitul care stă la poartă!* (Proverbe 22: 22).

Nu-i fura săracului unica lui avere, acest giuvaer de preț care este sărăcia. Francesco d'Assisi vorbea despre «*sorella poverta*» (sora sărăcie).

Asceții și sfinții din toate timpurile au abandonat bucuriile lumești pentru acest prieten de valoare. Moise a preferat viața săracă a unui păstor, poziției de nepot al faraonului. Budha a părăsit palatele tatălui său pentru a afla seninătatea, pe care numai sărăcia goală o poate da. Hristos, Domnul cerurilor, a ales nașterea într-un staul și viața de dulgher printre oamenii sărmani, iar moartea Și-a aflat-o printre tâlhari, răstignit pe o cruce. El a spus: *Ferice de voi, care sunteți săraci, pentru că Împărăția lui Dumnezeu este a voastră!* (Luca 6: 20).

Cu ce drept pot eu lua sursa binecuvântării unui om? Dacă îi iau sărăcia, îi iau Împărăția Cerurilor. Închipuiți-vă ce s-ar fi întâmplat, dacă

bogatul din pildă (Luca 16: 19 - 31) ar fi fost ceea ce se numește în mod obișnuit «bun la inimă» și și-ar fi împărțit cu săracul Lazăr hainele scumpe și l-ar fi invitat zilnic pe acesta la mesele lui copioase. L-ar fi chemat pe Lazăr în iadul viitor.

Sărăcia este o poartă a Împărăției Cerurilor.

Urâtul stadiu embrionar, în care arătăm ca niște broaște și ca niște maimuțe este prologul omenirii. Dacă distrugi o omidă, pentru că este un vierme respingător, distrugi viitorul fluture. Să-i iei unui om sărăcia înseamnă să-i iei izvorul fericirii veșnice.

Oare nu trebuie să-l ajutăm pe sărac?

Sigur că trebuie să-l ajutăm, dar prin a-i împărtăși sărăcia, prin a-i demonstra că nu suntem indiferenți la starea lui înaltă. Maica Tereza din Calcutta a dat în acest sens un exemplu. Împărtășind experiența sărăciei, unui sărac i se dă simțul demnității în fața lui Dumnezeu și a altor oameni, în timp ce, dacă îi arunci câțiva bănuți, îl jighești.

În mod obișnuit, noi confundăm ceea ce este neplăcut cu ceea ce este rău. Sărăcia este neplăcută, dar este o încercare divină a iubirii creștine. Ce fată nu este tentată să admire un tânăr chipeș care-i oferă inele, brățări, automobile și castele? Ar alege ea să trăiască alături de același tânăr într-o cocioabă? Era ușor pentru Iov să-L iu-

bească pe Dumnezeu având o familie, având vite și aur. Dar ce fel de dragoste era aceasta? Trebuia să vină o încercare pentru a întări credința lui Iov.

Înainte de a fi închis, situația mea socială și materială era foarte confortabilă. În momente de autoanaliză, mă întrebam dacă realmente Îl iubeam pe Dumnezeu sau mai curând multilplele daruri, atât din afara cât și din interiorul meu, cu care El m-a înzestrat, îmi determinau sentimentul.

Apoi, în singurătate, foame și frig, chiar fără ghete, puteam într-adevăr să verific dacă Îl iubeam pe Dumnezeu sau numai ceea ce-mi dăruise. Cât de fericit am fost să descopăr cum îmi curgeau de pe buze imnuri de laudă în aceste împrejurări! Credința mea a fost încercată.

Creștinii nu se tem de foame și nu l-ar lipsi pe sărac de această experiență. Căci Isus îi spune chiar și bogatului, care este obișnuit cu icre negre și alte delicatose: *Eu am de mâncat o mâncare, pe care voi n-o cunoașteți* (Ioan 4: 32). Îngerul Rafael i-a spus lui Tobie în cartea apocrifă cu același nume (12: 19): *Era ca și cum mâncam și beam cu tine. Dar eu mâncam o mâncare nevăzută și beam o băutură pe care oamenii n-o pot vedea.* Hrana îngerilor, pe care și oamenii o pot împărți, stă în a-L vedea pe Dumnezeu, în a-L

iubi pe El chiar și la vreme de necaz și în a-l împlini voia în totul. Nu poți sta în restaurante luxoase, ascultând muzică de jazz, servit de fete pe jumătate goale și nu poți să te îmbuibi, participând totodată și la ospățul ceresc. Nimeni nu poate avea ambele lumi. Hrana cerească este pentru cei înfometați.

Kierkegaard avea dreptate când spunea: *A-l reprezenta pe omul care, prin propovăduirea creștinismului, a atins și s-a bucurat la cel mai înalt grad de toate bunurile și plăcerile lumești, a-l reprezenta pe el, ca martor al Adevărului, este la fel de ridicol ca și atunci când s-ar vorbi despre o fecioară înconjurată de mulțimea copiilor pe care ea i-a născut ("Atac contra Creștinismului").*

După ani de evanghelizare, un pastor ar trebui să fie mai sărac decât înainte de a-și fi început slujba sa.

Dumnezeul nostru este Cel al porții înguste și al urechilor acului.

Dacă, din pricina poziției tale sociale, nu ești printre cei înfometați, ai un mijloc simplu de corecție: poți posti. Dar nu-i fura săracului mana cerească.

Actele voastre, bine intenționate, de filantropie, pot fi jafuri.

Atitudinea corectă față de sărăcie

Lăcomia noastră, iubirea de bani, ne aduce atât sărăcie cât și nefericire. Atitudinea corectă a unui bun creștin față de un sărac nu este aceea de milă, ci mai repede de invidie sau concurență. Deși poți avea mai multă pâine decât fratele tău sărac și unt și brânză pe pâine, *omul nu va trăi numai cu pâine, ci cu orice cuvânt care iese din gura lui Dumnezeu* (Luca 4: 4). Săracul are un privilegiu pe care tu nu-l ai. Isus a fost trimis să vestească Evanghelia săracilor; numai un sărac poate primi pe deplin mesajul. Bogătașii aud doar Evanghelia diluată, predicată de pastori care n-au fost înfomețați sau nu au postit niciodată, care sunt bogați sau doresc să fie.

Astfel de pastori nu doresc să-și piardă contribuabilii bogați și le predică din Evanghelic doar atât cât să nu îi ofenseze. Ei nu le vor spune niciodată enoriașilor bogați că au tot atâtea șanse să ajungă în Împărăția lui Dumnezeu câte are o cămilă să treacă prin urechile acului, cu alte cuvinte, că toată religia lor este zadarnică.

Repet întrebarea pusă în meditația precedentă: *Oare nu trebuie să-i ajutăm pe săraci?*

Sigur că trebuie să-i ajutăm, dar cu o condiție: să nu le răpim sărăcia anterioară.

Calea de a-i ajuta pe săraci este de a urma exemplul lui Isus și de a deveni săraci ca și ei.

Citim în cartea evreilor, "Shemen ha tov", cum rabinului Haryim Auerbach de Launtzitz i s-a adresat un cizmar care nu avea lemne să-și încălzească încăperea în care stăteau soția și copilul lui nou-născut. Rabinul l-a trezit imediat pe un vecin avut. Bogatul l-a invitat să intre, dar rabinul a preferat să-i vorbească afară. Era foarte rece și bogatul a trebuit să stea să tremure afară și să vorbească mult timp cu rabinul. La sfârșit, rabinul a amintit plângerea cizmarului și a spus: *Acum, că ai simțit tu însuși ce înseamnă să-ți fie frig, vei ști ce ai de făcut.* Bogatul a dus lemne familiei cizmarului, cărându-le, el însuși, cu o roabă. Cine n-a simțit lațul în jurul gâtului nu poate înțelege situația cuiva care este în pericol de moarte.

Nici o avere sau vreun milionar filantrop nu pot înlocui faptele caritabile făcute demult, de către călugării și călugărițele cu vocația sărăciei. Acești oameni, unii din ei foști membri ai claselor avute, au întreținut săraci în spitale, au făcut cămine pentru bătrâni și orfelinat. Ei au coborât în realitate și în duh la nivelul celor pe care

s-au străduit să-i ajute, căci, cu adevărat, și-au iubit semenii ca pe ei înșiși.

Asumându-și propria sărăcie, ei îi puteau aprecia valoarea. Bătrânii, infirmii și săracii au fost ajutați nu numai cu pâine ci și să vadă în sărăcie un privilegiu iar nu un handicap.

În Statele Unite și în alte țări, există foarte multe programe pentru săraci care nu funcționează. Programul lui Francesco d'Assisi a funcționat. El a devenit sărac și i-a determinat pe mulți bogați să-și cheltuiască banii, nu prin impozite, greu suportabile, ci dăruind din dragoste.

Sunt diverse modalități de a da ajutor. Am citit că localnicii din coloniile portugheze, când erau bolnavi, treceau pe lângă multe spitale de stat și mergeau mai departe, oprindu-se la mulți kilometri distanță, într-un spital creștin. Când au fost întrebați de ce procedează astfel, căci spitalele de stat ofereau dotare și tratament ca și cele creștine, localnicii au răspuns: *Da, tratamentul este același, dar mâinile nu sunt aceleași. Numai mâna goală poate să mângâie.*

Nu asupra pe nenorocitul care stă la poartă! (Proverbe 22: 22). *De aceea și Isus, ca să sfințească norodul cu însuși sângele Său, a pățimit dincolo de poartă* (Evrei 13: 12).

Isus dorea să ajungă la Golgota pentru a împlini salvarea omenirii. Dar, în acele zile, fiecare,

călăi și victime, erau opriți la poartă pentru a răspunde întrebărilor, pentru a-și arăta actele. Și eu am văzut că nu este ușor să treci de poarta unei închisori, nici măcar pentru execuție. Călăul bate la poartă; garda privește suspicioasă prin gaura cheii, apoi verifică ordinul. Așa era și înainte.

Este scris în Proverbe 22: 22: *Nu asupra pe nenorocitul care stă la poartă.* Cei care-i aparțin lui Isus sunt fericiți să sufere pentru El; nu-i opriți din nou la poartă să-i întrebați, să le încetiniți marșul eroic spre sacrificiul de sine, oferindu-le iertarea sau punându-le cine știe ce condiții. Procedând astfel îi faceți să sufere mai departe pe nenorociții a căror slavă stă în suferința lor pentru Hristos.

Un creștin trebuie să se comporte astfel încât copiii săi să poată spune plini de bucurie, asemenea lui Iacov: *Dumnezeul tatălui meu.* Iacov avea străbuni cu care se putea mândri. Avraam părăsise leagănul de civilizație din cetatea Ur a Caldeii, pentru a trăi ca un străin pe un pământ sterp, tocmai pentru a fi liber să-L adore pe Dumnezeu pe care-L cunoștea bine. Isaac a fost gata, de copil, să-L preamărească pe Dumnezeu prin moartea sa. Astfel de oameni nu ar trebui să fie lipsiți de necazurile lor care le asigură gloria veșnică.

Necazul are problemele lui. Adesea ești copleșit de disperare. Dumnezeu pare să-Și fi întors fața de la tine. Dar apoi îți dai seama că a fost doar ca un joc cu un copil. Îl cauți, Îl găsești din nou, Dumnezeu și cu tine, amândoi radioși, amândoi plini de bucurie. Există o învățătură adâncă în Talmud: *Înainte de a mânca și a bea, un om are două inimi.* Simte și propria foame și pe a altuia. După ce a mâncat și a băut, rămâne doar cu o inimă, cu gândul doar la confortul personal.

În loc de a-i răpi săracului sărăcia și nenorocitul necazul, care-i va fi slava viitoare, ai grijă ca nu cumva să fii și tu printre cei cu două inimi.

Minciuna și personalitățile biblice

Nu puteam spune anchetatorilor comuniști adevărul întreg asupra activității bisericii noastre. Dacă ar fi fost să dăm răspunsuri sincere tuturor întrebărilor lor, ar fi urmat multe alte arestări.

Ne-o amintim pe Rebeca, cea care a recurs la o viclenie imorală pentru a-i obține lui Iacov binecuvântarea de întâi născut, care i se cuvenea de fapt lui Esau (Geneza 27). Valoarea etică a unei acțiuni este judecată nu doar prin faptul că răspunde anumitor reguli morale, ci și prin roadele de lungă durată.

Dacă Rebeca n-ar fi făcut acest lucru, Isaac i-ar fi dat binecuvântarea lui Esau. Atunci descendenții lui Esau ar fi fost poporul ales în locul evreilor. Poate vreun sălbatic ar fi pretins atunci să devină Mântuitorul lumii și poate alți sălbatici ar fi fost profeți.

Ce catastrofă ar fi fost dacă Rebeca și Iacov nu ar fi uneltit și mințit în acea împrejurare! Comportamentul lor era prevăzut în planul lui Dumnezeu. Văzul lui Isaac slăbise într-atât, încât Iacov să poată fi confundat cu Esau și să primească binecuvântarea.

Desigur, să faci o astfel de acțiune, chiar în împrejurări excepționale, este o alegere periculoasă. Alții își vor justifica înșelătoriile egoiste dând ca exemplu ce ai făcut tu din niște rațiuni sfinte. Midrașul spune: *Iacov a luat pe Rahela, dar în noaptea nunții, Laban, tatăl fetei, i-a strecurat-o pe Lea, o fată pe care Iacov n-o plăcea (Geneza 29: 23 - 25). Dimineața a văzut c-a fost înșelat și i-a spus Leii: "Noaptea te-am strigat Rahela și tu ai răspuns. De ce m-ai înșelat?" "Tatăl tău și-a spus Esau, iar tu ziceai că ești fratele tău. Ți-ai înșelat tatăl. Nici un învățător nu e lipsit de ucenici; eu am învățat de la tine".*

Trebuie să fim atenți la acest fel de pericol, dar creștinii nu pot totuși să se lipsească de înțelepciunea șarpelui. Poate un creștin să fie un inspector de poliție, un agent secret, un diplomat sau un ofițer în război fără a recurge la viclenii?

Cum ar putea Biserica Subterană să subziste în țări unde sunt persecuții, dacă nu ar urma exemplul Rebecăi? Astfel de strategii sunt șocante pentru că ele sunt excepția de la regula creștină a adevărului total.

Cuvintele sunt spuse și în alte scopuri, nu numai ca să comunice adevărul. Uneori ele folosesc drept autoapărare, precum cuvintele lui Pavel: *... fără să fi făcut ceva împotriva norodului sau obiceiurilor părinților noștri (Fapte 28: 17).*

În 1 Tesaloniceni 2: 14 - 16, Pavel a izbucnit împotriva evreilor și a făcut mai mult decât să treacă peste obiceiurile lor. El anulase o parte esențială a legii evreiești atunci când a declarat circumcizia fără vreo valoare. Dar acum era în pericol de moarte. În astfel de cazuri, în momente de criză, cuvintele trebuie să fie slujitorii altui stăpân decât cel al adevărului.

Iosif din Vechiul Testament a spus: *Am fost luat cu sila din țara evreilor* (Geneza 40: 15). Nu așa s-au petrecut faptele, dar noi putem aprecia dorința lui de a acoperi păcatul fraților săi, care l-au vândut ca sclav.

Trebuie să avem în vedere multiplele fațete ale vieții omenești, atunci când judecăm morala, atât a personalităților biblice, cât și a semenilor noștri.

Ce este al Cezarului?

Mulți creștini s-au supus unor oameni ca Hitler, Stalin, Mao și multor dictatori albi, negri ori galbeni. Mulți au făcut-o cu intenții bune, ghidați de cuvintele Domnului: *Dați Cezarului ce este al Cezarului* (Matei 22: 21).

Însă cuvintele au fost prost înțelese. Isus nu și-a sfătuit ucenicii să dea ceva Cezarului. Cuvintele Lui se adresau fariseilor.

Oare ordinul dat unui soldat german are vreo valoare pentru cel britanic? Fariseii și ucenicii lui Isus erau la antipozi unii față de alții; cuvintele erau adresate detractorilor lui Isus, nu prietenilor.

Isus nu avea nici un bănuț la El. *I-au dat un ban*. Vrăjmașii lui Isus au fost prinși în sistemul monetar al Cezarului, în timp ce ucenicii lui Isus nu aveau nimic.

Biblia evreilor nici măcar nu conține verbul **a avea**. Creștinii consideră averile ca fiind ceva rău, ei fiind doar administratorii avutului lui Dumnezeu. Neposedând nimic, creștinul nu poate datora ceva Cezarului.

Cine a fost totuși Cezar? Un cuceritor străin care a ocupat Palestina și nu a contribuit cu nimic

la bunăstarea ei. Nu a sădit un copac, nu a construit o șosea, nici măcar n-a vizitat țara. Însă a stabilit impozite pentru a-i mulge pe cei bogați și a măcelărit pe oricine îndrăznește să se opună edictelor sale. Nimic din Palestina nu aparține Cezarului. Dacă i-ai spune unui român, unui ceh, unui ungur sau unui polonez: *Dă sovieticilor ceea ce este al lor*, te-ar înțelege pe loc. Nimic nu le aparține. Aceste cuvinte pot însemna doar: *Dă-le o cizmă în spate și trimite-i să-și facă bagajele*.

Acesta a fost și sensul cuvintelor lui Isus. Dacă fariseii erau atât de convinși că slujeau lui Dumnezeu, de ce mințile lor erau preocupate de lucruri care nu sunt dumnezeiești? Isus le spunea: *Faceți ambele lucruri: sluiți unei tiranii și lui Dumnezeu deodată*. El știa că în curând aceștia își vor da seama că aceste lucruri sunt incompatibile.

Trebuie să alegi între a fi aghiotantul lui Cezar și un adevărat slujitor al lui Dumnezeu, care stă în fața unui împărat fără Dumnezeu, ca Irod, și care-i spune în față: *Ceea ce faci este nelegiuit!*

Aceasta este atitudinea care l-a costat capul, pe Ioan Botezătorul.

Interpretarea cuvintelor lui Isus, ca fiind un îndemn la supunere față de despoți este greșită. Interpretarea mea proprie este de fapt contra-

riul. Așa cum sufletul este mai presus decât trupul, tot așa demnitatea sacerdotală depășește și are chemarea să povățuiască pe cea a statului; cerescul are ascendent asupra pământescului.

Este de datoria autorităților să asculte de conducătorii Bisericii, și nu invers.

Cineva lipsește în genealogia lui Isus

Cine poate crede că Biblia este infailibilă? m-a întrebat odată un pastor. Pot să-ți arăt cel puțin o frază care este neadevărată. La Matei 1: 17, unde găsim afirmația că au fost patruzeci și două de generații de la Avraam la Hristos. Dar sunt mai multe în genealogia lui Luca 3 și în cele ale Vechiului Testament.

Există un aspect și mai ciudat în genealogia lui Matei. El a fost vameș și știa să socotească fără greșală. Deși pretinde că dă numele a patruzeci și două de generații, dacă verifici, găsești că dă numai 41 de nume. Nu este ușor vizibil faptul că lipsește o persoană. Atenție la versetele 11 și 12 din Matei 1, care arată că unul și același Ieconia este numărat de două ori. Genealogia este împărțită în trei grupuri de strămoși, fiecare grup format din paisprezece persoane, dar ultima persoană a celui de-al doilea grup este și prima persoană a celui de-al treilea grup.

Un nume este lipsă în această listă: al tău. Isus trebuie să fie conceput în tine întocmai cum a fost conceput în pântecul Fecioarei Maria.

Isus a spus: *Căci oricine face voia Tatălui Meu, care este în ceruri, acela Îmi este frate, soră ...* Până

la acest punct, cuvintele Lui sunt ușor de înțeles. Fiecare credincios poate să-I fie frate mai mic sau soră. Dar El oferă și altă posibilitate: El spune ... *și mamă* (Matei 12: 50). Noi putem să-I fim mamă în măsura în care Isus Se naște în noi. Relația Lui cu noi poate fi și ca aceea dintre mamă și fiu. Noi putem avea o atitudine maternă față de El.

Orice dragoste conține un element de interes personal. Îl iubești pe tata - îți dă bani de buzunar; o iubești pe mama - îți dă bomboane. Frații și surorile tale sunt tovarășii tăi de joacă. Numai dragostea maternă este complet dezinteresată, neegoistă. Știu despre o mamă care a fost ucisă cu toporul de către fiul ei și care, înainte de a muri, l-a întrebat dacă nu cumva s-a rănit el. Dragostea unei mame există fără a cere vreo recompensă.

Atitudinea ta față de Isus poate fi maternă. Atunci tu vei fi cea de-a patruzeci și doua generație, veriga care lipsește din genealogia Lui.

Textul lui Matei n-a fost conceput ca o simplă istorie; n-a fost scris nici ca să dea cifre cu o precizie matematică, ci mai degrabă cifre cu înțelesuri simbolice. Atât Matei cât și Luca dau un multiplu de șapte ca număr al strămoșilor lui Isus; patruzeci și doi în primul caz, șaptezeci și șapte în celălalt. În Biblie, șapte este un număr

sfânt, dar aceasta este o temă ce va fi abordată în altă meditație.

Nu-i adevărat că o încoronare oferă o împărăție, dar ea este un simbol al ofertei acesteia. Tot așa, generațiile de la Avraam la Isus nu au fost cu adevărat patruzeci și două. Matei însuși dă numai patruzeci și unu de nume. Dar genealogia asta conține un mesaj spiritual. Ceva poate fi adevărat, fără a corespunde în fapt. Deci noi îi putem fi lui Isus mame iubitoare.

Cuvinte masculine și feminine

Timp de mai mulți ani nu am văzut vreo fată sau vreo femeie. Aceasta mi-a sporit curiozitatea privitor la caracteristicile femininului.

Asemenea majorității limbilor, ebraica are substantive masculine și feminine. Engleza, care are același articol pentru toate substantivele, este o excepție în familia limbilor. În germană *masă* este masculin și are articolul *der*, *lampă* este feminin și are articolul *die*, *pâine* este neutru și are articolul *das*. Adjectivele și verbele iau și ele diferite forme în funcție de genul substantivului. Acest lucru este valabil atât în limbile latine cât și în cele slave.

Ebraica nu are numai substantive masculine și feminine, ci și forme masculine și feminine pentru același substantiv. De exemplu: *navă* este *ani* la masculin și *anijah* la feminin. *Șir* și *șirah* sunt forma masculină și, respectiv, feminină a cuvântului *cântec*. *Erets* și *artsah* sunt cele două forme pentru *pământ*, *așam* și *așmah* pentru *jertfă*.

Forma masculină și feminină reprezintă aspectul activ sau pasiv al substantivului în cauză,

iar folosirea lor poate afecta sensul inițial al multor pasaje din Biblie.

Ioan, scriind în limba greacă, consideră *vinul mâniei lui Dumnezeu* (Apocalipsa 14: 9) ca nefiind atât de crud, cum ar putea să pară. Conform regulilor gramaticii grecești, trebuia să se folosească genul masculin pentru substantivul *vin*, dar el sfidează gramatica și pune adjectivul la feminin pentru a arăta că la Dumnezeu chiar mânia este blândă.

Sufixul *ah* în ebraică, de obicei, indică femininul. Numele femeilor sfârșesc adesea prin *ah*, ca de exemplu: Batșebah, Dalilah sau Sarah. Însă această terminație mai indică și direcția, în sensul că genul limbii ebraice arată tendința obiectelor spre feminin, forma pasivă sau supusă. Ele încep toate prin a-și afirma independența, dar în final toate vor fi supuse voinței lui Dumnezeu.

Ruah, cuvântul ebraic pentru *duh*, este feminin. În Geneza 1: 2 : *Și Duhul lui Dumnezeu plutea pe deasupra apelor*, verbul «plutea» ia de asemenea forma feminină. Astfel, o traducere exactă a acestor cuvinte, o redare, care să reproducă ce simte un evreu la citirea lor, ar fi: *Duhul feminin plutea într-un chip femeiesc pe deasupra apelor*.

Numele frecvent al lui Dumnezeu, din Biblie, în ebraică, Adonai Sabaoth, nu înseamnă numai

Domnul Oștirilor, ci tradus exact *Domnul oștirilor femeiești*, ca *Amazoanele*. Atât bărbații cât și femeile creștine, toți cei ce cred, sunt mirese ale lui Hristos și războinici cu caracteristici feminine. Direcția noastră a tuturor trebuie să fie spre dobândirea mai multor caracteristici feminine: blândețe, liniște, supunere, acceptare pasivă a tot ceea ce hotărăște Mirele.

Biologii au descoperit că toți embrionii sunt creați feminin. Mai târziu, cromozomul Y trimite un curent de hormoni masculini peste unii embrioni, transformându-i în masculini. Cromozomul Y face acest lucru prin producerea unui antigen H-Y, o substanță aflată în celulele tuturor bărbaților dar nu și în ale femeilor.

La început, orice embrion este feminin. Prin devenirea mireșelor lui Hristos, prin punerea noastră în poziție feminină față de El, ne întoarcem la starea noastră originală, la scopul pentru care am fost creați, acela de a fi miresele lui Hristos. Un bărbat, odată cu convertirea, devine și el mireasă a lui Hristos, nu mire.

Modul de a respira

Noii prizonieri veniți în închisoare ne întrebau: *Cum să rezistăm torturii?* Printre alte sfaturi, le spuneam: *Respirați adânc, ritmic.*

Pavel scrie: *Să faceți totul pentru slava lui Dumnezeu* (1 Corinteni 10: 31). Aceasta înseamnă un mod de a respira.

Viața omenirii a început când Dumnezeu a suflat Duhul vieții peste Adam (Geneza 2: 7). În ce ritm și în ce fel o fi suflat Dumnezeu?

Biblia vorbește despre mai multe feluri de respirație. Păcătosul este comparat cu o *măgărișă sălbatică, deprinsă cu pustia, care găfâie în a-prinderea patimii* (Ieremia 2: 24) și Ieremia vorbește despre bărbați ca despre *niște cai bine hrăniți care nechează după nevasta aproapelui său* (Ieremia 5: 8).

Persecutorul Saul din Tars este descris ca *sufând amenințarea și uciderea împotriva ucenicilor Domnului*. Isus Însuși avea o respirație aparte: *El a suflat peste apostolii Săi și ei au primit Duhul Sfânt* (Ioan 20: 22). Preoții ortodocși mai suflă încă asupra oamenilor, ca parte a ritualului baptismal. În ce fel respirați voi? Suflați mânie, poftă? Sau aveți o suflare liniștită,

majestuoasă, senină, aceea a omului care nu are nici un atașament sau repulsie față de lume și care nu este tulburat de ea? O astfel de respirație trebuie să practicăm.

Exercițiile de yoga pot fi folositoare, dar nu rezolvă problemele. Poți practica yoga dimineața și să nechezi ori să sufli mânie după-amiaza. Trebuie să practici respirația, spre slava lui Dumnezeu, în momentele celor mai mari ispite. Când alții strigă la voi sau vă torturează, când sunteți în pericol sau chemați spre păcat, liniștiți-vă și începeți să respirați într-un mod sfânt: adânc, uniform, ritmic. Aceasta vă va ajuta să fiți victorioși.

Limbajul Bibliei ne învață să fim atenți la felul nostru de a respira. În ebraică - *Ketsar af* - *respirație tăiată* este expresia pentru *nerăbdător*; *ereh apaim* - *cu respirație îndelungată* - înseamnă *răbdător, senin*. Stările sufletelor noastre sunt conectate cu respirația. Când respirăm profund, timp de zece minute, în ritm egal, gândind tot timpul: *acum inspir*; *acum expir*, atunci mânia devine imposibilă. Cineva, care dorește să devină mânios, să respire în sens opus procedurii natural.

Faceți totul spre slava lui Dumnezeu! Chiar felul în care respirați este cunoscut de Cel Atotputernic. Copacii respiră rar și trăiesc mult; insectele, dimpotrivă.

Cuvinte de neînțeles

În original, Biblia conține cuvinte pe care nu le cunoaștem, de exemplu *eșpar*, în 2 Samuel 6: 19 și 1 Cronici 16: 3. El este tradus prin «carne», dar pune ghilimele pentru a atrage atenția că acest sens este nesigur. Unii comentatori evrei îl traduc prin *prăjitură cu stafide*.

Nimeni nu este sigur de înțelesul cuvintelor *selah* și *miktam* care sunt frecvent întâlnite în Psalmi. Renumitul traducător Rași spune că *selah* înseamnă *etern*. Ybn Ezra crede că este un semn muzical. Septuaginta traduce *selah* prin *pauză*.

Miktam apare la începutul Psalmilor 16, 56, 57, 58, 59 și 60. În Midraș, un comentariu evreiesc al Bibliei, se spune că David era smerit (*makh*) și neprihănit (*tam*), deci *miktam*. Rași crede că este, ca și *selah*, indicația unei melodii. Ybn Ezra și Luther derivă cuvântul de la *ketem - aur*. O notă din versiunea autorizată engleză a Bibliei numește Psalmul 16 - *Psalmul de aur*. Alții consideră cuvântul babilonian *kafamu* ca izvor al lui *miktam* și traduc *un psalm al mântuirii*. Toate acestea sunt presupuneri.

Cuvântul grecesc *epiusion*, care apare în rugăciunea domnească (Matei 6: 11) nu se întâlnește nicăieri altundeva în literatura greacă. Traducerea *de toate zilele* din expresia *cea de toate zilele* este arbitrară. Ieronim a folosit expresia *pâinea noastră cea duhovnicească*.

Sunt multe alte cuvinte al căror înțeles rămâne tainic. O posibilitate este aceea de a nu atribui nici un sens unor astfel de cuvinte. Nicăieri în Biblie nu se afirmă că tot ce este scris în ea trebuie să aibă înțeles.

"Mumonkan", o carte fundamentală a Zenu-lui Budist din secolul al 12-lea, spune că lipsa de sens este sensul expresiei "a urma calea".

Textul ebraic al Bibliei are notații muzicale. Vechiul Testament este un cântec în care unele sunete sunt aici pentru frumusețea lor muzicală, fără vreun sens, la fel cu tra-la-la din cântecele populare ale națiunilor moderne.

Întreaga Biblie este o simfonie inimitabilă. Nu numai sensul frazelor, dar chiar și sunetul lor poate duce sufletul la extaz.

Să dăm doar un exemplu: *Mulțimea celor ce crezuseră era o inimă și un suflet* (Fapte 4: 32). Este desigur un gând adânc, dar în greacă este și o frază muzicală minunată, o rimă: *Kardia kai psyche mia*. Litere, silabe și cuvinte întregi au

fost scrise în Biblie numai pentru splendoarea sunetului. Oricine are ureche muzicală le va gusta. Ele nu pot fi traduse.

Luther a numit rațiunea noastră *o fiară* din cauza tendinței de a se amesteca în subiectele religioase. Minte rațională caută sens și logică în orice, inclusiv în Biblie. Dar de ce trebuie să fie limitată mereu Biblia la a avea sens pentru rațiune? Ea vorbește sufletului, în primul rând.

Krüger, președintele Republicii Natal (Africa de Sud), s-a dus la vânătoare, lăsându-și acasă soția și copilul, amândoi bolnavi. La întoarcere și-a auzit soția cântând, ceea ce nu-i stătea în obicei. A intrat în casă și a văzut-o lungită pe pat, ținându-și copilul mort în brațe. Nu după mult timp a murit și ea. Părăsind tot, Krüger a hoinărit pe câmpii și prin păduri, încercând să găsească un sens vieții și dragostei, care ne unește un timp, pentru ca moartea să ne despartă iarăși. Prietenii lui, alarmați, l-au căutat zile în șir și, în cele din urmă, l-au găsit flămând, cântând și cu o pace adâncă în inimă. Nu găsisese sensul lucrurilor, dar renunțase la a mai căuta.

De ce trebuie să aplicăm logica și judecata în orice? De ce să nu cântăm mai curând o melodie, cum face privighetoarea, fără a construi fraze care n-au nici un înțeles?

În această muzică trebuie găsit sensul adânc al Bibliei, în care inima cântă, uneori în cuvinte de neînțeles, despre căile ascunse ale lui Dumnezeu.

Gândind astfel, nu m-am sinchisit când vorbirea mea a devenit confuză, din cauza împrejurărilor în care am fost arestat.

Almah

Oricine ar considera de prost gust să discute public, după nuntă, problema virginității soției sale; totuși o asemenea indecență este comisă astăzi de foarte multe persoane care pun la îndoială faptul că Maria a fost într-adevăr fecioară când L-a născut pe Isus.

În multe cercuri se contestă profeția lui Isaia asupra nașterii din fecioară. Se argumentează că în cuvintele sale (7: 14): *De aceea Domnul Însuși vă va da un semn: "Iată, fecioara va rămânea însărcinată,"* expresia ebraică *almah* nu înseamnă în mod obligatoriu *fecioară*. Ar putea, de asemenea, să însemne *tânără femeie*.

Ca alte substantive în ebraică, cuvântul *feciorelnic* are două forme. *Elem*, forma masculină, este întotdeauna folosită pentru un băiat foarte tânăr, care nu a cunoscut încă o femeie, ca David când l-a ucis pe Goliat (1 Samuel 17: 56). În acest pasaj versiunea autorizată traduce *elem* prin *adolescent*. Cuvântul revine în 1 Samuel 20: 35 referitor la un băiețel care îl însoțește pe Ionatan.

De vreme ce *elem*, în forma masculină, indică în mod sigur un băiat virgin, de ce nu ar avea

atunci și forma feminină, *almah*, același sens? Desigur, evanghelistul Matei știa mai bine ebraica decât profesorii de teologie moderni, iar traducerea lui la profeția lui Isaia a fost: *Fecioara va fi însărcinată, va naște un fiu ...* (1: 23). În ceea ce mă privește, eu cred în nașterea din fecioară a lui Isus, chiar dacă nu ar fi scris în Biblie.

Noi, oamenii, avem cu toții caractere cu trăsături care contrazic. Cum ar putea fi altfel, de vreme ce moștenim de la părinții noștri trăsături care provin din două surse divergente și adesea contradictorii? Isus, în schimb, este Unul. El nu este scindat de antagonisme interioare. Moștenirea Lui are o singură sursă.

Vă puteți baza pe Biblie. Maria era fecioară când L-a conceput pe Isus. Acela care a păstrat-o fecioară și sfântă prin harul Lui, va veghea, de asemenea, ca voi să vă prezentați în fața Lui cu o puritate feciorelnică.

*Dublul sens al cuvântului
Netzah*

Când am fost întemnițat mi-au dat douăzeci și cinci de ani de închisoare, ceea ce era, practic, ca și o închisoare pe viață. În ziua în care mi s-a dat sentința, mi-au trecut prin minte următoarele gânduri: Cuvintele ebraice din Biblie au o mulțime de înțelesuri, dându-le un spectru asemenea curcubeului. Hai să analizăm două sensuri ale cuvântului *netzah*. Acest cuvânt poate însemna *neconținut*: *De ce nu mai conținești suferința mea?* Întrebă Ieremia (15: 18). Dar *netzah* mai înseamnă și *victorie* (1 Cronici 29: 11 și Isaia 25: 8). Astfel, ceea ce apare ca fiind o întrebare disperată, fără răspuns în Ieremia, ar putea fi tradusă literal: *Ce-i cu suferința mea? Este spre împlinirea izbânzii.*

Se spune că regele Solomon stătea odată pe malul mării, admirând steagurile mai multor țări arborate la navele ce treceau pe acolo. El l-a întrebat pe marele preot care stătea alături: *Câte nave crezi că trec pe an prin apele noastre?* Preotul a răspuns: *Doar trei.* Gândind că preotul e insolent, regele a spus indignat: *Cum îndrăznești*

să dai un astfel de răspuns? Văd zeci de nave chiar în clipa asta. - O iluzie, a răspuns marele preot. În realitate, toate navele care navighează pe toate mările sunt doar trei: nava poștei după avere, aceea a poștei după faimă și aceea a poștei după plăcere. Acestea sunt cele trei forțe care mână pe oameni, peste mări, orice nume ar lua o navă pentru scurtul ei timp.

Regele a cântărit acest răspuns câtva timp. În "Cântarea" lui el vorbise despre o a patra navă, una foarte mică, incapabilă să navigheze dincolo de mica mare a Galileii dar, în final, depășindu-le pe toate celelalte. Aceasta a fost nava lui Mesia, o navă dusă de jertfa Fiului lui Dumnezeu, de dragoste puternică, de dorința de a sluji. Ea navighează sfidând toate legile hidrodinamicii. Minunea făcută de Mesia atunci când la porunca Lui a încetat furtuna, iar corabia a fost salvată, este un miracol mai mare decât se consideră în mod obișnuit. Marcu a scris că furtuna arunca valurile în corabie așa că *mai că se umplea corabia* (Marcu 4: 37). Orice vas plin cu apă se scufundă, fie că e furtună sau nu. Dar acest vas, corabia lui Isus, nu s-a scufundat, nici măcar când apele păcatelor, ale dezbinărilor, ale ereziilor și ale persecuțiilor au umplut-o până la refuz. Ea înaintează spre izbândă. *Neconținută (netzah)* suferință este doar umbra lui *netzah*, izbânda spre care navighează.

Două sensuri ale lui "Sabahtani"

Eloi, Eloi, lama sabahtani a fost strigătul lui Isus de pe Cruce. Evanghelistul a tradus aceste cuvinte din aramaică: *Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?* (Marcu 15: 34). Dar aceasta nu este singura traducere posibilă.

Sabahtani este persoana întâi, timpul trecut de la *meşabeah* care înseamnă *a abandona*. Dar *meşabeah* mai înseamnă și *a slăvi*. Este frecvent folosit în acest sens, chiar în rugăciunile ebraice moderne, așa încât cuvintele lui Isus puteau fi traduse: *Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, cât M-ai proslăvit!* Acestea erau cuvintele cu care terapeuții, o ramură a sectei Esenicilor din vremea lui Isus, își încheiau rugăciunile. Era o exprimare a uimirii în fața mulțimii harurilor primite.

În ultima seară, Domnul s-a rugat: *Proslăvește pe Fiul Tău*, folosind probabil cuvântul aramaic *meşabeah*. Rezultatul aparent nu era proslăvirea, ci abandonarea de către cei mai mulți din ucenicii Săi, biciuirea, batjocorirea, răstignirea și părăsirea de către Dumnezeu. Oare în acest fel răspunde Tatăl ceresc rugăciunii?

Dar implorarea lui Isus din acea seară poate să fi avut și un sens tainic. *Tată, a sosit ceasul!*

Planul nostru va fi împlinit. Părăsește (șabeah) pe Fiul Tău, ca și Fiul Tău să Te proslăvească (tot șabeah) îndurând toate cu răbdare și dragoste. Astfel, patimile care au urmat sunt o împlinire a rugăciunii lui Isus.

La fel de ciudate pot părea vorbele lui Isus: *M-ai părăsit* la timpul trecut. În timp ce El era părăsit atunci și acolo - răstignirea era un eveniment al prezentului. Atunci de ce folosește Isus timpul trecut? În mod obișnuit, când cineva este bătut, nu întreabă: *De ce m-ai bătut?* Ci spune *de ce mă bați?*, folosind timpul prezent.

Unul din secretele puterii spirituale este de a trăi în afara timpului. O revoluție actuală, cu toate ororile ei imediate, este greu de îndurat. Dar putem asculta cu ușurință informații despre Revoluția Franceză și ghilotina ei de acum 200 de ani. Dumnezeu și Duhul trăiesc veșnic. Veșnicia nu este absența timpului, ci viață dincolo de timp. Tu poți decide cum să privești un episod din viață, în prezent sau în trecut. Oricine reținește amintiri din trecut ca și cum lucrurile s-ar petrece în prezent. Fenomenul poate fi și invers. Puteți transfera greutatea de azi în trecut, prin aceasta făcându-vă capabili de a le privi cu seninătate. În felul acesta nu vă vor înfrânge. Numai așa am putut rezista noi, cei din închisori.

Cum să vă autoanalizați

Izolarea te ispitește la o nesfârșită meditație asupra trecutului tău. Pavel scrie: *Fiecare să se cerceteze, dar, pe sine însuși* (1 Corinteni 11: 28). Cum s-o faci? Nu e nici o indicație specifică în Biblie, dar experiența creștină de sute de ani ne-a învățat un lucru: *să nu fii prea minuțios în autoanaliză*. O gănganie, care este examinată foarte amănunțit, în laborator, ajunge să moară de excesul expunerii.

Decât să examinezi detaliile propriei tale vieți, mai bine încearcă să sondezi adâncimea credinței tale în viața lui Isus, în moartea și învierea Lui.

Odată, cineva era foarte îngrijorat de starea sufletului său. Nici o predică ori vreo carte religioasă nu-l puteau satisface. Într-un târziu, a aflat de existența unui pustnic vestit pentru înțelepciunea lui. Omul a luat un cal și a urcat călare muntele până la locul unde trăia înțeleptul. L-a găsit în meditație la intrarea în peșteră. Înțeleptul l-a întrebat ce dorește. *Caut mântuirea* i-a spus omul. Înțeleptul a rămas tăcut o vreme. Apoi a spus: *De ce nu cauți mai bine un cal? Am un*

cal, răspuse omul. Întorcându-se spre peșteră, înțeleptul a spus doar: *Așa, deci.*

Coborând călare de pe munte, omul s-a gândit și s-a tot gândit la întâlnirea cu înțeleptul. Și deodată s-a luminat: *De ce să caute un cal? Avea unul și era călare. Atunci de ce să caute mântuirea: Dumnezeu L-a trimis pe Fiul Său în lume pentru ca lumea să fie mântuită prin El. Mântuirea era, așadar, asigurată.*

Un om călare nu e interesat să caute un cal, decât dacă cel pe care-l avea era istovit sau a murit. Mântuitorul nu obosește, decât dacă omul fuge de mântuire, sau dacă el o refuză în mod conștient. Isus a venit să caute și să salveze ce era pierdut. Noi nu trebuie să-L căutăm pe El. Dorința Lui de a ne duce în rai este mult mai mare decât a noastră. Dorința Lui de a ne ierta păcatele este mult mai mare decât a noastră de a fi iertați. Mântuirea nu trebuie căutată, ci doar acceptată. Când omul a ajuns în vale, înțelesese acest lucru.

Creștinii spun adesea: *Am fost mântuit acum cinci sau cinsprezece ani.* Noi am fost mântuiți cu toții acum 2 000 de ani, când Isus a murit pentru noi pe Golgota. Dar numai acum cinci sau cinsprezece ani am înțeles noi acest lucru.

Când mă apropii de Sfânta Cină, primul lucru la care trebuie să mă gândesc, când aud

cuvintele *acesta este sângele Meu care se varsă pentru voi spre iertarea păcatelor*, este să-mi dau limpede seama, că-mi sunt adresate mie. Știu eu la fel de sigur ca un călăreț, care are un cal, că păcatele mele sunt iertate și uitate? Dacă înțeleg acest lucru, m-am autoanalizat bine și sunt vrednic de Sfânta Cină.

Timpul inexact al Bibliei

Pierdusem noțiunea timpului, nu știam ce oră și ce zi era, celula mea solitară fiind subterană. Nu știam nici măcar dacă era primăvară sau vară. Pentru mine nu existau deosebiri între anotimpuri.

Autorii Bibliei știau că viața lor e veșnică. Timpul nu conta pentru ei, așa încât erau inexacți în datarea evenimentelor.

La Ioan 21: 1 citim fraza: *După aceea Isus s-a mai arătat. Ce înseamnă după aceea? Vei căuta în zadar. Capitolul 3 de la Matei începe cu cuvintele: În vremea aceea a venit Ioan Botezătorul și propovăduia în pustia Iudeii.* În versetul precedent, Ioan și Isus nu puteau avea mai mult de 2 sau 3 ani, astfel trei decenii trebuie să se fi scurs înainte ca Ioan să-și înceapă lucrarea publică. Pentru evanghelist era tot *în vremea aceea*.

Atât Ioan cât și Matei vorbeau despre niște evenimente între care se scursese mult timp, ca și cum acestea ar fi fost simultane. Înainte de Einstein acest lucru ar fi fost considerat ciudat. Acum știm că afirmația referitoare la simultaneitatea a două evenimente capătă sens numai în relație cu locul în care se află observatorul. Ea

aparține părții subiective a observației noastre și nu părții obiective care face istoria.

Duhul suflă încotro vrea, spune Scriptura (Ioan 3: 8). *Vânt* și *duh* sunt același cuvânt în greacă. Mă pot plasa eu însumi, din punct de vedere spiritual, într-o astfel de poziție, încât evenimentele, îndepărtate unele de altele în timp, să apară ca petrecându-se simultan? Este exact ceea ce fac unii americani, cărora le place să privească două sau trei programe TV în același timp.

Putea avea loc predica lui Ioan Botezătorul *în vremea aceea*, adică în vremea copilăriei lui? În felul acesta a văzut Matei evenimentele. Cine sunt eu să-l acuz pe el de inexactitate?

Avem o făgăduință: *Cere și ți se va da* (Matei 7: 7). Acest verset pare să contrazică o bună parte din experiența noastră. Fiecare credincios știe că sunt rugăciuni cu răspuns, dar și unele rămase fără răspuns. Am cerut și nu ni s-a dat. Dar cât timp a trecut de când am cerut?

Moise i-a cerut lui Dumnezeu: *Lasă-mă, Te rog, să trec și să văd țara aceea bună de dincolo de Jordan*. Domnul a răspuns: *Destul! Nu-Mi mai vorbi de lucrul acesta* (Deuteronom 3: 25 - 26). Aici nu este exemplul unei rugăciuni fără răspuns, ci al unei rugăciuni refuzate în mod clar. Cum se potrivește asta cu *Cere și ți se va da*?

Ceva mai târziu, peste vreo 3 500 de ani sau, ca să folosim expresia biblică, *în vremea aceea*, Isus era pe muntele Tabor cu ucenici Săi și *Iată că li s-au arătat Moise și Ilie* (Matei 17: 3). Muntele Tabor este în Canaan, dincolo de Iordan, în Țara Făgăduinței. Și astfel dorința lui Moise s-a împlinit în cele din urmă, însă cu o întârziere de câteva mii de ani. Nu prea mult pentru cineva a cărui viață este veșnică.

Avem înaintea noastră nu o viață veșnică ci vieți veșnice. Ebraica nu are singular pentru *viață*. Majoritatea substantivelor ebraice care se termină cu *im* sunt la plural și cuvântul biblic pentru *viață* este *haiim*. Vom avea mai multe vieți și ocazii. Am credința că toate rugăciunile vor avea un răspuns.

Viața veșnică este mai mult decât infinită. Kantor, un discipol evreu al lui Einstein, a conceput noțiunea de «transfinit». Când duci o dreaptă nesfârșită într-o direcție dintr-un punct dat, valoarea ei matematică este ∞ (infinit). Dar, când duci din același punct două sau mai multe drepte în diferite direcții, avem ceva dincolo de infinit. Kantor numește aceasta «transfinit» și folosește litera ebraică Aleph pentru simbolul lui matematic. Posibilitățile eternității sunt inepuizabile. *Cereți și vi se va da*. Nu întrebați când. Cerul este dincolo de timp.

Perioadele de timp, în general, nu sunt fapte fizice obiective, ci sunt dependente de observator. Timpul și spațiul sunt chiar prin natura lor reprezentări confuze ale singurului lucru real: intervalul în spațiu-timp continuu. Hai să gândim biblic, în afara timpului!

Ceea ce e dincolo de Biblie

Biblia conține ceea ce ne-a revelat Dumnezeu ținând seama de condiția și capacitatea inimilor și minților noastre.

Isus le-a spus ucenicilor: *Mai am să vă spun multe lucruri, dar acum nu le puteți purta* (Ioan 16: 12). Ne întrebăm ce ar fi spus dacă am fi fost capabili să primim toate cuvintele Sale.

Autorii biblici au lăsat multe lucruri interesante nespuse. Pavel se plânge că vremea îl împiedică să vorbească de *Ghedeon, de Barac, de Samson, de Iefta, de David, de Samuel și de proroci* (Evrei 11: 3). O parte din timpul lui Pavel a fost absorbit de tot felul de fleacuri care au provocat atâtea certuri printre primii creștini.

Iuda a încercat să scrie despre cele mai importante subiecte ale «mântuirii de obște» (Iuda v. 3). Nu cunoaștem gândurile sale în materie, pentru că el trebuia, în schimb, să-i îndemne pe credincioși să fie atenți la oamenii fără Dumnezeu care ajunseseră la conducerea bisericii.

Autorii biblici trebuiau să-și adapteze mesajele astfel încât să nu aducă prejudicii ascultătorilor. Prima predică creștină ținută de Petru la Rusalii, îl numește pe Isus *om adevărat de*

Dumnezeu (Fapte 2: 22), *înălțat prin dreapta lui Dumnezeu* (Fapte 2: 33). Petru nu spune că Isus este Fiul lui Dumnezeu. Ar fi fost prea greu pentru evrei să accepte. Diplomația este un element al oricărei predici inteligente.

Trebuie să ajungem nu numai să înțelegem ceea ce spune pastorul, dar și ceea ce ar fi putut spune, dacă am fi fost deschiși pentru întreg adevărul.

Când o statuie a președintelui Krüger a fost ridicată în Pretoria (Africa de Sud), soția acestuia i-a cerut sculptorului să facă statuii o pălărie scobită, așa încât acolo să se adune apă de la ploaie și păsările să poată bea din ea. Cei familiarizați cu istoria Republicii Natal sunt inspirați de această statuie, sunt încurajați să concureze cu acest mare om de stat în propriile lor fapte. Păsările iau din aceeași statuie doar câteva picături de apă.

Dacă rămânem păsărele în credință, vom ajunge să cunoaștem ceea ce autorii Bibliei nu puteau să spună contemporanilor lor. Râul vieții ne va da mai mult decât câteva picături de apă. Dumnezeu ne trece prin închisoare pentru a ne da noi capacități de înțelegere.

Eufemisme în Biblie

Unele torturi erau obscene. Dar odată eliberat, trebuie oare să spui ce s-a întâmplat?

Biblia evită consecvent menționarea unei părți esențiale a vieții, acel aspect supralicitat până la punctul de a ofensa, în limbajul curent. Cuvântul «sex» nu se întâlnește niciodată în Biblie și nici cuvinte legate de organe sau actul sexual. Cel din urmă este exprimat prin «a cunoaște»: *Adam a cunoscut-o pe nevastă-sa, Eva* (Geneza 4: 1). Pentru organul sexual feminin se folosește în mod obișnuit cuvântul «rușinea» - *boșet*, sau uneori «buricul». Tendința generală a stilului biblic este către eufemism. Aceasta nu se aplică doar subiectelor sexuale. În Faptele Apostolilor, găsim în mod repetat expresia că *Isus a fost atârnat pe lemn* (Fapte 5: 30). Răstignirea evocă o imagine prea teribilă.

Scriptura evită, de asemenea, să spună povestea întregă a anumitor acțiuni greșite. La Geneza 35: 22, se folosesc litere cursive pentru ceea ce traducătorii au adăugat la textul original. În ebraică această frază rămâne incompletă: *Ruben s-a culcat cu fiitoarea tatălui său, Israel a aflat*. Ne-am aștepta să ni se spună detaliile incestului

și ale teribilului conflict între tată și fiu, care trebuie să fi avut loc ulterior. Însă masoreții au lăsat un spațiu în textul ebraic după cuvintele *Israel a aflat*, pentru a ne sugera că ce poate fi mai rău este mai bine să nu fie spus.

La Geneza 4: 8, după cuvintele *Vaiomer Cain - Și Cain a spus*, masoreții au lăsat alt spațiu, cu un semn circular ce indică o omisiune intenționată a ceva important. Atât textul samaritean al Genezei cât și Septuaginta, prima traducere greacă, adaugă la acest punct ceea ce Cain a spus fratelui său: *Hai să mergem pe câmp*. Versiunea siriană este: *Hai să mergem în pustie*. Dar cunoașterea continuării discuției între frați se pare că a fost păstrată oral. Targumul, o parafrază aramaică a textului, adaugă: *Am crezut că lumea a fost făcută în îndurare, dar nu este condusă după faptele bune sau merite, nici nu există vre judecată sau judecător și nici nu va fi o viață viitoare cu răsplată sau pedeapsă. De ce este refuzată jertfa mea?*

Ca fiind dată de Dumnezeu, Biblia preferă să treacă sub tăcere cuvintele lui Cain. Prin astfel de omisiuni suntem învățați să nu reproducem sau să cităm cuvintele răufăcătorilor. Asemenea cuvinte sunt contagioase.

Biblia evită, de asemenea, folosirea epiteteilor. Istoricul evreu Iosif Flavius, din secolul I a

scris că Pilat era un ucigaș crud. Știm din Talmud că marii preoți din vremea lui Isus erau mai mult negustori decât slujitori ai lui Dumnezeu, slugi ale Imperiului Roman, care au obținut prin mită pozițiile înalte. Dar Biblia nu reproșează nimic vieților personale ale lui Caiafa și Pilat. Ea relatează doar ce I-au făcut ei lui Isus. Evangheliștii nu au considerat de datoria lor să le denunțe public păcatele.

Știm din izvoare istorice că viețile întregii dinastii erau desfrânate. Evangheliile povestesc doar un minim despre felul cum se purtau cu copiii din Bethleem și cu apostolii. Un păcat individual este menționat doar pentru că a condus la moartea lui Ioan Botezătorul.

Noi, care ne bucurăm de orice păcat pe care-l descoperim la un adversar, trebuie să profităm și să ne însușim discreția Bibliei, care recurge la eufemisme și tăcere.

Un limbaj fără cuvântul "Cuvânt"

Cuvântul lui Dumnezeu a fost dat prin poporul evreu. Acesta poate fi exprimat în orice limbă cu excepția ebraice. Poporul ales, depozitarul Cuvântului lui Dumnezeu, nu are un cuvânt anume pentru *cuvânt*. S-a folosit *davar* care mai înseamnă și *lucru*.

Evanghelistul Ioan a scris în greacă, dar a gândit în ebraică. În limba sa naturală, prologul la Evanghelia lui s-ar citi: *La început a fost davar, lucrul, și lucrul a fost cu Dumnezeu și davar era Dumnezeu.*

A vorbi în cuvinte care nu au substanță, în realitate înseamnă a sporovăi, nu a vorbi. Nu puteți înțelege Biblia dacă o priviți ca o simplă colecție de cuvinte.

"Mamunkan", una din cele mai importante cărți ale Budismului Zen (secolul 13) spune, ca și cum ar fi însuflețită de duhul ebraic: *Cuvintele nu exprimă lucruri; frazele nu exprimă mișcarea minții. Cel care primește doar cuvinte este pierdut; a te opri la fraze înseamnă a fi îndus în croare.*

Cum Einstein a conectat spațiul cu timpul și a creat conceptul de «a patra dimensiune spațiu-timp continuu», evreii au conceput noțiunea unică

de *davar*, lucrul-cuvânt cu două aspecte, unul verbal și celălalt în realitatea fizică sau spirituală.

În ebraică, nu s-ar fi putut spune *Cuvântul Tău este Adevărul* (Ioan 17: 7). Trebuie să fi folosit aici *davar*, care este mai mult decât *cuvânt*. Cuvintele singure, chiar divine, nu sunt adevărul; ele pot fi o mască pentru cruzime, dispută și lăcomie ca și sugerări ale sfințeniei. *Davar-ul Tău, Cuvântul Tău* - lucrul, în dublul său aspect, este Adevărul, așa cum, după Einstein, evenimentele nu mai sunt plasate doar în spațiu sau în timp. În schimb avem noțiunea de «interval» în fizică, noțiune care le cuprinde pe amândouă.

Sculptorul italian Tommasi a ornamentat un cimitir din Buenos Aires cu statui, fiecare reprezentând una din simfoniile lui Beethoven. Când un prieten mi-a cerut să i le descriu, n-am găsit cuvintele potrivite.

Beethoven a exprimat ceea ce a simțit în note care, cântate, dau sunete. Sculptorul a modelat în marmură ceea ce a simțit când a auzit muzica. M-am uitat la figurile din piatră. Dacă mi-aș pune propriile simțiri în cuvinte, oare ce relație ar putea avea ele cu simfoniile lui Beethoven?

Un orb a cerut odată unui prieten să-i descrie laptele. Prietenul a început cu: *Laptele este alb*. Orbul l-a oprit cu o a doua întrebare: *Ce înseamnă alb?* - *Alb este culoarea lebedei,* a fost

răspunsul. *Cum este lebăda?* Explicația care a urmat: *Este o pasăre cu gâtul îndoit.* El a continuat să întrebe: *Ce înseamnă îndoit?* Prietenul a ridicat din sprâncene și a spus: *Atinge-mi cotul și acum vei înțelege ce am vrut să spun.* Orbul a atins cotul prietenului său și a exclamat: *Acum știu cum e laptele!*

Dacă Biblia e doar o acumulare de cuvinte, vom ști despre Dumnezeu doar cât a putut afla orbul despre lapte.

Prin cuvinte, trebuie să ajungem la lucrul real, la Dumnezeu. Doar atunci vom fi iluminați.

Dumnezeu este un cuvânt rostit de români, un termen pentru a comunica despre o ființă misterioasă. Eu văd un obiect care în română se numește aspirator. El este folosit de către adulți pentru îndepărtarea prafului. Copiii se uită la el ca la o jucărie. El poate avea și alte întrebuințări ca: stropit sau zugrăvit.

La oamenii, care rămân în sfera cuvintelor, discuțiile nu duc nicăieri. Cuvintele sunt folosite numai atunci când duc la *davar*, realitatea-cuvânt. Cu ce cuvinte L-am putea explica pe Dumnezeu? Să spun că este un rege? Acesta este un titlu pe care l-au avut mulți oameni cumsecade, dar și un Irod, Nero sau Henric al VIII-lea l-au purtat. Aș produce confuzie dacă L-aș numi *Împărat*? Să-L numesc *Tată*? Luther avea

un tată foarte rigid și se abținea de la a I se adresa lui Dumnezeu cu cuvintele rugăciunii domnești. Chiar *Dumnezeu* este un cuvânt folosit nu numai pentru Creator, ci și pentru ființe pline de cruzime ca Moloh și Quetzalcoatl care au cerut mii de sacrificii umane.

Trebuie să trecem de la cele ce sunt numai cuvinte la *davar*, lucrul real, pentru a-L înțelege pe Dumnezeu, nu numai Creatorul dar și Păstrătorul și Nimicitorul.

Nu-L tulburați

Așa cum moartea a fost o negrăită pătimire pentru Isus, și nașterea trebuie să-I fi provocat mult chin. Este scris: *S-a pogorât Duhul Sfânt* (Fapte 10: 44). *O parte din sămânță a căzut* - spune Isus în pilda Semănătorului (Matei 13: 4). Înainte de a se face grâu, ea trebuie să cadă din mâna semănătorului. Mai târziu, Isus lămurește faptul că prin "pământ" se înțeleg diferitele tipuri și calități ale oamenilor (Luca 8: 12 - 15). Pentru fiecare, venirea pe pământ este o cădere. Acesta este semnul nașterii pentru fiecare om. Cu atât mai mult nașterea Fiului lui Dumnezeu este o coborâre, al cărei chin El a preferat să nu-l facă cunoscut. Adâncimea căderii Lui este arătată în faptul că El a venit în cel mai umil loc, într-o iesle.

Noi, creștinii, suntem atât de îndrăzneți atunci când cântăm "Vino în inima mea". Dar ce necazuri Îl așteaptă aici! Mulți credincioși, văzând cât de mult Îl pot mâhni pe Domnul greșelile lor, repetă cuvintele spuse de Petru când s-a aruncat la picioarele lui Isus: *Doamne, pleacă de la mine, căci sunt un om păcătos!* (Luca 5: 8).

Sutașul roman, în loc să-L invite pe Isus cum facem noi, I-a spus: *Doamne, nu Te mai osteni atâta, pentru că nu sunt vrednic să intri sub acoperământul meu* (Luca 7: 6). Acest sutaș a fost prețuit pentru credința lui care-l așeza deasupra celorlalți din Israel. Câtă deosebire față de obiceiul nostru de a-L tulbura pentru tot felul de fleacuri, nevoind niciodată să apelăm la un înger. Insistăm în a-L chema pe Stăpânul Însuși pentru nevoile noastre și cerem ori de câte ori e posibil semne vizibile.

Un suflet realmente iubitor este grijuliu în a nu-L deranja pe Cel Unic, Preaiubit. Cunosoc cazul unei fete îndrăgostite de un tânăr despre care știa că va avea o carieră strălucită. S-a gândit că, fiind sub nivelul lui, ea ar putea să-i prejudicieze imaginea în societate. El o iubea cu toată inima dar ea l-a refuzat și l-a determinat să se căsătorească cu o altă fată, mult mai potrivită stării lui sociale. Uneori iubirea cea mai mare se arată în renunțarea la iubit.

Venirea lui Isus pe pământ a fost o mare agonie pentru El. Venirea Lui pentru a vă împlini rugăciunile Îl tulbură. Atât de mulți au fost vindecați de orbire printr-o simplă cerere și apoi, cu ochii larg deschiși la ispitele lumesti, au alergat după împlinirea poftelor, uitând cui datorează faptul că văd.

Creștinii renunță la multe lucruri. Renunțați și la nenumăratele voastre cereri. Dați-I pace în orele în care vrea să fie singur.

Nu trebuie să-L tulburați nici atunci când sunteți grozav de răniți? Nu, căci ce faceți dacă Hristos vă primește rugăciunea și vă ușurează suferința? Nu ar fi aceasta o teribilă pierdere pentru voi?

Odată, în somn, un om a înghițit un șarpe veninos care i s-a înfipt în gâtleej. S-a trezit în dureri grozave, fără însă a ști cauza. Un pădurar, un om cu experiență, ce trecea pe acolo, l-a bătut pe bietul om cu o sălbăticie de nedescris. În cele din urmă, șarpele a fost vomitat și alungat. Dacă cel în cauză i-ar fi cerut pădurarului să-l lase în pace, iar cerința i-ar fi fost ascultată, omul ar fi murit.

Nimeni dintre noi nu primește mai multe răni decât cele strict necesare: *...până și perii din cap, toți vă sunt numărați* (Matei 10: 30). Viețile noastre sunt calculate dinainte.

Oare nu știe Prietenul nostru din Cer câte suferințe trebuie să îndurăm?

Nu-L tulburați pe Stăpân! El știe.

Exagerări în Biblie

S-au scris multe de către credincioși în privința acurateții Bibliei, dar rareori sunt amintite exagerările ei evidente.

Toți prorocii mărturisesc despre El, afirmă Petru (Fapte 10: 43). Dar au fost proroci evrei ca Obadia sau Amos care nici măcar nu-L menționează pe Mesia.

Femeia samariteancă, cea care L-a întâlnit pe Isus, a spus oamenilor: *Veniți de vedeți un om, care mi-a spus tot ce-am făcut* (Ioan 4: 29). Acest lucru cu siguranță nu poate fi exact. Ar fi fost nevoie de ani pentru a-i arăta cuiva fiecare faptă a sa. Isus i-a arătat numai că știa de totala ei decădere morală.

Criticii vor spune că astfel de afirmații sunt pertinente pentru a îndreptăți pe cineva să pună Biblia la îndoială. Dar cei ce cunosc inima omească învață din asemenea afirmații despre impactul avut de Isus asupra contemporanilor Săi.

În timpul celui de-al II-lea război mondial, soția mea s-a dus la Budapesta în niște împrejurări deosebit de periculoase, pentru a aduce ușurare creștinilor suferinzi de acolo. Mult timp nu am avut vești de la ea. În acest interval, n-am

fost capabil să citească ceva fără să-i vadă chipul pe paginile oricărei cărți sau ziar pe care le-am deschis. Aș putea spune ca Petru, contrar experienței altora: *Toate cărțile și revistele conțin doar imaginea Sabinei.*

Pentru o vreme, după discuția cu Isus, femeia samariteancă a fost obsedată de amintirea tuturor greșelilor ei și într-o asemenea stare de conștiință, se poate să fi spus într-adevăr: *Mi-a spus tot ce am făcut.*

Lui Petru, care L-a văzut pe Domnul înviat, el care era plin de experiența sa cu Mesia, se poate să i se fi părut că toți profeții vorbiseră numai despre Hristos. Exact în timp ce Petru vorbea astfel, ceea ce în mod normal ar putea fi considerat drept o exagerare, *Duhul Sfânt S-a coborât asupra lor.*

Mulți predicatori și scriitori creștini insistă prea mult asupra acurateții Bibliei. Duhul Sfânt nu Se pogoară asupra aceluia care ascultă de ei, căci Isus nu este cu totul al lor. Inima le este ocupată cu tot felul de gânduri și sunt copleșiți de atâtea probleme, încât pentru Domnul Isus abia dacă mai rămâne loc.

Și apostolul Pavel exagerează când spune că *toți cei ce locuiau în Asia, (...) au auzit Cuvântul Domnului* (Fapte 19: 10). Dar Pavel nu a mers niciodată mai departe de Asia Mică. Persia, Asia

rusă și China îi erau necunoscute. Afirmția lui Pavel arată cu ce era ocupată mintea lui: nu cu averea, faima ori plăcerea, ci cu un vis atât de viu simțit, încât părea real. El dorea Asia la picioarele lui Isus.

Astfel de vise sunt adevărate. O simplă descriere a faptelor este o plictiseală neinspirată. Adevărul lui Dumnezeu are aripi; el vede viitorul îndepărtat ca fiind prezent.

Am putut înțelege afirmația lui Pavel după eliberarea mea, când am predicat în Taiwan.

Deși vorbeam în fața a numai 10 000 de persoane, pe o mică insulă a Chinei, nu am trăit numai această experiență. În fața duhului meu și a ochilor mei se aflau cele un miliard de persoane din China Mare, care nu aveau nici un mijloc de a auzi Evanghelia. Lor le vorbeam.

În fiecare noapte, în timpul anilor întemnițării mele, am ținut o predică adunării căreia i-am aparținut. Eram sigur că vorbele mele vor fi primite. Cuvintele sunt auzite nu doar de aceia ale căror urechi percep sunetele. Poate Pavel știa mai multe despre comunicarea telepatică decât știm noi.

Este prea mult să considerăm ceva ca fiind exagerat, doar pentru că așa ne pare nouă. Nu Biblia exagerează; noi exagerăm când o criticăm. Multe lucruri care au fost considerate exagerări

ale Bibliei s-au dovedit mai târziu adevărate. Moise a numit Palestina *o țară unde curge laptele și mierea* - o lăudăroșenie evidentă (Deuteronom 26: 9). Dar de curând, un om de știință a arătat că pământul este capabil de a furniza de trei ori mai multă mâncare și a citat Israelul ca exemplu:

1. O vacă obișnuită produce în Israel cu 50% mai mult lapte pe an decât media în SUA.

2. În Israel un portocal produce 16 tone de fructe pe an - un record mondial.

3. Un pogan de pământ în Israel dă de două ori mai multe arahide decât fermele americane.

4. Varza și tomatele crescute în Israel sunt printre cele mai bune din lume.

Toate acestea sunt îndeplinite în ciuda ploilor reduse din această țărișoară. Așa că lăudăroșenia lui Moise nu este chiar o exagerare la urma urmei.

Autorii biblici privesc cifrele ca neimportante. În ziua Rusaliilor, când creștinii din Ierusalim s-au adunat la un loc și 120 dintre ei au primit botezul Duhului Sfânt, Petru a explicat cele întâmplate ca fiind împlinirea profeției lui Ioel: *În zilele de pe urmă, zice Dumnezeu, voi turna din Duhul Meu peste orice făptură* (Fapte 2: 17). O sută de persoane pot fi greu numite *orice făptură*. Astfel de afirmații sunt categorisite, de obicei, drept exagerări. Dar dacă cineva nu poate

găsi cuvinte simple pentru sentimentele lui, dacă le îmbracă în superlative, trebuie să conchidem că e minciună? Este Faust o minciună pentru că Goethe, simțind puterea și complexitatea răului, l-a personificat în Mefistofel? Petru a fost atât de copleșit de limbile de foc așezate deasupra fiecăruia dintre apostoli (Fapte 2: 3), încât n-a mai putut vorbi decât la superlativ.

Neemia exagerează când spune: *Le-ai înmulțit fiii ca stelele cerurilor* (9: 23). Dar pe cer sunt miliarde de stele, în timp ce evrei nu sunt atât de mulți.

Biblia este o carte orientală. Nu îi poți aprecia adevărul aplicându-i standardele occidentale. Regulile adevărului variază de la o cultură la alta. În lumea anglo-saxonă, o afirmație este adevărată numai când corespunde realității. La japo-nezi e altfel. Este corect să spui ceea ce-i face plăcere interlocutorului, chiar dacă nu este aceasta starea reală a lucrurilor. Hiperbola este normală pentru un oriental. Dumnezeu ne-a dat revelația Sa într-o carte orientală, iar Biblia este infailibilă conform mentalității orientale care a produs-o.

Cuvinte care lipsesc din Noul Testament

Este important să observi nu numai ce conține Biblia, dar și ce omite. Una din trăsăturile interesante ale Noului Testament este că Isus nu a cerut nimănui să-I spună ceva despre împrejurările păcatelor lor. El știa că omul este păcătos, așa că detaliile încălcării lor, fie ele mici ofense sau crime teribile, nu-L interesau. În loc de a Se scufunda în murdărie, Isus spune: *Bucură-te, fiule; bucură-te, fiica Mea. Păcatele tale sunt iertate.*

Altă trăsătură importantă este că nimeni nu I-a spus lui Isus: *Te rog, iartă-mă sau Îmi pare rău.* În ultima seară, toți apostolii L-au părăsit și unul din ei s-a lepădat de El. Mai târziu, când Domnul înviat li S-a arătat, ar fi fost normal pentru ei să-I ceară iertare. Nici unul n-a făcut-o.

Oricine privea chipul lui Isus vedea atâta dragoste și bunătate, încât simțea că *la Isus iertarea este evidentă.* Dorința Lui de a mă ierta este mult mai mare decât capacitatea mea de a cere iertare. Dorința Lui de a mă mântui este mult mai mare decât a mea. Dorința Lui de a mă duce în rai este mult mai mare decât a mea de a merge

acolo. Nu trebuie să-L abordăm pe Isus cu cuvinte de apologie, ci doar să avem încredere în bunătatea Lui.

Mai este ceva care nu poate fi găsit în Noul Testament. Isus n-a refuzat invitația nimănui. A refuza o invitație ar fi ceva străin naturii Sale. Invită-L doar în casa și în inima ta și vei vedea. El acceptă invitația chiar și de la dușmanii cei mai înrăiți. O va accepta cu siguranță și pe a ta.

Să fim atenți la versetele care lipsesc din Biblie.

Cuvinte care lipsesc din Biblie

În timp ce eram deținut, nu aveam nimic și mi-am dat seama atunci de importanța faptului că în Vechiul Testament ebraic verbul «a avea» nu se întâlnește niciodată. El nu există în limba ebraică și nici măcar în ebraică modernă. A fi lipsit chiar și de cuvântul «a avea» este culmea abandonării a tot ce ai.

Este un păcat să ai. La primii creștini *toți cei ce aveau ogoare și case, le vindeau, aduceau prețul lucrurilor vândute și-l puneau la picioarele apostolilor* (Fapte 4: 34 - 35). Ei erau iudei și au descoperit, grație lui Isus, ce a fost revelat prin geniul limbii lor: nu este bine pentru oameni să aibă, să posede. Un copil al lui Dumnezeu poate doar să administreze lucrurile care de fapt aparțin Creatorului.

În greacă cuvântul *echo* este folosit pentru *a avea* dar el mai are multe alte înțelesuri: *a fi capabil, a fi dotat cu, a putea, a număra, a face* etc. Ideea de *a avea* este o noțiune falsă. M-am născut fără consimțământul meu, nu am ales timpul sau locul, forma trupului meu sau caracterul moștenit. Viața mea s-a dezvoltat în împrejurări care nu au fost deloc în planurile mele. Eu nu

am viața mea. Ea provine, conform unor legi stabilite, nu de mine. Și nici nu posed eu ceea ce ține de viață.

Renumitul tenor Caruso a fost obligat să cânte pe scenă în ziua morții mamei sale, pentru a nu dezamăgi miile de admiratori care veniseră special să-l asculte. După spectacol a exclamat: *La început am crezut că am o voce; acum îmi dau seama că această voce mă are pe mine.*

Chiar bucuriile și supărările sunt date sau luate de alții și, în ultimă analiză, de Ființa unică.

Nu numai la forma de infinitiv lipsește *a avea* din vocabularul ebraic, dar chiar și cazul genitiv (al posesiei) este rar folosit. În ebraică nu se spune în mod obișnuit *casa omului* căci nimeni nu poate avea una. În ebraica vorbită, genitivul este înlocuit de așa numitul «caz de construit» care constă în scurtarea cuvântului pentru lucrul posedat. Astfel, orice persoană sau obiect redus la a fi o posesie își pierde din valoare.

În rugăciunea Domnului Isus, cuvântul *Eu* lipsește cu desăvârșire, deși este unul din cele mai folosite cuvinte în rugăciunile oamenilor.

Există un lucru mai rău decât rugăciunea în fața unui idol: să te rogi și să te înclini în fața propriei imagini.

Creștinii n-ar trebui să fie fixați pe *Eu* ci pe Dumnezeu. *Eul* ar trebui să dispară complet din

rugăciune și de asemenea amintirea identității persoanei care se roagă. Adevărata rugăciune este o revărsare de dragoste pură pentru binele întregului și pentru ca totul să fie după voia Domnului.

Alt cuvânt care este complet absent din Biblie este cuvântul *istorie*. Istoria este amintirea evenimentelor după cum s-au succedat în timp. În istorie, un eveniment este presupus a fi efectul celui precedent, care este deci cauza lui. Toate acestea sunt o iluzie. Ceea ce văd la cinema este tot o succesiune de evenimente, dar cel ce proiectează poate rula pelicula înapoi, prezentând evenimentele în altă înșiruire, sau filmul ar putea fi mixat pentru a arăta evenimentele în altă ordine. Totul este predeterminat de Dumnezeu.

Pana, cu care Dumnezeu a scris tot ce se va întâmpla până la sfârșitul lumii s-a uscat de mult și nu va fi din nou înmuiată în cerneală pentru a scrie o nouă versiune.

Biografii interesante care lipsesc din Biblie

Noul Testament povestește de mai multe ori și cu lux de amănunte istoria vieții și convertirii persecutorului Saul din Tars în Pavel, viitorul apostol, deși trebuie să fi fost alte biografii care, la vremea aceea, când au fost scrise Faptele Apostolilor, păreau a fi mai interesante decât cea a lui Pavel.

Pavel a spus: *am aruncat în temniță pe mulți sfinți (...) și când erau osândiți la moarte îmi dădeam și eu votul împotriva lor* (Fapte 26: 10 - 11). Nu numai că a ucis creștini, dar le-a înfrânt rezistența și i-a făcut pe mulți dintre ei să-și renege credința.

Aceștia au fost primii martiri ai creștinismului, dar Biblia nu le menționează numele și nici nu spune povestea suferințelor sau morții lor tragice. Poate autorii biblici au dorit să prevină viitoare excese în venerarea sfinților. În secolele următoare, istoriile martirilor au fost prezentate în detaliu și adesea îmbogățite cu fantezie.

Biblia vorbește despre Iosif, prizonierul Vechiului Testament, căruia i-au fost încredințați întemnițații: *Și nimic nu se făcea acolo decât prin el.*

La fel, Hristos este Cel ce face toate în viața martirilor. Nu ar fi fost în spiritul Bibliei să facă mare vâlvă în jurul lor; nici ei înșiși nu ar fi dorit-o. De ce trebuie să fie cinstiți martirii? Căci ceea ce au făcut ei nu este maximum ci minimum cerut unui ucenic al lui Hristos. A fi asemenea lui Hristos în viață și moarte, este ceea ce se așteaptă de la el. Oricine este ca Hristos nu este Hristos. Noi suntem făcuți a fi Hristos. Noi suntem Trupul lui Hristos - așa că noi suntem El. *Veși fi ca Dumnezeu* (Geneza 3: 5) îi spune diavolul Evei. *Sunteși dumnezeu* a spus Isus. Unirea credinciosului cu Dumnezeu este perfectă. Martiriul este un lucru mic în comparație cu această chemare.

Multe alte biografii, foarte interesante, lipsesc din Biblie. La Fapte 2: 41 ni se spune că, într-o singură zi, doar în Ierusalim două mii de suflete s-au adăugat Bisericii. Au rămas ele constante? Au mai adus și alte suflete în Biserică? De ce vă trebuie un răspuns? Permanent auzim despre mulți oameni care-L primesc pe Isus la adunările evanghelice. Ce se întâmplă cu acești oameni după aceea? Sunt deciziile lor sincere?

Cine pune multe întrebări capătă multe răspunsuri descumpănitoare. Biblia ne învață să ne bucurăm că unii oameni au cel puțin bunăvoință și bune intenții, chiar dacă numai pentru o zi.

O femeie samariteancă a adus tot orașul la Hristos (Ioan 4: 30). Dacă ar fi continuat astfel, n-ar mai fi rămas cetăți neconvertite în Palestina. Biblia ne spune ce a făcut ea doar în ziua aceea. După acest eveniment, un vâl este aruncat asupra vieții ei.

Un hoț, Zacheu, a promis, sub influența Domnului, să împartă jumătate din averea lui celor săraci și să dea înapoi ce furase (Luca 19: 8). Povestea Bibliei se încheie cu promisiunea sa, dar nu ni se spune dacă și-a îndeplinit făgăduiala. Sfântul autor s-a bucurat că un hoț a dat dovadă de căință, fie și pentru un singur moment.

Isus îl apreciază pe un ostaș ca fiind cel mai credincios om pe care l-a întâlnit vreodată (Matei 8: 10). Ar fi fost interesant de știut cum și-a continuat viața acest ofițer.

Un om care este azi credincios e posibil să nu rămână la fel. Deși Biblia nu ne dă biografii întregi, ea ne învață să ne bucurăm de acel bine, oricât de puțin și nestabil îl găsim în oameni.

Echad și Iachid

O veche parabolă chineză povestește despre un vânător, care a plecat împreună cu fiul său să pună capcane. În ciuda tuturor avertismentelor, fiul a pus capcane pe drum în loc să aștepte să ajungă în pădure. Curând, mulți oameni s-au prins în capcane, inclusiv mama și sora băiatului. Apoi, dragostea, adevărul și speranța au căzut și ele în capcană, iar în cele din urmă drumul însuși a căzut în cursă. După multă vreme, tatăl și-a convins fiul să deschidă capcanele. Drumul era atât de fericit că era liber, încât s-a întins atât până când toată lumea a devenit un drum. *Ce frumos e drumul meu acum!* a exclamat băiatul. Drumul, auzind că cineva l-a numit al lui, a murit. De atunci nu mai este nici un drum în lume.

Este o poveste pesimistă, căci există un drum către Dumnezeu. Biblia este descoperirea Lui, o hartă ce trebuie citită cu mare atenție la fiecare cuvânt. Drumul nu poate fi numit de nimeni *al meu*; el este numai al lui Dumnezeu.

Învățătura fundamentală a Bibliei ne spune că Dumnezeu este unul; credința și botezul sunt unice. Dar limba ebraică are două expresii pentru conceptul de «unu».

Iachid reprezintă unitatea absolută, ca în Geneza 22: 2: *Ia pe singurul tău fiu, pe care-l iubești, pe Isaac. Echad* reprezintă unitatea compusă, ca în Geneza 1: 5: *Astfel a fost o seară și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua întâi.*

Dumnezeu nu este niciodată numit *Iachid* în Biblia ebraică, ci totdeauna *Echad*, o unitate compusă. Traducerea literală la Deut. 6: 4, piatra de încercare a credinței iudaice, este: *Ascultă, Israele! Domnul, Dumnezeul (la plural) nostru, este singurul Domn (unic compus - echad).*

Dumnezeu n-a fost niciodată singur, dar, fiind Singurul, El era mai mulți, căci El nu era fără Cuvânt, nici fără Înțelepciune, nici fără Putere, nici fără Sfățuire (Hipolit). Întotdeauna se află în El Cuvântul și Înțelepciunea, Fiul și Duhul prin care și în care El a făcut totul liber și spontan (Irineu).

Dumnezeu Se cunoaște pe Sine cu desăvârșire. Această autocunoaștere este numită Fiul Cel Veșnic. El are toate atributele Tatălui pe care-L cunoaște. Amândoi sunt uniți într-o iubire desăvârșită, divină. Această iubire are, de asemenea, toate atributele Tatălui. Această iubire se numește Duhul Sfânt. Cele trei entități sunt una. Această unitate este *echad*, o unitate compusă de entități, care-și păstrează singularitatea.

"Zohar", o străveche carte a misticismului iudaic, referindu-se la Deuteronom 6: 4, Îl proclamă pe Dumnezeu ca treime. Punându-se întrebarea de ce apare numele lui Dumnezeu de trei ori în acest verset, ea răspunde: *Primul, Domnul Dumnezeu, este Tatăl de sus. Al doilea nume este al lui Jesse Mesia, provenind din familia lui Jesse prin David, al treilea este Calea care este jos și cei trei sunt una.*

Atomul, natura, individul - toți sunt unități. Părți într-o stare de extremă tensiune împlinesc miracolul unității.

Există o unitate în diversitate și tensiune chiar în cadrul Dumnezeirii: *Domnul a găsit cu cale să-L zdrobească prin suferință* (Isaia 53: 10). Fiul, în agonie, în Ghetsimani, L-a implorat pe Tatăl să-L cruțe. Hotărârea Tatălui a rămas neclintită. Isus a spus, de asemenea, misterioasele cuvinte: *...căci dacă nu Mă duc Eu, Mângâietorul nu va veni la voi* (Ioan 16: 7), lăsând impresia că cei doi nu pot fi în același loc în același timp. Noi spunem, în mod obișnuit, că Isus este Mijlocitorul nostru la Tatăl, ceea ce pare să implice faptul că Fiul intervine pentru a schimba decizia Tatălui în favoarea noastră.

Dumnezeu este una, *Echad*, nu *iachid*. Dacă Unitatea Lui n-ar fi atât de complexă, n-ar fi atât de necesar s-o afirmăm.

Biserica este una, soțul și soția sunt una -
echad, unități compuse.

Credeți în Unitate, în ciuda diversității și ten-
sionilor care uneori sunt în discordanță cu armo-
nia de bază. Această Unitate nu poate fi spartă.

Calea nu este proprietatea voastră. Nimeni
nu poate poseda Unicul. Singurul Dumnezeu,
singura Biserică ne posedă pe noi.

Misterul rugăciunilor fără răspuns

Biblia este plină de rugăciuni neprimite. Pavel scrie: *și cer totdeauna ca, prin voia lui Dumnezeu, să am, în sfârșit, fericirea să vin la voi* (Romani 1: 10). În locul unei călătorii prospere, el a venit ca prizonier în lanțuri și a naufragiat. Și multe alte exemple abundă în Biblie.

Orice cerere în rugăciune arată o lipsă de supunere la ceea ce Dumnezeu, în înțelepciunea și dragostea Lui, a hotărât dinainte. Cum ar fi lumea dacă Dumnezeu și-ar schimba planul ori de câte ori cineva își exprimă o dorință în rugăciune?

Talmudul spune că Marele Preot intra în Locul preasfânt din Templu o dată pe an, spre a se ruga pentru popor și întotdeauna își încheia rugăciunea cu cuvintele: *Doamne, nu lua în seamă cererile drumeților!* Era un lucru înțelept. Cei ce călătoreau luna cereau să nu plouă în ziua aceea; la fel, cei ce călătoreau marțea, miercuri, etc. Dacă Dumnezeu i-ar fi ascultat, poporul ar fi pierit din cauza secetei.

Următoarea poveste ilustrează cel mai bun mod de a ne ruga. Doi creștini au plantat câte un

măr în fața casei. Când a venit vremea să se coacă merele, primul s-a uitat furios la pomul lui: nu avea nici măcar un măr. Când s-a apropiat de casa vecinului, s-a înfuriat și mai tare. Ramurile din pomul vecinului său gemeau de greutatea unor fructe minunate. Atunci el i-a cerut fratelui său: *Explică-mi și mie cum vine asta. Am plantat pomii în același timp, slujim aceluiași Dumnezeu. Cum se face că ție ți-a dat așa multe mere și mie nu?* Celălalt a răspuns: *Poate nu te-ai rugat pentru pomul tău. - Cum! Nu m-am rugat?,* a strigat primul. *M-am rugat în fiecare zi: Doamne dă ploaie; Doamne, destul cu ploaia. Doamne, acum e nevoie de soare; acum e prea mult, o să-mi usuce pomul. N-am neglijat nici o clipă rugăciunea și totul a fost zadarnic. Tu cum ai făcut?* Fratele i-a răspuns: *Nu sunt atât de priceput la rugăciune cum ești tu. M-am rugat numai o dată, la început, în felul acesta: Tată, am sădit un măr și aș vrea să aibă fructe la timpul convenit. Nu știu de câtă ploaie sau de cât soare are nevoie. Tu ești un grădinar mai experimentat decât mine. Tu ai creat raiul și toți pomii cresc sub îndrumarea Ta. Dăruiește-mi mere la timpul potrivit.*

Trăim rugăciuni fără răspuns pentru că cerem prea multe lucruri, fără a avea în vedere rezultatele pe termen lung.

Există o cerință creștină: *Trăiesc aici, ca un păcătos iertat prin har și, la sfârșitul vieții mele, mă rog să locuiesc în Cer cu cei dragi ai mei.*

Învață-mă Să-ți slujesc pe pământ ca într-o călătorie către Ceruri. O astfel de rugăciune nu rămâne niciodată nebăgată în seamă.

De ce a ales Isus un diavol ca apostol?

Sub teroarea comunistă, unii pastori au fost renegați. Oare aceasta poate anula valoarea mesajelor lor de dinainte? Isus a spus: *...unul din voi este un drac*, când vorbea de Iuda Iscarioteanul (Ioan 6: 70 - 71). Dacă Isus știa că Iuda era un diavol, de ce l-a ales pe el să fie unul din apostoli?

Învățăm din Cuvântul lui Dumnezeu, din Psalmii lui David, care a fost un ucigaș și un adulter, care, în mod normal, ar fi trebuit să-și petreacă viața în închisoare; de la Solomon, care niciodată nu a fost sătul de femei și, care, în final, a căzut în idolatrie; de la Petru, care s-a dovedit a fi laș când i s-a cerut curaj. Dumnezeu i-a ales pe acești oameni să ne învețe să distingem între mesaj și păcatele mesagerilor, să-i acceptăm pe învățătorii noștri în ciuda slăbiciunilor și păcatelor lor.

Dacă ar trebui să respingem acele opere de artă care au fost făcute de oameni imorali, atunci aproape am rămâne fără mari opere de artă. Ne simțim întăriți de imnuri, de acele cunoscute cântece evanghelice ale lui William Cowper, care a devenit ulterior poet național, dar niciodată nu și-a mai folosit darul în slujba lui Dumnezeu.

Cowper a scris în imnul lui că păcătoșii, spălați în sângele lui Hristos, sunt curățiți de păcate. Dar referitor la el însuși a scris: *Nu este nici o încurajare în Scriptură, atât de cuprinzătoare, încât să includă cazul meu, și nici vreo consolare care să mă atingă.* El admitea iertarea liberă a iubirii lui Dumnezeu pentru fiecare caz, excepându-l pe al lui. *Cred despre mine că sunt singurul caz căruia Dumnezeu îi promite totul și nu-i dă nimic.* Oare poate această schimbare de atitudine, pe care Cowper a păstrat-o până la moarte, să știrbească valoarea lui ca autor de imnuri? Trebuie să facem distincția între cântec și compozitor.

În Vest, viețile liderilor politici, ale oficialităților și chiar ale liderilor Bisericii sunt studiate cu atâta minuțiozitate, încât nici arhanghelii nu ar fi găsiți fără pată dacă ar fi supuși unui asemenea examen. Ar fi mai bine să spunem: *Își îndeplinește bine acest om datoriile sale politice, economice și religioase?* Restul aparține lui Dumnezeu. Nimeni nu este fără păcat și chiar oamenii care au comis greșeli grave au fost folositori în Împărăția lui Dumnezeu.

Poate s-a petrecut așa pentru a ne învăța că Isus a mers până la ultima limită, punând un diavol drept apostol. Nu se putea face o alegere mai rea decât atât.

De ce nu a acceptat Isus să fie făcut Împărat?

Când Isus a înțeles că iudeii voiau să-L facă împărat, a plecat (Ioan 6: 15). Cu siguranță că El ar fi fost un împărat mai bun decât Irod și El trebuie să fi știut acest lucru. Atunci de ce n-a acceptat? Putem doar presupune motivele Lui.

Un motiv ar fi că această alegere nu era pentru El. Popoarele sunt nestatornice: astăzi aleg un rege, mâine îl alungă. Hristos nu acceptă roluri pentru care noi Îl alegem pe El. Alegerea trebuie să fie a Sa. Decizia Lui era de a fi un Mântuitor pentru viața veșnică, mai curând, decât un rege pentru viața aceasta.

Pe de altă parte, faptul că El era un bun Mântuitor nu dovedește că ar fi fost și un rege bun peste Iudeea, după cum un profesor nu este în mod obligatoriu și un bun prim-ministru. Ca om, El a arătat uneori indiferență clară față de suferințele umane, după cum a arătat altădată compasiune. Însă nici una din aceste atitudini nu L-a stăpânit. El a ales.

Când unui rege, în sensul lumesc, i s-ar fi spus despre galileenii nevinovați, uciși de Pilat,

acela s-ar fi arătat indignat și ar fi poruncit alungarea lui Pilat. Însă Isus a spus doar: *Credeți voi că acești galileeni au fost mai păcătoși decât toți ceilalți galileeni, pentru că au pățit astfel? Eu vă spun: nu; ci, dacă nu vă pocăiți, toți veți pieri la fel* (Luca 13: 2 - 3).

Când I s-a spus despre o catastrofă, despre un turn care a căzut și a ucis optsprezece persoane, Isus nu a dat sfaturi cum să se construiască în viitor, nici nu a propus vreo compensare pentru familiile victimelor. El a repetat vorbele de mai sus și a făcut din aceasta o altă ocazie pentru a propăvădui pocăința. El a comunicat numai un motiv de mâhnire: acela de a nu fi sfânt.

Aceasta este atitudinea corectă a unui Mântuitor, dar nu a unui rege pământesc.

Când Isus vindecă un om posedat de demoni, El îneacă o turmă mare de porci (Luca 8: 33). Isus arată indiferență față de distrugerea acestei proprietăți. Mântuitorul preferă să distrugă o turmă și să sărăcească un om decât să rămână cineva demonizat. Isus nu Se justifică ci împlinește ceea ce se așteaptă de la Mântuitorul omenirii.

Isus prevestește o tragedie națională: distrugerea statului iudeu. El nu cheamă oamenii să-și dea viața pentru apărarea patriei, așa cum ar face un rege obișnuit. El spune ucenicilor: *Atunci*

(...) *să fugă* (Luca 21: 21). Abandonarea țării la o vreme atât de tragică a dus la ruptura finală dintre creștinism și iudaism.

Mântuitorul Și-a investit ucenicii cu Adevărul etern care trebuia să rămână neatins. Acest lucru era mai important decât apărarea țării lor.

Așa gândește un Mântuitor. Un împărat pământean are altă chemare. Aceste două scopuri nu se amestecă. Isus nu putea fi un împărat pământean, iar cei care încearcă să-L facă un dezlegător al problemelor pământești greșesc.

De ce Se mânie Isus?

Biblia ne învață că Dumnezeu este Iubire. Ea nu ne învață că El este cu totul iubire sau doar iubire. Acțiunile Lui au și alte aspecte.

Iov a spus: *Dumnezeu mă lasă la bunul plac al celor nelegiuți (...) îmi străpunge rărunchi fără milă, (...) mă frânge în bucăți (...) Se aruncă asupra mea ca un războinic* (Iov 16: 11 - 13). Când citesc aceste rânduri îl am înaintea ochilor pe Sf. Sebastian străpuns de săgeți din toate părțile de persecutorii creștinilor. Iov ar spune că Dumnezeu era prima cauză a suferințelor lui Sebastian.

Iov, cu siguranță, credea într-un Dumnezeu, dar vorbește ca și cum ar fi pluritate în El. El îl descrie pe Dumnezeu așa cum ar descrie cineva pe un dușman, dar spune în același capitol, la v. 19: *Martorul meu e în Cer*, ceea ce înseamnă că îl concepe pe Dumnezeu drept Unul care-i ia apărarea.

Isus l-a reprezentat pe Dumnezeu pe pământ. Oricine L-a văzut pe El, L-a văzut pe Tatăl (Ioan 14: 9). Isus nu putea fi exclusiv iubire. El izbucnește câteodată, în ceea ce pare a fi o furie nemotivată. Fariseul care L-a invitat la masă n-a

făcut nici o observație nepotrivită față de Isus sau referitoare la El, ci doar a întrebat de ce Isus nu și-a spălat mâinile înainte de masă. Isus a început să-i dojenească pe toți fariseii, numindu-i smintiți și ipocriți.

Un învățător al Legii, alt oaspete, a făcut ceea ce aș fi făcut și eu, într-o încercare de a-L calma pe Isus. Drept răspuns Isus vorbește cu asprime despre toți învățătorii Legii și chiar despre părinții acestora (Luca 11: 38 - 52). Oricine ar fi obiectat la o astfel de comportare din partea unui oaspete.

Cel mai bine este să-I acceptăm pe Dumnezeu și pe Isus, mesagerul Lui, așa cum sunt. Este o greșeală să impui etică și tipare de comportament omenești lui Dumnezeu.

Isus a primit să moară răstignit, aceasta fiind unicul mod de a răscumpăra păcatul omenească. Pentru a fi răstignit trebuia să stârnească ură violentă față de El. Fără această ură, nici moartea izbăvitoare a lui Isus, nici salvarea noastră nu ar fi putut avea loc.

Primii apostoli aveau același scop, știind că sângele martirilor este sămânța Bisericii. Iar ei au stârnit cu bună știință ura față de ei înșiși. La Roma, unii evrei au crezut mesajul lui Pavel, alții nu, dar el a generalizat, acuzând întregul popor:

căci inima acestui norod s-a împietrit; ei aud greu cu urechile ... (Fapte 28: 24 - 27).

Isus și apostolii Săi au făcut adesea lucruri care i-au umplut pe alții de furie; pentru că era necesar. Se impunea această atitudine, putem fi siguri de aceasta, deși nu știm ce scopuri erau urmărite în fiecare caz.

Despre veșnicie

Veșnicia nu înseamnă timp nesfârșit. Așa ceva nu există, cum nu există spații fără dimensiune. Veșnicia este o stare în care timpul nu mai există (Apocalipsa 10: 6). Filozoful Boethius a dat o definiție, în mare, acceptată de Biserica Creștină. Veșnicia este *posesia totală, simultană și perfectă, a unei vieți complete*. Cum a spus gânditorul grec Parmenide: *Veșnicia este întregă, unică. În veșnicie nimic n-a fost sau va fi. Totul este deodată, complet, continuu*.

Imaginați-vă un film în mișcare. Când îl vedem prin proiector vedem evenimentele înregistrate pe peliculă succesiv și fiecare pare să fie efectul celor precedente. Odată, la cinema, m-am trezit rugându-mă pentru un om nevinovat care suferea îngrozitor pe ecran. L-am implorat pe Dumnezeu să-l salveze. Dar ceea ce urma să se întâmple se afla deja înregistrat pe film. Treaba mea era doar să fiu atent la el.

Ar trebui să trăim prezentul cu perspectiva eternității, în perfectă seninătate. Totul este știut dinainte, predestinat (Romani 8: 29). Omar Khayyam a exprimat acest lucru atât de bine. Tradiția islamică atribuie lui Mahomed cuvîn-

tele: *Pana cu care a scris Dumnezeu toate lucrurile s-a uscat de mult.*

Și creștinii cred în predestinare.

Așadar, atitudinea ideală pentru un credincios este una contemplativă. Isus spune nu doar Martei, ci tuturor oamenilor: ... *pentru multe te îngrijorezi și te frământă tu, dar un singur lucru trebuie. Maria și-a ales partea cea bună, care nu i se va lua* (Luca 10: 41 - 42).

Approape orice creștin ar spune astăzi că ea a făcut alegerea cea rea: ea nu a ales să pregătească masa pentru cei doisprezece oameni înfomețați, ci să stea liniștită, să privească la frumusețea oaspeților. Biblia nu ne îndeamnă nicăieri să fim activi, ci în nenumărate ocazii ni se atrage atenția să veghem. *Iată că au venit niște magi* (Matei 2: 1). În loc să se uite la ei, oamenii le-au arătat calea spre Betleem, fapt ce a costat viața multor nevinovați. *Și un lepros s-a apropiat de El, i s-a închinat* (Matei 8: 2). La vremea aceea oamenii nu puteau vindeca lepra.

Nu vă amestecați în diferite probleme decât dacă sunteți siguri că puteți ajuta. Luați seama doar; Domnul face restul.

Și deodată s-a stârnit pe mare o furtună strașnică (Matei 8: 24). Se va întâmpla unul din două lucruri: fie te vei îneca și vei merge la Tatăl, fie vei scăpa și vei trăi pentru Tatăl.

Așa că nu te înspăimânta, ia seama doar! În orice lucru, cu cât te agiți mai mult, cu atât rezultatele sunt mai rele.

Nu suntem încă în veșnicie, dar putem prinde o străfulgerare a ei, petrecând cât mai mult timp posibil în contemplație.

Căutarea după Dumnezeu

Această căutare a început demult. Un poem ugaritic, "Ludlul bel nemequi" (Îl voi lăuda pe Domnul înțelepciunii), datând cam din anul 2500 î.d.Cr., conține aceste versuri mișcătoare:

*O, dacă aș ști măcar că aceste lucruri
vor place unui zeu.*

*Ce e bine în ochii omului
e rău pentru un zeu.*

*Ce e rău în mintea omului
e bun pentru zeul său.*

*Cine poate înțelege sfatul zeilor
în mijlocul cerului?*

*Planul lui Dumnezeu este ca apele adânci.
Cine-l poate înțelege?"*

Omul caută o relație autentică cu Dumnezeu dar, pentru că voința Sa, atitudinea și gândurile Sale ne sunt necunoscute, noi tremurăm la fiecare pas ca nu cumva să le nesocotim. Această frică dispare doar atunci când trecem de la relația cu Dumnezeu la posesia Sa.

În Isus, Fiul lui Dumnezeu a devenit om. Între natura umană și cea divină a avut loc ceva asemănător unei petreceri de nuntă.

Pot să spun acum: "*Preaiubitul meu e al meu și eu sunt a lui*" (Cântarea Cântărilor 6: 3). El e posesiunea mea. El dispune de mine dar și eu dispun de El. Nu mai este o relație între două entități care se pot despărți oricând. Bariera este zdrobită de Hristos. Dumnezeu nu mai este singur și inima oboșită a omului nu mai este nici ea singură. Aceasta Îi poate răspunde Domnului său prin afirmația lui Shakespeare: *Nu mai pot fi slujit de către tine, pentru că nu te poți împărți în două* ("Henric al IV-lea").

Dificultatea de a nu mai înțelege căile lui Dumnezeu dispare. *Nu cumva vasul de lut va zice celui ce l-a făcut: Pentru ce m-ai făcut așa?* (Romani 9: 20). Sufletul care Îl are pe Dumnezeu știe că felul în care El conduce lumea nu poate fi judecat de vederea mioapă a omului. *Ai Lui sunt cel ce se rătăcește și cel ce rătăcește pe alții* (Iov 12: 16). Cel care-L are pe Dumnezeu e satisfăcut cu asta și nu mai pune întrebări.

În ziua de pe urmă, Domnul va spune unora: *niciodată nu v-am cunoscut*. Cum oare să nu-și poată cunoaște Ziditorul creatura?

El ne-a creat, dar nu ca pe niște creaturi exterioare Lui Însuși; ci pentru a ființa și a ne mișca în El (Fapte 17: 28). A dorit unirea cu noi într-o îmbrățișare eternă și nu într-o dualitate: cunoscător - cunoscut. La sfârșit vor fi respinși

cei care nu au realizat acest lucru și au crezut că pot rămâne doar cunoscători ai lui Dumnezeu.

Ei au avut o relație cu un Dumnezeu îndepărtat, poate chiar o relație bună, profetind în numele Său, scoțând demoni în numele Său, făcând multe lucruri minunate (Matei 7: 22), dar rămânând despărțiți de Dumnezeu, fără să fi fost ai lui Dumnezeu. Ei nu au aparținut iubitului lor și iubitul lor nu le-a aparținut.

Renumitul mistic creștin Meister Eckhardt spune că cel care doar Îl adoră pe Dumnezeu e un necredincios. Cel care crede e unit cu El și nu mai e nevoie să-L adore de la distanță.

Greutatea relativă a minunilor

Când m-am întrebat de ce Dumnezeu nu ne eliberează printr-un înger, așa cum s-a întâmplat când Sf. Petru era la închisoare, mi-am amintit că, la Fapte 2, sunt 27 de versete despre învățăturile date de apostolul Petru și numai 8 cuvinte despre semne și minuni.

Minunile joacă un rol minor în religia creștină; în primul rând, pentru că este foarte ușor să privești drept minune ceea ce nu este.

Misionarii care au mers la tribul Ambrim din Noile Hebride au predicat fără succes până când și-au scos dantura falsă și și-au pus-o din nou. Acesta a fost începutul unei schimbări ce-a urmat. Șeful tribului a exclamat că zeii veniseră la ei sub forma oamenilor albi.

Multe vindecări considerate minuni nu mai au aceeași valoare azi, deși eu însumi am experimentat adevărate minuni în refacerea sănătății mele. Ceea ce se petrece după o minune poate, de asemenea, să fie o problemă. În "Henric al VI-lea", de Shakespeare, când regele aude de un orb vindecat în chip miraculos, a exclamat: *Prin vedere păcatu-i înmulțit*. Dacă regenerarea nu însoțește vindecarea, fostul orb va fi posedat de

noi patimi, care-l vor face și mai rău decât înaintea. Acest lucru e valabil și pentru alte infirmități. Am cunoscut personal orbi, care au fost vindecați în detrimentul sufletului lor.

Trebuie, de asemenea, avut în vedere că unele din povestirile despre minunile din Biblie, pot fi urmarea unor traduceri îndoielnice. Ni se spune că Ilie a fost hrănit de corbi, *orevim*, în ebraică (1 Regi 17: 6). Același cuvânt ebraic este folosit și la Isaia 13: 20 pentru *arabi*. Și ce contează dacă erau arabi cei ce l-au hrănit pe profet?

Au fost atâtea miracole în decursul istoriei. De obicei ele nu conving pe nimeni cu excepția, uneori, a persoanei care a beneficiat. Isus le-a spus celor care L-au căutat: ... *Mă căutați nu pentru că ați văzut semne, ci pentru că ați mâncat din pâinile acelea ...* (Ioan 6: 26).

În căutarea miracolelor, ceea ce contează este satisfacerea dorințelor eului. Dar Isus ne sfătuiește să ne lepădăm de noi înșine. Dacă eul nu este omorât, orice minune nu face decât să crească pretențiile cât mai mult, întărind egoismul.

De aceea, Biblia nu se ocupă atât de minuni cât, mai curând, de învățătura care aduce nașterea din duh.

Să pășim cu siguranță, conform cu învățăturile biblice, iar dacă Dumnezeu face și minuni, să ne bucurăm!

Crima de a-ți fi teamă

Teamă este cea care îi face pe unii creștini din jurul nostru să devină la fel ca Iuda.

Apocalipsa 21: 8 enumeră opt categorii de oameni care vor intra în adâncul cu foc și pucioasă. Primii pe listă nu sunt necredincioșii sau ucigașii, așa cum ne-am aștepta, ci cei ce se tem.

Teamă este omenească. Lui Petru i-a fost teamă în Ghetsimani. Tuturor ne este frică, dar acest lucru este mai urât în fața lui Dumnezeu decât multe păcate majore. Se pare că sunt multe bătălii de dat chiar și în viața veșnică.

Universul lui Dumnezeu este vast, iar curajul va fi unul din criteriile de selecție.

Creștinul poate spune despre sine ceea ce spunea regele Carol al I-lea al Franței în piesa "Henric al VI-lea" al lui Shakespeare: *Îi iert moartea care mă răpune când mă vede dând un pas înapoi sau fugind. Armata mea mai curând sfarmă zidurile cu dinții, decât să părăsească asediul.*

Noi suntem turma lui Hristos. Oile nu fug de lup. Ele nu se pot apăra singure, dar mărturisesc pe Creatorul lor, îndurând moartea cu răbdare, fără a întoarce spatele dușmanilor.

Copiii lui Dumnezeu pot fi arși pe rug, dar nu pot fi făcuți să dea înapoi. Noi suntem aici pentru a-i înspăimânta pe demoni.

Când Henric al VI-lea a spus: *Dintre toate patimile, frica este cea mai blestemată*, el a exprimat un gând biblic.

Știința și Biblia

Nu numai autorii biblici, ci și alți înțelepți ai antichității au știut lucruri, pe care știința modernă doar acum le descoperă. Aristotel, filozoful grec din secolul al II-lea î.d.Cr., a scris în "Despre originea animalelor" că minereul de plumb crește în dimensiuni, se îngroașă și devine alb când intră aer în el. Până la începutul acestui secol această idee a fost considerată a fi doar o excentricitate a timpurilor de neștiință.

Acum vreo șaptezeci de ani, a fost descoperită flotarea de către savanții lumii moderne. Pulberea de mineral și de piatră este amestecată cu apă și se suflă aer în ea. Minereul devine alb, crește în volum și plutește la suprafața apei. Acest proces este aplicat azi la milioane de tone de minereu peste tot în lume. Savanții antici au știut deci ceva.

Autorii antici ai Bibliei, inspirați de Dumnezeu, au scris că la întoarcerea lui Isus, *muntele Măslinilor* (pe care va sta El) *se va crăpa în două (...)* și jumătate din munte se va îndrepta spre nord, iar cealaltă jumătate către sud (Zaharia 14: 4). Jurnalul trimestrial al Societății Geologice din 1958 spunea că stâncile din Valea Iordanului sunt

într-o considerabilă tensiune, că o vale stă să se crape. Aceasta înseamnă că din punct de vedere geologic întreaga jumătate de est se mișcă spre nord. Știința ne face să așteptăm momentul despicării muntelui, dar noi așteptăm și ca picioarele Lui să atingă acest vârf, fără a ne considera nebuni.

Știința a arătat ce influență puternică au asupra caracterului nostru climatul, hrana, boala și structura corporală. Fazele lunii și petele din sistemul solar sunt și ele factori ce determină comportamentul nostru. Cea mai mare incidență a crimelor se petrece în cursul celor mai călduroase luni ale anului.

Mintea noastră este complexă, dar sufletul și mai mult. Cine din antichitate știa despre complexele lui Oedip, Electra și Pygmalion etc. referitor la subconștientul care ne poate conduce la comiterea unor fapte teribile? Din cauza acestor lucruri, unii consideră perimate criteriile moralei biblice.

Este adevărat că în vechime erau mulți oameni neștiutori. Dar era Unul care știa ce se află în om (Ioan 2: 25) și, pentru că știa, ne-a învățat *Să nu judeci* (Matei 7: 1). El a știut și ne-a spus: *Dumnezeu, în adevăr, n-a trimis pe Fiul Său în lume ca să judece lumea* (Ioan 3: 17). El a spus aceasta în vremurile când procedurile de jude-

care erau simple și fără complicații; dacă un om fura sau omora era condamnat. Circumstanțele atenuante nu erau luate în considerare.

Atitudinea lui Isus era științifică cu mult înaintea nașterii științei comportamentului uman.

Întreaga metodă științifică, investigarea directă, exactă și completă, bazată doar pe fapte, vine de la Isus. Într-o lume de patimi dezlănțuite, El a spus: *Adevărat, adevărat vă spun că noi vorbim ce știm și mărturisim ce am văzut* (Ioan 3: 11), nimic mai mult, exact ca într-un laborator științific. *Duceți-vă și spuneți lui Ioan ce auziți și ce vedeți* (Matei 11: 4).

Fără fantezii, nici chiar fantezii religioase, numai fapte observate, exact așa cum se adună datele științifice.

Isus a învățat omenirea să cerceteze ce se întâmplă în natură: *Uitați-vă la păsările cerului și la crinii de pe câmp* (Matei 6: 26 - 28). De la păsări, oamenii au învățat să-și facă aparate de zbor, iar de la crini au învățat botanica și agronomia.

Niciodată știința n-a fost o primejdie pentru religie. Einstein, un om de știință al cărui nume este respectat de lumea întreagă, a scris: *Știința fără religie este oarbă*.

Marea diferență între știință și religie este că prima nu stabilește adevăruri necontestabile și

dogme eterne. Ea abordează adevărul prin aproximări succesive, fără a reclama măcar completa acuratețe.

Religia este o revelație a lui Dumnezeu.

Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele lui Isus vor dăinui veșnic.

Cum să citim Biblia

În închisoare ne-am căit de multe păcate. Am regretat chiar și modul în care citisem Biblia.

Talmudul fixează o regulă: *Ein dorshim maase bereshith bashanaim* - *Să nu vorbești despre Geneză, lucrurile începutului, atunci când ești în doi.* Dumnezeu a creat singur universul întreg.

Biblia este citită așa cum se cuvine numai atunci când te transpui complet în situația și starea de spirit a autorului la momentul scrierii.

Nu uitați că Biblia e doar un rezumat. Adam a trăit 930 de ani, dar Biblia are doar un capitol și jumătate, 40 de versete, dedicate unei atât de îndelungate vieți.

Așa cum Cuvier a reconstituit scheletul unui animal preistoric dintr-un singur os, noi suntem chemați să recreăm totul de la câteva cuvinte.

Nu uitați că o bună parte din Biblie este poezie. Deși poezia ebraică nu rimează, una din caracteristicile sale este structura alfabetică, de exemplu în Iov 13: 7 - 11 fiecare rând începe cu un *H*. Întregul Psalm 19 este aranjat alfabetic, începând cu versuri care au *a* ca primă literă, altele au *b* și așa mai departe. Poezia poate

revela adevărul, dar nu în mod necesar acuratețea detaliului.

Biblia trebuie citită pe îndelete, cu pauze de respirație și de meditație. În textul ebraic există *athnach*, un semn care împarte un verset în două propoziții principale. Alt semn pentru pauză este *segholta* - care subîmparte fraza anterioară de *athnach*. Astfel 1 Regi 13: 18, citit conform punctuației ebraice, ar fi în felul următor: *Și eu sunt proroc ca tine* (*segholta* - o pauză, respirați și reflectați); *și un înger mi-a vorbit din partea Domnului* (îngerul nu ți-a vorbit ție, cititorule, decât dacă faci pauză cum s-a indicat, pentru a medita și a-l evoca), *și mi-a zis: "Adu-l acasă cu tine ca să mănânce pâine și să bea apă"* (*athnach* - respirație adâncă, meditație). *Dar îl mințea* (Pauză. Aici este un semn numit *silluq* care separă acest verset de următorul).

Zaqeph-qaton (scris): este pentru o ușoară pauză.

Este bine să fie cunoscute aceste lucruri. Accentele pot ajuta la interpretarea unor pasaje îndoielnice, cum ar fi la Isaia 40: 3: *Un glas strigă* (*zaqeph-qaton*, pauză): *Pregătiți în pustie* (*zaqeph-gadol*, pauză) *calea Domnului*. Oriunde se întâlnesc două *zaqeph*s în aceeași frază, cea care e prima este mai puternică. Deci trebuie să citim: *Un glas striga: "În pustie, pregătiți calea*

Domnului" și nu cum este pusă în mod obișnuit punctuația: *Un glas strigă în pustie: "Pregătiți calea Domnului"*.

Învățați să citiți Biblia pe îndelete, respirând ritmic, cu pauze, pentru a pune accentele cum se cuvine.

În felul acesta vă puteți cufunda în Duhul în care a fost scrisă Biblia și puteți fi apoi capabili să participați la Unitate, care este esența ei.

Spații libere

Unii oameni se plâng că anumite predici și cărți de credință nu sunt destul de dense, că ar trebui ca ele să cuprindă mai multă învățătură. Este ca și cum te-ai plânga că într-o scrisoare de dragoste s-a risipit prea multă hârtie pe spațiile goale.

Când un îndrăgostit s-a plâns odată de acest lucru, literele negre au crescut și au crescut pentru a-l mulțumi, așa încât foaia de hârtie a devenit complet neagră.

Vai de acea carte religioasă care nu lasă loc întrebărilor! Dacă materia, universul fizic, este o taină, cu atât mai mult Dumnezeu este o taină. Irod s-a interesat la magi (Matei 2: 7) asupra momentului în care a apărut steaua care anunța nașterea lui Isus. El nu a întrebat cum de știau ei că steaua avea vreo legătură cu apariția lui Mesia.

După ce Domnul a spus pilda Semănătorului (Matei 13: 3 - 8), ucenicii au întrebat de ce le vorbește în pilde, în loc să-L fi întrebat cel mai important lucru, și anume, de ce diferă atât de mult între ele destinele oamenilor și ce se poate face pentru a le schimba.

Văzând lipsa de sens a multor întrebări, Isus nu le-a răspuns. Isus a descoperit oamenilor ceea ce ei aveau nevoie să știe, nu ceea ce întrebau.

Mulți ani am avut credința că întreaga Biblie este Cuvântul lui Dumnezeu. Ca deținut, am descoperit că actul credinței mele era incomplet. Biblia este formată din foi albe de hârtie pe care sunt scrise litere negre. Crezusem înainte că numai literele negre sunt Cuvântul lui Dumnezeu. Dar există un sens și în spațiile albe. Spațiile albe pot fi folosite la decodificarea părților cifrate.

La Ieremia 25: 26 citim despre Șeșac, dar nu este cunoscut nici un adversar al Israelului sub acest nume. Evreii foloseau un cifru simplu numit *Atbaș*, în care prima literă a alfabetului, *a*, poate fi schimbată cu ultima literă a alfabetului ebraic, *t*; a doua literă, *b*, cu a doua din coadă, *ș* și așa mai departe. Aplicând acest cod cuvântului Șeșac rezultatul este *Babel*, numele ebraic al Babilonului. În vremea aceea Babilonul era o mare putere. Ar fi fost prea periculos să se scrie deschis împotriva lui, așa că s-a folosit o poreclă.

Multe cuvinte din Biblie sunt codificate. Există povestiri ale păcătuirii și salvării unor persoane în urmă cu mii de ani și de la mii de mile depărtare. Decodificați! Se poate să vă regăsiți pe voi înșivă numiți printr-un nume codificat.

Sunt numeroase contradicții între textele biblice. Luca 9: 3 interzice apostolilor să poarte toiege, Marcu 6: 8 le permite, Luca 10: 4 interzice încălțări, Marcu 6: 9 le permite. Multe alte lucruri sunt uneori permise și alteori interzise. Trebuie să aflați care verset al Bibliei vi se potrivește într-un anumit moment, care lucruri vi se permit și care nu.

Este mult spațiu în locurile albe ale Bibliei pentru observațiile și gândurile voastre. Când ați aflat îndrumarea sigură de la Dumnezeu, acesta va fi mesajul Cuvântului Său veșnic, rolul vostru pentru fiecare moment dat.

Unitate

Ani de zile am stat singur într-o celulă.

Și Dumnezeu este Unul iar noi suntem creați după chipul lui Dumnezeu, chipul unicității Sale (Geneza 1: 26). Este scris: *Ascultă, Israele! Domnul, Dumnezeul nostru, este singurul Domn* (Deut. 6: 4). Poporul ales a lui Dumnezeu este unul. Citim: *...Este oare pe pământ un singur popor care să fie ca poporul Tău?* (1 Cronici 17: 21 conform originalului). În afară de Dumnezeu și poporul Lui, unicitate nu este nicăieri, deși, fără ea, nu există Dumnezeire și nici o Biserică reală nu poate exista.

Unicitatea creează o stare de spirit specială. Evreii cântă: *Huh echad veein şeni - El este unul și nu este un al doilea*. Aceasta se aplică și copiilor lui Dumnezeu. Credinciosul este unul, fără separare între cunoscător, cunoscut și act al cunoașterii și astfel el devine un adânc mister pentru el însuși. Moise și Aaron au spus: *Căci ce suntem noi?* (Exod 16: 8). Ei nu știau. În același fel, David întreabă: *Ce sunt eu și care este viața mea?* (1 Samuel 18: 18).

Trăiește în unitate fără contemplare, admirație, dispreț sau milă de sine. Nu există nimic, în

afara acestui unic eu. Nimeni să nu te admire sau să te disprețuiască sau să recunoască în tine că eul tău este disprețuit sau prețuit. Este o existență simplă, senină. Nu suflă vânturile, nu se iscă furtuni.

Fiți plini de Dumnezeu! Deveniți asemenea lui Dumnezeu în unicitate și veți fi una în duh cu cei ce fac asemenea vouă. Este scris: *În ziua întâi să luați poame din pomii cei frumoși, ramuri de finici, ramuri de copaci stufoși și de sălcii de râu* (Levitic 23: 40).

Toate aceste referințe la ramuri și crengi se referă la Israel. Așa cum lămâia are și gust și parfum, tot așa și Israel are oameni care sunt și învățați și drepti în fapte. Așa cum smochina are gust dar nu are parfum, tot așa și Israelul are oameni fără fapte bune. Așa cum mirtul are parfum dar nu și savoare, tot așa și Israelul are oameni cu fapte bune fără a fi învățați. Și așa cum salcia n-are nici gust, nici parfum, tot așa și Israelul are oameni care nu sunt nici învățați, nici drepti. Și ce face Sfântul cu aceștia? El a zis: *Puneți-i împreună, uniți-i la un loc și se vor mântui unul pe altul. Când Israel va face așa, va fi lăudat* (Levitic Rabbah 30: 2).

Unitatea în Biserică este atinsă prin toleranța reciprocă, prin compensare reciprocă.

Unde și ce este Dumnezeu?

O carte ebraică de misticism "Zohar" scrie: *Făpturile de pe Pământ se gândesc la El ca la Cel de Sus*, spunând că *slava Lui e mai presus de Ceruri* (Psalm 113: 4), în timp ce ființele cerești gândesc despre El ca fiind dedesubt, spunând că *peste tot pământul să se întindă slava Ta!* (Psalm 57: 5). Ambele afirmații au o viziune limitată.

Dumnezeu este în afara spațiului. Unicul, care este totul în toate, nu poate avea un anume sălaș, care să excludă celelalte locuri. Astfel Hristos, care este Dumnezeu, spune: *Vulpile au vizuini și păsările cerului au cuiburi, dar Fiul omului n-are unde-și odihni capul* (Matei 8: 20). Dacă El ar fi limitat în spațiu, nu ar mai aparține Dumnezeirii. Dumnezeu nu ocupă nici un spațiu nicăieri. Creator al Universului care are spațiul drept unul din atribute, El a existat înainte de această dimensiune. Spațiul este cerut de obiectele materiale, dar nu de gânduri, idealuri și dorințe care nu stau într-un loc fixat de coordonate geografice. Dumnezeu este Duh, nu un obiect material care trebuie să existe undeva. Când Biblia spune că El este în Cer, o face pentru a-I indica înălțarea. Dumnezeu locuiește în Israel, în

Sion, în Biserica Lui; astfel de lucruri sunt spuse cu scopul de a onora o instituție sau un popor. Dar aceste aserțiuni din Biblie nu sunt niciodată exclusive, ele nu-L mărginesc pe Dumnezeu. Aceasta nu înseamnă că El este în Sion, și nu în România; în biserică, și nu în fabrică.

Nici timpul nu-i poate fi aplicat lui Dumnezeu. Ebraica biblică nu are timpuri pentru a indica momentul; nu poți spune că lucrurile au fost, sunt sau vor fi. Pătrunzi în sfera Divinității, a lipsei timpului. Verbul ebraic are doar două categorii fundamentale: perfectul și imperfectul. *Oseh* înseamnă *în curs de a fi efectuat*. *Asah* indică o acțiune săvârșită. Greaca biblică are și ea forma verbală numită *Aorist* care, tradus literal, înseamnă *fără orizont*. Dumnezeu este Creatorul universului care are timpul drept unul dintre atribute, dar El și oile Lui sunt în afara timpului. El a fost atunci când nu exista timp. El va fi când *nu va mai fi timp* (în original - Apocalipsa 10: 6).

Dumnezeu este numit Tată și Împărat pentru că noi, oamenii, asociem aceste titluri cu conceptul de prețuire. El nu ne-a procreat așa cum face un tată. El nu a devenit împărat prin moștenire sau cucerire cum se întâmplă cu alți împărați. El este deasupra a tot ce putem noi spune în cuvinte omenești.

Când Livingstone s-a dus la canibali, a vrut să-i învețe că *Dumnezeu este dragoste*, dar ei nu cunoșteau cuvântul *dragoste*. Atunci el i-a întrebat care este cel mai bun lucru pe care-l cunosc ei. Ei au răspuns: *Unboy*, ceea ce înseamnă carnea afumată din brațul unui om. Atunci Livingstone a predicat: *Dumnezeu este cel mai bun unboy*. Din acest motiv el a fost criticat, dar în mod greșit.

Dumnezeu nu este unboy, este adevărat, dar nici dragoste nu este. Dragostea este un sentiment împărtășit de oameni și de animale superioare. Dar este Dumnezeu un simplu sentiment omenesc? Pentru că iubirea era cel mai înalt lucru cunoscut de greci, Ioan a spus: *Dumnezeu este iubire*, așa cum Livingstone a spus: *Dumnezeu este unboy* pentru cei care nu cunoșteau altceva mai bun.

Nu există cuvinte și categorii omenești pentru a arăta cum și unde este Dumnezeu. Ori de câte ori se aplică atribute lui Dumnezeu ele sunt ceea ce se cheamă *antropomorfisme*, asemănări cu viața omenească și care sunt folosite pentru a spune ceva despre El.

Suntem mărginiți în gândirea și cuvintele noastre despre Dumnezeu, dar trebuie să știm că, dincolo de limitele noastre, EL ESTE.

De ce a transformat Isus apa în vin?

Am petrecut mulți ani printre criminali, auzind de la ei tot felul de grozăvii produse de alcoolism. Eu, dacă aș avea așa o putere, aș transforma în apă toate băuturile alcoolice. De ce a făcut Isus contrariul și a transformat apa în vin la nunta din Cana? (Ioan 2: 7 - 11).

Cuvântul *vin*, în timpurile biblice, nu însemna ceea ce înseamnă azi. Fermentația naturală produce un maximum de 14 procente de alcool. Mai mult alcool omoară celulele de drojdie care îl produc. Băuturile alcoolice moderne, cu 50% alcool sau mai mult, sunt rezultatul proceselor de înghețare și distilare, necunoscute în antichitate. În Palestina antică, vinul conținea nu mai mult de 8% alcool din cauza nivelului limitat de zahăr natural din sucul strugurilor. Evreii nu aveau trestie de zahăr așa că nu puteau adăuga zahăr.

O a doua observație este că atât Biblia engleză cât și Noul Testament grec traduc două cuvinte ebraice diferite prin *vin*:

- *Tiroș* este întâlnit de 38 de ori și a fost tradus corect în latină ca *must* sau *vin proaspăt*. Acest cuvânt probabil nu se referă la o băutură fermentată, ci indică mai curând un fruct proas-

păt al recoltei, ca în expresia: *porumb, vin și ulei*. La Ioel 2: 24, Osea 9: 2 și Proverbe 3: 10, *tiroș* denumește ceea ce umple storcătoarele, așa că nu poate fi altceva decât suc de struguri proaspăt storși. Isaia vorbește despre *tiroș* ca fiind în *ciorchine*. Nu pot înțelege cum de au întrebuintat cuvântul "vin" pentru un suc aflat încă în *ciorchine*. Mica a spus: *vei face... tiroș* (6: 15) care nu poate fi considerat vin.

- *Yayin* apare de 153 de ori și înseamnă vin fermentat, dar cu un procent limitat de alcool așa cum s-a explicat mai sus.

Dacă povestirea evenimentelor din Cana ar fi tradusă așa încât Isus să fi schimbat apa în must, ar fi ceva mai consecvent cu condamnarea beției și cu porunca sobrietății atât de des repetată în Biblie.

Argumente îndrăznețe față de Dumnezeu

Uneori, sfinții au îndrăznit să argumenteze în fața lui Dumnezeu. Și câteodată au câștigat. Când Dumnezeu a hotărât să distrugă poporul evreu, pentru că se închina vițelului de aur. Moise I-a spus: ... *lasă-Te de răul acesta pe care vrei să-l faci poporului Tău (...)* Și Domnul S-a lăsat de răul pe care hotărâse să-l facă poporului Său (Exod 32: 14).

Iov L-a acuzat pe Dumnezeu că râde la procesul nevinovatului, lăsând pământul pe mâna răului (Iov 9: 23 - 24). David s-a rugat la dispariție: *Până când, Doamne, mă vei uita nelincetat?* (Psalm 13: 1). Domnul i-a spus lui Cain (după ce acesta l-a ucis pe Abel): *Unde este fratele tău Abel?* El a răspuns: *Nu știu. Sunt eu păzitorul fratelui meu?* (Geneza 4: 9). Cain spusese de fapt: *Tu, Doamne, ești păzitorul, cel care veghează asupra tuturor fapturilor și Tu mă întrebi pe mine despre Abel?*

Situația poate fi comparată cu aceea a unui hoț al cărui furt n-a fost cunoscut până a doua zi. Când paznicul l-a prins, l-a întrebat: *De ce ai*

furat? Hoțul a răspuns: Sunt hoț de profesie și-mi fac meseria. A ta este să stai să veghezi la poartă. Ți-ai părăsit serviciul și acum mă întrebi de ce am furat?

Tot astfel i-a vorbit și Cain lui Dumnezeu, L-am omorât pe Abel; dar ai pus în mine sămânța răului. Tu ești păzitorul a toate și Tu mi-ai permis să-l omor. Tu l-ai omorât! Dacă ai fi primit jertfa mea cum ai primit-o pe a lui nu aș fi fost invidios pe el (din Midraș).

Un om a venit odată la un pastor pentru un sfat. Sunt chinuit de ideea că nu există Dumnezeu și dacă există, atunci nu este bun. Asta mă înnebunește căci dacă ar fi așa, atunci lumea și viața ar fi fără sens. Cum am putea continua să trăim într-o lume fără un Dumnezeu bun? Pastorul a răspuns: Nu te teme, mergi mai departe cu gândurile tale păcătoase.

Rabinul Elimelek din Lijensk și-a trimis discipolii în ajunul Zilei ispășirii să observe faptele unui croitor. De la el, a spus rabinul, veți învăța ce trebuie să facă un om în această zi sfântă. De la o fereastră ei au putut vedea croitorul care luase o carte din raft, în care erau trecute toate păcatele pe care le făcuse în tot anul. Cu cartea în mână, croitorul s-a adresat lui Dumnezeu: Astăzi, în ziua iertării pentru întregul Israel, a venit timpul ca noi - Tu, Dumnezeule, și eu - să ne

facem socotelile. Am aici lista tuturor păcatelor mele, dar mai am un alt volum în care am notat toate păcatele făcute de Ține, necazul, jalea și durerea din inimă pe care mi le-ai trimis mie și familiei mele. Doamne al universului, dacă am face socotelile exact, mi-ai datora mult mai mult decât îți datorez eu Ție! Dar e ajunul Zilei ispășirii, când fiecare are poruncă să se împace cu aproapele. Deci, Te iert pentru păcatele Tale dacă mi le ierți și tu pe ale mele. Apoi croitorul și-a turnat un pahar de vin, l-a binecuvântat și a exclamat: L'hayim, (Noroc) Stăpâne al lumii! Să fie pace și bucurie între noi, căci ne-am iertat unul pe altul, iar păcatele noastre sunt acum ca și cu n-ar fi fost.

Discipolii s-au întors la rabinul Eimelek, au povestit ce au văzut și au auzit și s-au plâns că vorbele croitorului erau nedemne în fața Cerului. Maestrul le-a răspuns că Dumnezeu Însuși și cele îngerești veniseră să asculte ceea ce spusese croitorul cu multă simplitate și că vorbele croitorului aduseseră bucurie tuturor.

Vorbește și tu lui Dumnezeu ca unui prieten! Îl poți convinge. Dacă crezi că El face ceva nedrept, spune-I-o! Nu-ți acoperi plângerile lăuntrice cu laude nesincere!

Dumnezeu a hotărât ca doar bărbații să moștenească în Israel. Fiicele lui Țelofhad l-au rugat

pe Moise să se întoarcă la Dumnezeu și să-i spună că, de vreme ce tatăl lor nu avea băieți, legea nu trebuie să li se aplice lor. Ele vor să moștenească chiar dacă sunt fete. Moise a adus pricina lor înaintea Domnului.

Și Domnul a zis lui Moise: Fetele lui Telofhad au dreptate (Numeri 27: 7).

Fiți îndrăzneți în fața lui Dumnezeu. Nu toate hotărârile Lui sunt definitive. Exprimându-vă limpede nemulțumirile și îndoielile, puteți căpăta înțelegere.

"El" - un nume al lui Dumnezeu

Ebraica este o limbă unică, variată, directă, riguroasă, dar bogată, chiar poetică. Construită pe un schelet de numai vreo patru sute de rădăcini, impresionează când este rostită. Capabilă de a purta greutatea gândirii, ea își arcuiește musculatura cu multă subtilitate și-și ascunde secretele măiestriei față de toți, cu excepția celor învățați sau iluminați.

Multe limbi conțin omonime, dar nici una atât de multe ca limbile semitice. Pentru că diferite sensuri ale unui cuvânt au o legătură între ele în cele mai adânci straturi ale conștiinței noastre, oamenii nu ar fi trebuit să aleagă folosirea aceluiași cuvânt pentru diferite noțiuni.

De exemplu, prin traducerea unui cuvânt ebraic și înlocuirea lui printr-un echivalent în română, nu trebuie să aduci întregul adevăr, căci în ebraică, la fel ca și în alte idiomuri semitice, un cuvânt are nu unul, ci o multitudine de sensuri. De exemplu: în dicționarul asirian "Chicago", au fost necesare opt pagini pentru a relata toate interpretările posibile ale cuvântului semitic *abu*.

Îmi vine în minte o ilustrare modernă a acestei încrângături de sensuri cu privire la omonime.

Sigmund Freud a scris odată despre o psihopată germană, care era obsedată de ideea că o atacau șobolanii (*Raten* în germană). Prin analiza subconștientului s-a stabilit că era îngrijorată de două lucruri: nu putea plăti ratele la locuință (*Ratten* în germană) și nu putea să se căsătorească (*Hei-raten* în germană). Aceste probleme fiind reprezentate de cuvinte similare, se aflau în spatele obsesiei sale cu șobolanii.

În același fel, la limbajele semitice, cuvintele cu sunete similare sunt legate între ele, mult mai adânc și mai puternic sau mai expresiv decât este cazul în limbile moderne europene.

Trebuie să avem prezente în minte aceste relații subiacente pentru a înțelege cuvântul *El*, un nume frecvent folosit pentru "Dumnezeu" în Biblia ebraică. Numele sumerian și ugaritic corespunzător pentru *Dumnezeu* este *Il*. În textul ebraic original al Vechiului Testament nu erau vocale. Numele *El* a fost scris cu literele *Alef*, un sunet mut, și *L*. Așadar *El* nu este unica pronunțare posibilă a acestor două litere: ele sunt pronunțate uneori *Al*.

Prin *El* ei exprimau pe *Dumnezeu*, «pentru» sau «contra», prin *Al* ei exprimau o ușoară interdicție, o dorință negativă ca grecescul *me*. Găsim acest *Al* la 1 Samuel 22: 15: *Să nu arunce împăratul nici o vină asupra robului său...* Este

evident că nimeni nu poate să dea Domnului o poruncă și, astfel, cuvântul *Al* este substitutul unei porunci absolute. Este folosit numai cu așa-numita formă «legală» a verbului, care este o semiporuncă.

Când un evreu pronunța sau citea un cuvânt, toate conotațiile lui posibile colaborau pentru a produce o impresie asupra lui, exact așa cum lovitura unei corzi a pianului produce vibrații rezonante în orice alt instrument cu coarde aflat în același loc. În același fel, când Dumnezeu a fost numit "El", se știa că denumește o ființă misterioasă, care nu poate fi atinsă în această viață, dar care rămâne o țintă către care se îndreaptă oricine și anume, El.

În plus, cel care-L adoră în mod automat devine un om care este *contra* aceluiași cuvânt "El". Ca urmare, el trebuie să înoate contra curentului. Creștinii, scria Pavel, nu se potrivesc cu lumea aceasta (Romani 12: 2). Ei știu încotro bate vântul, dar își urmează propriul drum.

În momentul în care cineva Îl numește pe Dumnezeu "El", altă coardă vibrează: *Al* - sfatul discret. *Atenție te rog!* O relație cu Dumnezeu include, atunci, acceptarea lui *Al*, a scuzei Lui, *Nu te grăbi să faci lucrul la care te gândești*. El invită, de asemenea, la recunoașterea faptului că El nu a vorbit niciodată contra unei acțiuni,

decât dacă ea era dăunătoare individului sau societății.

Rabinul Pinhas din Korez a spus odată aceste cuvinte misterioase: *Oamenii cred că se roagă lui Dumnezeu, dar nu este așa. Căci rugăciunea însăși este esența Dumnezeirii.* Sensul este limpede când înțelegi că în ebraică "El" înseamnă ținta, Dumnezeu, dar și îndreptarea inimii către El. Rugăciunea este "El", după cum și persoana căreia i se adresează este "El". Astfel, «înspre» și «Dumnezeu» sunt același cuvânt în revelația divină. Se cuvine deci să pronunțăm "El", numele lui Dumnezeu, având în minte toate aceste lucruri. Hai să repetăm cu dragoste acest "El". Ca numele unei persoane iubite de pe pământ - al unei logodnice, al unui copil, al unei iubite - care aduce miere în gură, într-atât sunt de dulci Numele Domnului umplute de slava Sa.

Domnul i-a învățat pe ucenicii Săi să se roage *Lăudat fie Numele Tău* (Matei 6: 9). Rezumând lucrarea pe pământ în acea ultimă noapte înainte de Ghetsimani și Golgota, El a spus Tatălui: *Am făcut cunoscut Numele Tău* (Ioan 17: 6). Dacă Îți pronunțăm Numele cu pietate și devoțiune, ochii noștri vor vedea însușirile Lui și lucrările Lui minunate.

Adesea folosim cuvântul *Dumnezeu* în chip obișnuit, fără evlavie. Nu în acest fel procedează

și evreii care, atunci când scriu programul Legii pentru sinagogă, se cufundă în apă pentru purificare ori de câte ori ajung la unul din Numele Sale. Dacă îl scriu de cincizeci de ori pe zi, se cufundă în apă de cincizeci de ori câteodată, iarna, în apă înghețată.

Într-o ghindă doarme un stejar. În scurtul nume "El", trăiește Dumnezeu însuși. Pronunțarea numelui Său cu evlavie ne ajută să ne unim mintea cu a Lui și ne lămurește înțelegerea.

Între noi și numele noastre este adesea o diferență. O ființă umană poate avea numele Maria fără a fi pură; numele Magdalena fără a veghea cu credință la piciorul crucii Lui; numele Pavel fără a fi un apostol; numele Richard fără a avea o inimă de leu. La Dumnezeu nu există deosebire între El Însuși și Numele Lui. Îl preamărim pe El când Îi preamărim Numele. El vorbește prin noi când purtăm pe buze, cu multă cinstire, Numele Lui.

Dacă numele atribuite corespund firii lui Dumnezeu, atunci ele devin o suită de pași ce duc spre Dumnezeu, "El" fiind primul pas.

Muștele bâzâie, fără să aleagă, și peste flori, și peste bălegar; albinele numai peste flori. Așa și noi ar trebui să ne mișcăm numai de la un nume al lui Dumnezeu la altul, oprindu-ne din când în când asupra poruncilor Sale, învățăturilor, mi-

nunilor și vieții Sale, așa cum se reflectă ea în sfinții Lui.

Musulmanul *Allah* nu este același lucru cu El. Allah se referă doar la Creator, la nimeni altcineva. Ebraicul *El* ca și *Elohim*, alt nume, ca și Dumnezeu, era folosit și pentru bărbați.

Dumnezeu i-a spus lui Moise: *Tu vei ținea pentru el locul lui Dumnezeu* (Exod 4: 16). Isus a spus iudeilor care-L ascultau, citându-l pe psalmist: *Nu este scris în Legea voastră: Eu am zis: Sunteți dumnezei?* (Ioan 10: 34). El i-a numit dumnezei «de la care a venit cuvântul lui Dumnezeu» (Romani 2: 2).

Când Îl căutăm cu o dorință curată pe Dumnezeu - El - și pronunțăm Sfântul Său Nume cu adorare, noi înșine putem deveni, în timp, persoane către care să se întoarcă atenția multora. Cuvintele noastre dulci și blândele noastre *nu*-uri vor avea valoare. Putem deveni chiar simboluri pentru cei ce sunt contra nedreptății.

Acestea sunt tainicele semnificații incluse în fecunda silabă sfântă "EI".

Nume compuse ale lui Dumnezeu

Tao - (Dumnezeu la chinezi) *numit astfel nu este adevăratul Tao* a spus Lao Tsî și afirmația lui conține adevăr.

Posibilitatea de a da nume oricărui lucru sau persoane, inclusiv lui Dumnezeu, este circumscrisă de limitarea limbajului. Înainte de toate, un limbaj dat are un anumit număr de litere sau caracteristici la dispoziția lui pentru formarea cuvintelor.

Să presupunem, de exemplu, că lui Dumnezeu I se atribuie un nume ce are nevoie, pentru a fi exprimat de englezescul «w», de spaniolul «ñ» (ca în mañana) sau germanul «ö». Un astfel de nume nu ar fi fost accesibil evreilor, căci limba lor nu conținea nici unul din aceste sunete și nici literele corespunzătoare.

Pentru același motiv, numele ebraic al lui Isus - *Ieșua* - nu poate fi transpus cu acuratețe în engleză.

În al doilea rând, posibilitatea de a da nume depinde de substantivele, verbele, adjectivele și așa mai departe, ale unei limbi. Astfel, în sanscrită apare cuvântul *nămăn* de la care a derivat grecescul *anoma* și românescul "nume". Numele

lui Dumnezeu este astfel suma totală a cuvintelor, prin care se poate exprima caracterul Său.

Deci, atunci când te rogi, așa cum a recomandat Isus în rugăciunea Sa, *Sfințească-se Numele Tău*, îi recunoști limitările. Privește, deci, la realitatea pentru care nu există nume în limba noastră, la persoana reală dincolo de orice nume, în orice limbă.

Pentru că nici un nume nu este complet sau atotcuprinzător, în Scriptură sunt mai multe nume pentru Dumnezeu. Fiul lui Dumnezeu era numit în ebraică *Mielul* sau *Leul din Iudeea*. Dar când le-a fost prezentat eschimoșilor, aceste nume erau lipsite de sens, căci ei nu cunoșteau astfel de animale. Trebuiau găsite alte nume.

Trebuie să fii prudent pentru a nu confunda un nume cu identificarea. Dumnezeu are multe denumiri pentru că fiecare nume al Său este doar o aproximare.

Chiar cuvântul «nume» are un dublu sens în ebraică. Cuvântul corespunzător este *Şem*. *Şem* este unul din fiii lui Noe și strămoșul rasei semitice. În Scriptură, numele său este folosit pentru semiți, după cum din Iafet descinde rasa iudo-germană (Geneza 9: 27).

Când Isus Și-a învățat ucenicii evrei *Tatăl nostru*, El a spus: *Jitgadal şimcha*. Avem aici un exemplu tipic pentru modul în care ideile reduse

la cuvinte pot fi expuse unor interpretări diferite. Cuvintele pot fi traduse corect: *Lăudat fie Numele Tău și Lăudată fie rasa semită.*

Acela care dorește să-L preamărească pe Dumnezeu trebuie din necesitate să-L abordeze așa cum este El, dincolo de cuvinte.

Pentru a depăși această dificultate, Biblia furnizează nu doar niște nume ale lui Dumnezeu ca *El, Elohim, JHWH* (Iahve sau Iehova), ci și nume compuse, așa cum în matematică poți folosi nu doar numere, ci și zecimale pentru a ajunge mai aproape de realitate.

De exemplu, Domnul I s-a arătat lui Avraam ca *El-Şadai* (Geneza 17: 1), ceea ce înseamnă *un Dumnezeu suficient, un Dumnezeu care hrănește* sau, mai literal, *Dumnezeu - un sân de femeie*, adică un Dumnezeu care te hrănește la pieptul Lui. În Exod 15: 26 se spune: *Eu sunt Domnul care te vindecă.* Dar ebraica face uz doar de două cuvinte, un nume compus al lui Dumnezeu *Jehova-Rophe -Dumnezeu Vindecătorul.* Ebraica nu conține ideea: *care te vindecă pe tine.*

Dumnezeu nu gravitează în jurul persoanei tale. El vindecă pur și simplu.

Jehova-Jireh (Geneza 22: 14) înseamnă, literal, *Dumnezeu care vede sau care dă.* *Jehova-Megkaddesh* (Levitic 20: 8) este Dumnezeu care reînnoiește sau sfințește.

Jehova-Şalom (Judecători 6: 24) este un *Dumnezeu-pace*.

Jehovah-Nissi (Exod 17: 15) înseamnă *Dumnezeu-minunea mea* sau *Dumnezeu-semnul meu*. Acest nume compus este și numele unui altar construit lui Dumnezeu, pentru a arăta că apropierea de altar poate însemna apropierea de Dumnezeu Însuși.

Numele *Jehova-Tsidkenu* (Ieremia 23: 6), însemnând *Dumnezeu-neprihănirea noastră* aparține nu numai Dumnezeirii, ci și poporului Său, de vreme ce națiunea întreagă este desemnată cu acest nume. Deci, a te uni cu turma Lui este ca și cum te-ai uni cu Dumnezeu.

Un nume compus interesant este *Jehovah-Shammah* (Ezechiel 48: 35), însemnând *Dumnezeu este acolo*. În ebraică, *acolo*, aplicat unui subiect masculin, este *sham*, iar aplicat unui subiect feminin este *shammah*. Aici este un caz în care numele lui Jehovah este legat de un substantiv feminin, indicând natura atotcuprinzătoare a dragostei și grijii pentru făpturile Sale.

Numele cu care un Dumnezeu suveran binevoiește să apară în Scriptură, pentru a-Și revela caracterul Său oamenilor, sunt multe și variate și ar putea inspira volume întregi. Multitudinea lor subliniază dificultatea de a reduce Dumnezeirea la limitările limbajului omenesc. Dar ele sunt

concepute pentru a descoperi omului păcătos multiplele fațete ale unui Dumnezeu iubitor.

Cât de trist ar fi pentru un îndrăgostit să știe doar numele iubitei atunci când dorește persoana! A sfinți numele lui Dumnezeu - a te ruga: *Sfințească-se Numele Tău* - înseamnă a avansa de la cunoașterea despre Dumnezeu la binecuvântata realitate a prezenței Sale.

Anohi și Ani

Adeseori există o asemănare între popoarele și limbile pe care acestea le vorbesc. Misionarii care au trăit printre triburile primitive au găsit, spre surprinderea lor, că limbajele existau cu mult înaintea oamenilor primitivi. Limbajul poartă pecetea gândirii și dezvoltării.

Gramatica tribului Ambrim, din Noile Hebride, este mai precisă decât cea engleză ori română. *Ire* este un *noi inclusiv*, cuprinzând atât vorbitorul cât și persoana căreia i se vorbește. *Komai* este un *noi exclusiv*, în care persoana căreia i se vorbește nu este inclusă. Într-o predică, *Tatăl nostru* ar fi folosit cu pronumele inclusiv, pentru a include Biserica; dar atunci când cel ce se roagă rostește *Tatăl nostru*, va folosi pronumele exclusiv, pentru a-l exclude pe Dumnezeu, căci este persoana căreia i se adresează.

Evreii necultivați, care au scăpat de 400 de ani de sclavie, aveau un limbaj foarte dezvoltat, așa cum nu te-ai fi așteptat de la un neam cu un astfel de nivel.

Sunt două expresii ebraice pentru *Eu*: *Ani* și *Anohi*. *Ani* subliniază pronumele și e folosit când cineva scoate în evidență persoana: *Eu însumi*

am făcut. Când atenția este îndreptată asupra acțiunii mai curând decât asupra persoanei care o îndeplinește, se folosește expresia *Anohi*, în sensul de: *Eu am făcut lucrul acesta.*

Cele zece porunci încep cu cuvântul *Anohi Adonai Eloheih*a (Exod 20: 2), care arată că trebuie citit: *Eu sunt Domnul, Dumnezeul tău.* Accentul nu este pe *Eu*, ci pe *Domnul este Dumnezeul nostru*, un Dumnezeu care a scos poporul din robie și dorește să ne elibereze și pe noi; un Doran pe care ne putem sprijini.

Cuvintele lui Cecil Rhodes, fondatorul Imperiului Britanic în Africa de Sud, au fost: *Atât de mult de făcut, atât de puțin făcut.* El era un om, pentru care era important ca marile izbânzi ale Angliei să fie împlinite prin el. Deși avusese precursori, iar alții urmau să-i continue lucrarea, aceasta nu-l satisfăcea. A trecut dincolo, simțind că a făcut puțin. Rhodes ar fi folosit *Ani* pentru a se referi la sine.

Modul creștin sau divin de gândire este exact contrariul. *Ani* dispăre în *Anohi*. Eul este negat (Luca 9: 23). Lucrarea la care suntem chemați este importantă. Noi jucăm micul nostru rol. Suntem fericiți dacă alții fac mai mult și mai bine decât noi.

Întreaga structură a limbii ebraice diminuează rolul individului, punând accentul pe faptele

împlinite. Fraza: *Moise a păzit un cal*, care ne spune ce a făcut Moise, poate fi tradusă: *Shamar Mosheh sus ceea ce înseamnă Păzea Moise un cal*. Lucrul important este păzirea calului. Dacă acest lucru a fost împlinit de Moise are o importanță secundară.

Chiar primul verset al Bibliei sună diferit în ebraică față de engleză. În engleză sau română, de exemplu, accentul este pus pe Dumnezeu. La început **Dumnezeu** a creat. Noi trebuie să ne închinăm Lui. În ebraică, accentul este pus pe **la început** Dumnezeu a făcut cerurile și pământul. Ordinea cuvintelor în Geneza 1: 1 este: *La început, Dumnezeu a făcut cerurile și pământul*. Bucurați-vă de frumusețea creației, acesta este sensul primordial. Textul ebraic satisface și curiozitatea asupra a ceea ce se află dincolo de el. A fost creat de un Dumnezeu care Se smerește singur.

Asemenea nuanțe ca *Ani, Anohi* sau punerea verbului în fața subiectului arată cât de important este modul în care este citită Biblia.

Stăpânul îl întreabă pe un învățător al Legii: *Cum citești?* Este evident că nu este același lucru să citești: "Eu și Tatăl suntem una" sau "Eu și Tatăl suntem una" ori "Eu și Tatăl suntem **una**".

Citirea Bibliei depinde foarte mult de voce și de intonație.

O singură dată în viață am întâlnit (în Finlanda) un pastor care a recitat din memorie textul Bibliei la predică atât de convingător, încât ceea ce a spus în continuare a fost de prisos. O astfel de citire a Bibliei a adus multe suflete la convertire și iluminare încă înainte de începerea predicii.

Să învățăm să gândim după modelul ebraic, chiar atunci când vorbim o altă limbă.

Micșorați-vă *eul*; concentrați-vă atenția asupra acțiunii care trebuie îndeplinită.

Keri și Ketib

În secolul al 10-lea după Hristos, masoreții, niște rabini cu autoritate, au stabilit reguli de scriere, în scopul unei transcrieri și citiri corecte a Vechiului Testament. În afara unor modificări în ortografie, datorate adăugării unor vocale care în original nu există, textul conține și notații muzicale pentru intonarea Scripturilor, împreună cu unele adnotări stranii numite *keri* sau *citire*, iar altele *ketib* adică *scriere*.

Masoreții au stabilit că anumite cuvinte trebuie scrise într-un fel, dar citite în altul. Simplul text scris învăluie anumite taine ale Bibliei. Adevărat, o simplă povestire conține detalii, care par ne semnificative, dar care ascund, de fapt, sensuri secrete, pe care le descoperim dincolo de suprafață, în limbajul codificat. *Keri* este cheia pentru descifrarea codului și descoperirea sensului mai adânc al povestirii.

Un caz de *keri* care se modifică în *ketib* găsim la 2 Regi 5: 12 în care Naaman întreabă: *Nu sunt oare râurile Damascului Abana și Pharpar mai bune decât toate apele lui Israel?* Ar fi greu de dovedit vreo diferență calitativă între râurile Palestinei și ale Siriei și nici nu putem identifica

cu precizie vreun râu sirian purtând aceste nume. Dar *keri*, din textul masoretic, descoperă sensul ascuns, schimbând ortografia numelui *râurilor* pentru a citi: *Nu sunt Amanah și Parpar mal bune?* Deodată sensul ascuns devine limpede. Cuvintele ebraice au forme masculine și feminine asemenea substantivelor masculine și feminine din română și latină. *Amanah* este forma feminină pentru *Amin*. Ea cerește supunerea feminină completă, spunând *Amin* la tot ceea ce soțul Divin a hotărât. *Par* este un animal adus ca jertfă, iar *parpar* este astfel jertfa supremă.

Întrebarea lui Naaman poate fi înțeleasă acum în sensul ei mai profund. Nu înseamnă supremul *Amin* (completa supunere față de voința lui Dumnezeu, la fel cu primirea de către Fecioara Maria a hotărârii divine de a deveni mama Domnului), ci și aducerea de jertfe valoroase mai mult decât cufundarea în apele Iordanului?

Răspunsul evident este: *da*. Dar când Dumnezeu poruncește ceva obișnuit sau comun, simpla supunere capătă un aspect mai înalt și poate deveni mai apreciată în ochii lui Dumnezeu decât o acțiune care, poate, părea mai valoroasă. Mulți ar fi gata să facă lucrări pentru Dumnezeu, dar nu sunt gata să frece podeaua unui orfelinat sau a biroului unei misiuni. Lui Naaman nu i se cerea să facă o acțiune spirituală înaltă cum ar fi

scufundarea în râurile *Abana și Pharpar*, care au un renume. Leprosul trebuia să facă ceva comun: să se spele în Iordan căci aceasta era voința Domnului pentru el.

Să dea Domnul să învățăm din sensul descoperit al acestei povestiri!

Cum să vorbim

În închisoare am regretat felul în care predicasem înainte. Cuvântul ebraic pentru *a vorbi - leomer*, implică noțiunea de *a vorbi excelent*. El este înrudit cu *amir - ramura cea mai înaltă a unui copac*. Vorbind, trebuie să-l înalți pe ascultător.

Vorbirea unui copil al lui Dumnezeu nu poate fi decât excelentă. Deci, expresia *a vorbi excelent* ar fi o tautologie în ebraica biblică. *Leomer* este folosit în ebraica biblică și pentru *a porunci*.

Când Isus a vorbit, El a făcut-o excelent, poruncitor, față de cazurile în care cei mai mulți dintre oameni sporovăiesc. El a vorbit în pilde frumoase, într-un fel nobil; și ucenicii Lui vorbeau tot cu noblețe.

Următoarea pildă ilustrează cât de mult au învățat credincioșii de la Hristos secretul lui *leomer*.

Un rege înțelept a întrebat pe un pictor renumit dacă poate picta pentru el un balaur. Fericit să-i slujească regelui, pictorul a răspuns: *Desigur*. Apoi regele l-a întrebat: *Dar ai văzut vreodată un balaur?* Pentru că pictorul nu văzuse niciodată așa ceva, regele l-a sfătuit: *Caută întâi*

să vezi un balaur și după aceea pictează-l. Pictorul știa că balaurii sunt figuri mitice și a cugetat la înțelesul poruncii date de rege. S-a gândit: *Regele a vrut să spună că mai întâi trebuie să caut un om la fel de rău ca un balaur.* Așa încât s-a dus din pușcărie în pușcărie, până când a întâlnit un criminal fioros, a cărui simplă prezență inspira crima. S-a întors la rege și i-a spus: *Sunt gata să pictez. Am văzut un balaur.* Regele s-a interesat: *Te atrage acest balaur?* Nu, a răspuns pictorul. *Du-te înapoi și găsește un balaur care mai curând te atrage decât te înspăimântă.* După ani de meditație, pictorul s-a întors la rege și a spus: *Am găsit balaurul de care mi-ai vorbit, în sânul meu. Este biata mea inimă rea. O voi picta.* Și și-a făcut autoportretul.

Frumusețea acestei pilde arată că cei care au înțeles-o au învățat de la Isus modul ebraic de a vorbi în chip ales.

Isus zice (ceea ce înseamnă că El a spus următoarele cuvinte în modul cel mai frumos și mai convingător): *Căci dinăuntru, din inima oamenilor, ies gândurile rele, preacurviile, curviile, uciderile, furtişagurile, lăcomiile, viclesugurile, înşelăciunile, faptele de ruşine, ochiul rău, hula, trufia, nebunia* (Marcu 7: 21 - 22). Hristos a spus acestea cu mult înaintea psihanalizatorilor și mult mai frumos și mai elocvent decât ei. Și în același

mod sublim, El a spus că remediul pentru răul din inima omului este *sângele legământului celui nou, care se varsă pentru mulți, spre iertarea păcatelor* (Matei 26: 28).

S-a spus despre Isus: *Niciodată n-a vorbit vreun om ca omul acesta* (Ioan 7: 46). A vorbit excelent, în acord cu geniul limbii Sale. Să învățăm și noi să vorbim în chip ales și într-un mod care face plăcere.

Multiplele răstigniri ale lui Hristos

Mai multe locuri din Ierusalim sunt prezentate ca fiind locul Golgotei. Așa ar fi trebuit să fie, de fapt, căci au fost o mulțime de Golgote. Isus nu a fost crucificat doar o dată.

Sculptori și pictori au încercat să ne facă să întâlnim răstignirea petrecută acum 2 000 de ani. Dar Isus pătimește și mai cumplit astăzi, când cei ce au fost luminați odată cad și *răstignesc din nou pentru ei pe Fiul lui Dumnezeu ...* (Evrei 6: 4 - 6).

O mulțime de suflete cad, căci marea apostazie se petrece astăzi, exact cum s-a prorocit pentru zilele dinaintea venirii din nou a lui Hristos. Răstignirile ce se petrec astăzi sunt fenomene de masă. Nu doar câteva sute de oameni strigă *Să fie răstignit*; nu doar un mic număr de soldați Îl biciuiesc și-I bat cuie în carne. Acum participă milioane. Și ei răstignesc un Domn ridicat în Slavă, unul care este în Cer, unde teama inimii pentru destinul veșnic al omenirii este mult mai intensă decât pe pământ.

Charles Gardinier, un faimos inginer minier din Africa de Sud, a refuzat odată să descende de pe calul său pentru a aprecia niște aur ce i se arăta. El a spus: *Un pământ cu o astfel de com-*

poziție chimică nu poate conține aur. Walker, un dulgher care a descoperit un banc al cărui conținut în aur și diamante a fost apreciat la 3 miliarde de dolari, a murit în sărăcie, căci a crezut că diamantele erau simple jucării strălucitoare pentru copii. Oamenii neluminați trec adesea cu vederea lucruri de mare preț, fără a le acorda importanța cuvenită. Acesta este un lucru care se iartă ușor.

Dar, odată luminat, să fii atent, să te cutremuri după ce-ai gustat darul ceresc și să te temi din moment ce ești părtaș al Duhului Sfânt. Să guști Cuvântul lui Dumnezeu și plăcerile lumii care vor veni, ești un mare păcătos. De acum înainte, dacă-ți abandonezi credința, devii unul din acei ce-L răstignesc din nou pe Fiul lui Dumnezeu, de data asta pe Fiul lui Dumnezeu, înălțat în Slavă (Evrei 6: 6).

Prima răstignire, deși o crimă oribilă, a adus mântuirea omenirii. Noua răstignire, comisă de voi, se poate dovedi și ea benefică în vreun fel - toate lucrează împreună spre binele planului divin al lui Dumnezeu - dar atenție, Biserica nu va mai fi capabilă să te aducă din nou la pocăință.

În timp ce alții Îl răstignesc din nou, scopul meu în viață este să-L cobor de pe cruce. Vă veți alătura mie în această lucrare?

Pentru a-L coborî de pe cruce trebuie să uitați de voi înșivă.

Era odată un călugăr sfânt care se ruga foarte mult, dar petrecea și mult timp îngrijindu-și barba de care era foarte mândru. I s-a arătat un înger care i-a spus că acest lucru îi displace lui Dumnezeu, așa că barba trebuia sacrificată. Călugărul s-a smerit și a primit imediat reproșul. Cu grijă și-a smuls barba fir cu fir. Acum de câte ori se ruga, se gândea cu plăcere la faptul că scăpase de barbă. Îngerul i s-a arătat din nou și i-a spus cu amărăciune: *Nu s-a schimbat nimic. Tot la barbă te gândești.*

Uitați complet de ceea ce este bun în voi, în aceeași măsură în care abandonați și răul din voi. Fie ca El și numai El să trăiască în voi. Fie ca, în felul acesta, să-L coborâți pe Isus de pe cruce.

Isus-ul

Unul din lucrurile ciudate ale Bibliei este acela că uneori articolul hotărât însoțește numele lui Isus, al lui Petru și al altor personalități, ca și cum acestea nu ar fi nume proprii.

Nu ești, desigur, obișnuit să pui un articol hotărât unui nume propriu. Nici eu nu i-aș spune soției mele 'Sabina-a sau fiului meu Mihai-ul. De obicei, un articol se așază numai lângă un substantiv comun, de exemplu: *creștinul* sau *credinciosul*.

E ca și cum evangheliștii ar intenționa să descrie mai curând tipuri, decât persoane reale.

Isus-ul (*ho Isus* în greacă) este prototipul, *tipul de om - Isus*, care reacționează în anumite circumstanțe într-un anume fel, conform cu o lege spirituală. În mod similar, există *tipul de om Petru* și *tipul de om Pilat*.

În ebraică, până și scrierea numelui se schimbă atunci când articolul hotărât este *ha*. După acest prefix, prima literă a unui nume sau substantiv este dublată. Isus în ebraică este *Yeshuah*; *Isus-ul* ar fi *Ha-Yeshuah*. *Petrul* ar fi *Happetrus*.

Articolul grecesc "ho" și cel ebraic "ha" au o mare importanță și pot fi subiectul unei meditații foarte utile.

În splendida sa colecție de povestiri, Indris Șah pomenește despre un călugăr musulman care ia parte la discuții religioase, ascultând cu atenție tot ceea ce a fost spus, dar rămânând tăcut tot timpul. Oamenii se întrebau de ce a mai venit și l-au considerat prea prost ca să le înțeleagă dezbaterile.

Într-o zi, călugărul i-a invitat pe aceștia să-i viziteze mănăstirea. Au fost conduși la o clădire impozantă, din marmură, splendid împodobită, plină cu derviși în meditație. Aceștia s-au ridicat și s-au plecat cu respect când a apărut călugărul. Oaspeții și-au dat seama cât de mult au greșit tratându-l pe călugăr cu dispreț. După o masă bună, oaspeții au fost conduși în dormitoare confortabile.

Când s-au trezit, mănăstirea dispăruse. Adormiseră pe vârful unui munte, pe niște pietre și erau aproape înghețați. L-au blestemat pe călugărul care prin vreo magie îi făcuse să creadă în existența unui templu luxos și și-au făcut griji în privința coborârii lor de pe munte. Dar, deodată, s-au trezit cu toții la o întrunire obișnuită de-a lor, în casa unuia dintre ei, unde dezbăteau cu înflăcărare probleme religioase. Călugărul stătea

în colț, ca de obicei, fără a spune vreo vorbă. Ceilalți s-au năpustit asupra lui, cerându-i o explicație. El a spus: *Ați avut iluzii. Nu sunteți în stare să deosebiți adevărul de ce e fals. Altfel ați fi liniștiți și siguri - cunoscând adevărul numai pentru viață și nu ca subiect de dezbateri. Ați discuta oare dacă $2 \times 2 = 4$? Ați acceptat o iluzie după alta; o mănăstire din marmură, apoi un vârf de munte neprimitor. Poate și această cameră și discuțiile voastre religioase sunt simple iluzii ca și celelalte.* După ce a spus aceste cuvinte, a dispărut.

Cei care aparțin Isus-ului, tipului de Isus, pe care Biblia îl numește *trupul lui Isus*, îi aparțin acum în aceeași măsură, în care a făcut-o Isus din Nazaret acum 2 000 de ani. Un picior este o parte a trupului în aceeași măsură cu capul, neavând nevoie de dezbateri pentru a fi puse la un loc. *Toate semințiile lui Israel au venit la David, în Hebron, și au zis: "Iată că noi suntem os din oasele tale și carne din carnea ta" (2 Samuel 5: 1).*

Creștinii pot să spună aceleași cuvinte lui Isus Hristos. Când ei suferă, Isus suferă. Când ei sunt primiți și ajutați, Isus este ajutat. Ei aparțin *Isus-ului (ho Isus)*. Ei nu mai sunt spectatori ai vieții lui Isus, altă persoană decât ei înșiși, ci actori în drama lui *ho Isus*.

Kala

Evangheliile au reținut câteva din cuvintele spuse de Domnul nostru în limba aramaică, atunci când se afla pe cruce: *Eloi, Eloi, lama sabahtani?* Altele sunt cunoscute doar în traducerea în limba greacă.

Exclamația *S-a isprăvit* (Ioan 19: 30) a lui Isus, murind, poate avea diverse sensuri. Sau lucrarea mântuirii de păcatele noastre, prin vărsarea sângelui Lui, a fost acum împlinită, sau cuvântul ebraic corespunzător, pe care-l va fi spus Isus, este *Kalah* care înseamnă și *Mireasă*. Să nu fi fost acesta, oare, un ultim gând de dragoste pentru Mireasa lui Isus, Biserica? Nu arată aceasta, oare, că ea și puritatea ei, până la întoarcerea Lui, erau ultima Sa dorință?

Dacă strigătul după Mireasa Lui a fost unul din ultimele cuvinte ale Domnului nostru, putem fi liniștiți. El ne va ajuta să învingem toate piedicile.

Isidor de Sevilla fugea de școală, considerând educația școlară ca fiind ceva prea greu. Stând jos, lângă izvorul care curgea peste un bolovan, privea apa care picura din când în când. Picăturile tociseră o piatră uriașă. Această imagine

i-a inspirat speranța că prostia lui poate fi învinsă. Mai târziu, a devenit unul din cei mai străluciți savanți ai vremii lui. Aceste picături de apă au dat Angliei un istoric eminent, iar Bisericii un învățător de seamă.

Oricine aparține Bisericii, Mireasa lui Hristos, poate fi încrezător, oricât de umil și înapoiat ar fi. Timp de peste trei ani, Isus a fost conștient de păcatele, îndoielile și neînțelegerile apostolilor Săi. Într-o împrejurare a trebuit să-l numească pe Petru *Sutan* pentru a-l face să-și vină în fire (Matei 16: 23). El le-a spus tuturor: *Până când vă voi suferi?* (Matei 17: 17) dar îi iubea cu toată ființa Sa și când a fost ținut pe cruce, a suspinat: *O, Mireasă!*

Păcatele credincioșilor sunt doar temporare: ... *atunci când Se va arăta El, vom fi ca El*. Fiecare din noi va fi asemenea lui Isus, la fel de frumos și pur cum este El.

Noi am fost ultimul Lui gând. Fie ca El să ne stăpânească viața și să fie și ultimul nostru gând.

Fie ca ultimul nostru cuvânt să fie *Mirele*, așa cum al Lui a fost, probabil, *Mireasă*.

Identificarea cu Hristos

David cânta: *Căci nu vei lăsa sufletul meu în locuința morților, nu vei îngădui ca preaiubitul Tău să vadă putrezirea, Țmi vei arăta cărarea vieții* (Ps. 16: 10 - 11). Petru explică în Fapte 2: 27 - 31 că profetul spunea aceste cuvinte despre Hristos, adică despre altcineva decât despre el însuși, cineva care urma să apară pe pământ peste multe secole. Atunci de ce a folosit David persoana întâi și nu a treia, vorbind despre Mesia ca și cum ar fi fost David însuși?

Aceasta deoarece credinciosul și Mesia nu sunt două persoane, ci una. *Noi suntem mădulare ale trupului Lui, carne din carnea Lui și os din oasele Lui* (Efeseni 5: 30). Unitatea aceasta între noi și Hristos nu putea fi exprimată într-un chip mai realist.

Se poate înțelege, în mod figurat, că noi suntem carnea Lui, dar cum poate explica cineva în mod simbolic că noi suntem și *oasele Lui*? Există o expresie obișnuită că *Biserica este trupul spiritual al lui Hristos*, dar nu este o exprimare biblică. Cuvintele *simbolic* și *spiritual* nu apar în Scripturi.

Noi suntem numiți *trupul Lui*, punct. Trupul meu sunt eu însumi. Nu picioarele mele merg, eu merg. Nu plămâniile mei respiră, eu respir. Nu mădularele lui Hristos suferă sau se bucură, ci Hristos Însuși. Identificarea este completă.

David vorbește despre Mântuitorul folosind persoana întâi, așa cum Mântuitorul folosește persoana întâi când vorbește despre mine, păcătosul, pentru care El moare. Psalmul 69 este și mesianic. Hristos Însuși vorbește prin pana lui David: ... *când Mi-e sete, Îmi dau să beau oțet* (Ps. 69: 21) și *râvna casei Tale Mă mănâncă* (Ps. 69: 9).

În același psalm, citim și cuvintele: *Dumnezeule, Tu cunoști nebunia mea și greșelile mele nu-Ți sunt ascunse* (Ps. 69: 5). Hristos nu spune aici că va suferi infamia pentru nebuniile sau greșelile altcuiva, ci pentru ale Lui proprii. El S-a identificat cu păcătosul. Luther scrie în comentariul său la Galateni: *Creștinul este Hristos*. În același fel noi am putea spune: *Hristos este Creștinul*.

Identificați cu El, trebuie să-I împărtășim soarta: *Căci El mă va ocroti în coliba Lui, în ziua necazului* (Ps. 27: 5). Regula stabilită de învățații evrei numiți "masoreți" pentru a scrie în acest loc *s*-ul în cuvântul ebraic *sukkah* - *coliba* este ca ea să fie deosebit de mică, jumătate din dimensiunile celorlalte litere, pentru a arăta că cine do-

rește să fie protejat de El trebuie să accepte mărginirea și constrângerea într-un loc mic, așa cum El a găsit mângâierea doar cu o turmă mică. (În închisoare am stat într-o celulă mică ce nu-ți permitea să faci decât trei pași în față și trei pași în spate). Dar litera *m* în *iom* - *ziuă* în *ziua necazului*, este scrisă, de asemenea, neobișnuit de mică.

Pentru credincioși, zilele necazului sunt incomparabil mai mici față de veșnicia slavei. Noi suntem identificați cu El pe crucea Lui, dar și în izbânda Lui.

Biblia indivizibilă

Manuscrisele originale ale Vechiului și Noului Testament nu sunt împărțite în capitole și versete. Prima împărțire în capitole a fost făcută de Cardinalul Hugo de Santa Clara în 1250, prima împărțire în versete de editorul parizian Robert Stephanus, peste secole.

În versiunea originală, Biblia nu este împărțită în cuvinte. O întreagă carte a Bibliei, uneori mai multe împreună, constituie un singur cuvânt. Când Scriptura este citită în acest mod, ea lasă o impresie extraordinară.

Traducerea *parte bărbătească și parte femeiască*, la Geneza 1: 27, evocă imaginea a două ființe separate care sunt unite și, ca atare, pot fi despărțite.

Orice este compus poate fi și dezintegrat. Versiunea originală scrie: *partebărbăteascăși-partefemeiască*. *Partebărbăteascășipartefemeiască* este ceva atât de puternic legat, încât ideea de descompunere este imposibil de luat în considerare.

În Bibliile noastre citim: *Petru și Andrei, Filip și Bartolomeu, Toma și Matei*, etc (Matei 10: 2 - 3). În original este: *Petrușiandreișifilipsibarto-*

lomeutomașimatei, adică un singur cuvânt indivizibil.

Există un singur Dumnezeu care nu a revelat zeci de mii de cuvinte, ci doar unul. Nici o părțică nu poate fi omisă fără a deforma întregul și a-l fărâmița.

Rugăciunea Domnului, în original, nu începe cu *Tatăl Nostru* care sugerează că El ar putea fi un tată fără a fi al nostru, sau că El ar putea fi al nostru fără a avea o relație de tată cu noi. În original găsim: *Tatăl nostru*. Noi, creștinii, nu putem concepe un Dumnezeu care nu ar fi al nostru. El ori este un tată față de noi, ori încetează a mai fi Dumnezeuul nostru. Ebraica folosită de Hristos pentru *Tatăl nostru* era un singur cuvânt, *Avinu*, particula posesivă fiind parte a întregului.

Un evreu a venit la un rabin și i-a cerut să se roage pentru ca el să poată dobândi o locuință decentă. *Unește-te cu Dumnezeu și vei avea o locuință plină de viață*, l-a sfătuit rabinul. Evreul a răspuns: *Dar nu știu cum să mă unesc cu Dumnezeu*. Rabinul a fost uimit. *Nu știi să te unești cu Dumnezeu și te mai plângi că n-ai o locuință cumsecade? Dorești să-ți fie asigurată o dorință minoră și nu te îngrijezi de problema majoră a vieții?*

Lucrul principal este realizarea unirii cu Dumnezeu, *Tatăl și duhul Sfânt*, un Dumnezeu

exprimat într-un cuvânt, unitatea revelației Lui, unitatea realității, unitatea noastră cu întregul ei și cu Dumnezeu.

Conceptul lui Einstein: "*Întreaga realitate este un câmp electromagnetic*" este influențat de modul în care este scrisă Biblia în manuscrisele ei primare.

De ce o carte atât de ciudată?

Este ciudat că, în scopul mântuirii noastre, ni s-a dat o carte care este atât de greu de înțeles, cu o mulțime de capitole pline de plictisitoare și aparent inutile așa-zise genealogii sau enumerări de persoane fără importanță. Ezra 10, de exemplu, conține o lungă listă de preoți, evident, doar pentru faptul că aveau soții străine. Cartea, de asemenea, conține unele episoade repovestite de trei sau patru ori. Scriitorii religioși, de inspirația și limpezimea lui Ioan Chrisostomul din Spurgeon, ar fi putut, cu siguranță, să scrie o literatură mai bună decât autorii biblici.

Biblia este scrisă astfel încât să nu fie înțeleasă la prima abordare. La Fapte 22: 11, Pavel scrie despre incapacitatea de a vedea din cauza slavei luminii cerești.

Eu am trăit în celule întunecoase de închisoare. Când am ieșit din nou la lumină, am fost orbit și a trebuit să mă adaptez încetul cu încetul.

Numai aceia care sunt obișnuiți cu trăirea în slavă pot înțelege secretele Bibliei.

Mintea firească aspiră la mărginire, acuratețe, definiții precise și limite bine conturate. Ea fuge de eternitate, unde aceste lucruri dispar.

Dumnezeu preferă să comunice cu noi în liniște. Cei treizeci de ani petrecuți de Isus în liniște ne descoperă mai multe despre Dumnezeu decât ceea ce a vorbit El în trei ani.

Cuvintele exprimă doar o parte a realității; cea mai importantă parte a înțelepciunii este aceea pe care cuvintele nu o pot cuprinde. În momentul în care un suflet vorbește, natura sa interioară este întinată de patimile, interesele, prejudecățile, presupunerile sale trecătoare sau de teatralitate. Adevărata natură a sufletului este desacralizată prin exprimare.

Biblia nu este o mare operă de artă. Când începe retorica, realitatea ultimă este înăbușită. Stilul elocvent este un semn de degenerare.

Viețile multor poeți de seamă au fost nefericite pentru că au vorbit prea mult. Romeo și Julieta și-au petrecut prima noapte declamându-și poczii unul altuia. Putea căsnicia lor să fie fericită?

Biblia este o stranie și tăcută mângâiere a Miresei de către Mire. Ea conține cuvinte și capitole întregi a căror valoare n-o vede nimeni. Dar tocmai în aceasta constă valoarea lor. Dacă o mireasă citește pasionată un roman interesant, plin de detalii atractive și înfrumusețat de un stil minunat, mirele rămâne nemângâiat. Dar în Biblie sunt capitole întregi de genealogii nesfâr-

șite și liste de nume. Lectura lor te plictisește și
pui cartea deoparte.

Acesta a fost scopul: cartea să fie pusă jos,
din când în când, iar tu să te încredințezi îmbră-
țișării îmbătătoarei liniști, unde problemele tex-
tului încetează să mai existe.

Aveți sărutul Lui. A te pregăti să-l primești
este scopul Cărții Sfinte.

Monologuri biblice

Aflându-mă singur într-o celulă, timp de ani de zile, singurele vorbe auzite erau monologurile. Biblia conține mai multe monologuri ale lui Dumnezeu, ca de exemplu: *Să facem om după chipul Nostru* (Geneza 1: 26), sau: *Vor primi cu cinste pe Fiul Meu* (Matei 21: 37).

Să învățăm de la Dumnezeu! Vorbirea cu sine însuși are o valoare vindecătoare. Dumnezeu ne descoperă unele din revelațiile Sale sub formă de monolog, nu din cauza nevoii Sale de vindecare, ci în scopul de a ne învăța pe noi cum să ne vindecăm.

Nici unul dintre noi nu este o ființă unitară. Cu toții suntem, într-un anumit grad, sfâșiați de tendințele conflictuale din interiorul nostru. Fiecare are sinele său ideal sau "Eul", ceea ce psihologul Jung numește *animus* și fiecare are și o dorință rea care-l atrage în aceeași măsură. În cartea "Pastorul Hermes", una dintre cele mai vechi scrieri creștine, se afirmă că fiecare om are un demon personal, după cum are și un înger păzitor. Suntem sfâșiați de multe influențe venind din direcții opuse. Ori de câte ori spunem «da», există și ceva în noi care spune «nu». Este

dușmanul nostru lăuntric, cu care e foarte important să clarificăm lucrurile.

Am cunoscut oameni cu puternice instincte criminale, pe care le-au învins folosind metoda monologului. Mai întâi, și-au spus lor înșiși dorința de a comite fapta cea rea; apoi au pledat apărarea victimei, țipând ca și cum ar fi fost victima atacată; ei rosteau cu voce tare reproșurile soțiilor și copiilor pentru ceea ce au făcut, rechizitoriul și propria lor apărare posibilă. În final, se hotărau să nu comită fapta.

Cineva a fost puternic tulburat de faptul că omorâse un dușman cu baioneta, în timpul primului război mondial. A *discutat* problema cu victima în sine însuși. Și-a convins adversarul că fusese o luptă dreaptă, în care amândoi ascultaseră ordinele și se dedicaseră binelui patriilor lor. Apoi și-a exprimat regretul și a promis să ispășească vina, adoptând un copil de la fosta națiune dușmană.

Când conștiința sâcâie sau îndoielile bântuie, este mai bine să nu exprimi aceste voci ci să cântărești argumentele pro și contra, în tine însuși. Sângele lui Hristos va fi întotdeauna suficient pentru păcatele trecute. Lumina Duhului Sfânt va fi suficientă pentru a risipi îndoielile. Scopul monologurilor lui Dumnezeu diferă de ale noastre, dar putem învăța de la El despre valoarea lor.

Valoarea voinței drepte

Căci își zicea ea (Matei 9: 21) ... și-a zis (Luca 7: 39). Ceea ce e important nu este atât lucrul spus cu voce tare, cât ceea ce spunem în interior. Ori de câte ori vorbim altora, ne gândim la consecințele celor spuse de noi în cazul că vom fi făcuți responsabili. Am putea fi duși în fața tribunalului, am putea să ne pierdem slujba; am putea avea tot felul de complicații. Pentru diverse motive nu exprimăm în afară tot ce simțim înăuntru. Dumnezeu Se uită în inimă. El aude vorbele noastre interioare, și bune și rele, și, potrivit cu acestea, ne judecă.

Vorbele interioare ale cuiva pot fi la fel de diverse și nepotrivite ca și cele exprimate în afară. Vorbesc în interiorul meu; tot în interior judec și ceea ce spun. Pot critica vorbele mele interioare, iar alteori le pot aproba. Omul nu este dintr-o bucată. Întotdeauna suntem sfâșiați de dorințele conflictuale, care sunt exprimate de voci contradictorii interioare. Dincolo de acest strat, se află realitatea ultimă, în interiorul nostru, care observă întreaga viață cu seninătate, ascultă convorbirile noastre interioare, dar rămâne tăcută.

Interiorul nostru este Hristos, Cel pe care hindușii îl numesc *comoara florii de lotus*.

Bătălia trebuie câștigată în interior. În afară, vorbirea ta trebuie să fie edificatoare, dar poate și se potrivesc vorbele Domnului: ... *voi curățiți partea din afară a paharului și a blidului, dar înăuntru sunt pline de răpire și necumpătate* (Matei 23: 25).

Cum putem purifica interiorul? Doar prin dorință. Domnul a spus odată Mechtildei: *Când vei primi trupul și sângele Meu va trebui, pentru slava Numelui Meu, să ai căldura și zelul pe care le-au avut pentru Mine cele mai arzătoare inimi. Atunci vei fi vrednică să te apropii de Mine încrezătoare, având această pregătire, căci Eu voi privi la puterea pe care tu dorești să o ai și voi ține seama de ea dacă o ai într-adevăr.*

Ceva similar i s-a spus și credincioasei Gertrude. Ea, la apropierea de Sfintele Taine, și-a exprimat dorința să le primească cu aceleași sentimente ca ale Sfintei Fecioare și ale celor mai mari sfinți. Atunci, Mântuitorul i S-a arătat și i-a spus: *Acum vei apărea în fața celor din Cer împodobită într-adevăr așa cum ai dorit tu să fii.*

Dumnezeu privește la ce e mai bun în voi.

Din întreaga biografie a unui ofițer roman, Biblia amintește doar câteva minute în care acesta a dovedit o credință puternică (Matei 8: 19).

Din întreaga viață stricată a femeii samaritence, Biblia reține o zi, în care ea a fost o zeloasă misionară (Ioan 4: 28 - 30).

Din orice ați gândi, dacă aveți dorința de a fi cel mai sfânt om care a fost vreodată, Dumnezeu vă va reține dorința aceasta interioară și toate gândurile voastre de altă natură vor fi înlăturate. Formulați înăuntrul vostru cele mai înalte dorințe, chiar dacă nu aveți nici cele mai slabe puteri pentru a le îndeplini, și veți primi cea mai mare prețuire.

În afară putem să ne stăpânim doar parțial. Cele mai mari hotărâri sunt topite de focul ce-l avem în sânge.

Nu putem controla mișcările interioare ale sufletelor noastre cât suntem treji, iar controlul în timpul somnului este și mai redus. Este de ajuns să aveți o dorință pură și nu vă veți mai teme de nimic.

Este scris: *Domnul a fost cu Iosif* (Geneza 39: 2). Nu tot ceea ce a făcut Iosif a fost drept. Oricine știe ce despoți erau regii antichității nu-și poate imagina un Iosif, fiind prim-ministru al Egiptului, fără a face grave compromisuri cu conștiința sa. Trebuia să se închine zeilor Egiptului și să se conformeze obiceiurilor păgâne. Dar Dumnezeu știa și momentele lui de izbândă asupra ispitei. El cunoștea și cea mai înaltă dorință a lui Iosif,

care a rămas valabilă în fața Lui chiar dacă nu a fost îndeplinită în Iosif.

Domnul a fost cu Iosif și va fi și cu tine, dacă dincolo de faptele exterioare și gândurile interioare, chiar fără a simți dragoste, tu dorești să iubești.

Dacă dorești sfințenie fără a avea nici cel mai slab început al ei, ți se va da sfințenie.

Recunoștința lui Dumnezeu față de tine

Curăță-te înăuntru și Dumnezeu îți va fi recunoscător. Dumnezeu recunoscător? O asemenea idee nu ți-ar fi trecut niciodată prin minte, dar este inclusă în predica de pe munte: *Dacă îi iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplată vi se cuvine?* (Luca 6: 32). Răsplată de la cine? Evident că de la Dumnezeu. El vă este recunoscător dacă îi iubiți pe cei ce nu vă iubesc.

Spicul de grâu și floarea se înclină cu mulțumire spre pământul din care le-au venit apa și mineralele cu ajutorul cărora au crescut. Și prin venirea lui Hristos pe pământ, Dumnezeu Însuși S-a înclinat cu mulțumire în fața tuturor aceluia care, asemenea lui Avraam, Iosif, Moise, Budha și mulți alții, au depășit atașamentele omenești, pofta, lăcomia și egoismul, i-au iubit pe cei nevrednici de a fi iubiți, au făcut bine aceluia care le-au vrut răul și au dăruit fără speranța de a primi.

Isus S-a înclinat cu recunoștință în fața apostolilor, care au lăsat totul pentru El și le-a spălat picioarele. El știa că toți acești apostoli vor avea vieți pline de suferințe și morți dramatice din

pricina dragostei lor pentru El și de aceea El S-a înclinat în fața lor ca un slujitor și le-a spălat picioarele.

Cultivați gândurile bune față de semenii voștri. Dacă v-au înșelat, amintiți-vă că tot răul lor are *aceeași consistență cu a visului*. După câțiva ani, voi înșivă nu vă veți mai aminti de el. Faptele rele mor așa cum mor oamenii și cum se risipesc visele. Biblia vorbește despre *fapte moarte* (Evrei 6: 1). Răul îndreptat de cineva către tine va trece, în timp ce gândurile tale bune despre el vor rămâne. Dacă nu îți vin în mod spontan gânduri bune, să vrei să le ai, chiar dacă inima păstrează încă resentimente și ură.

Dumnezeu nu judecă stratul superficial al inimii tale, ci privește la regretul tău profund pentru că astfel de voci rămân încă în tine.

Profitați în mod deosebit de aceste momente, imediat după împărtășanie. Atunci Împăratul este în voi la fel de sigur cum se afla în sânul Fecioarei. Acesta este momentul părții lăuntrice cu împăratul dinăuntru.

De multe ori ne comportăm ca niște smintiți. Când El este în afară, înconjurându-ne, noi ne târguim în interior; când El este înăuntru, suntem ocupați flecărind în afară. Nu vă temeți de vocile oribile ce se fac auzite în interior. Dumnezeu știe ce să facă cu ele.

Rabinul din Berdicev s-a rugat într-o împrejurare: *Stăpâne al universului, poporul Israelului reprezintă filacterele (podoaba) frunții Tale. Când filacterele cad de pe fruntea unui evreu, el le ridică cu dragoste, le curăță de orice pată și apoi, cu o sărutare, le pune înapoi. Dumnezeu al lumii, filacterele au căzut la pământ.*

Dumnezeu îți este mai apropiat decât îți ești tu însuși; El îți simte necazurile și bucuria mai adânc decât le simți tu. Gândurile tale rele pătează sfântul Său Nume mai adânc decât pe al tău, așa că El te va scăpa cu siguranță de ele pentru a te păstra sfânt în ciuda lor sau chiar pentru a scoate ceva bun din ele.

Dragostea unei mame pentru copilul ei este mai caldă decât dragostea copilului pentru el însuși. Sprijiniți-vă pe Hristos și aici. Gândiți-vă la El așa cum v-ați gândi la o mamă iubitoare.

În ebraică, cuvântul pentru Duhul Sfânt este un substantiv feminin. Catherine de Sienna nu a cunoscut ebraica, dar a avut intuiția corectă că, ori de câte ori se ducea la împărtășanie, se considera un copil sugând la sânul mamei sale.

Vorbele voastre lăuntrice greșite sunt iertate înainte de a fi rostite. Și e drept să fie așa. Înainte de a ne naște, înainte de a face cel mai mic rău, suntem deja condamnați la moarte pentru greșelile făcute de alții. Înainte ca poporul evreu

să existe și să poată ofensa pe Dumnezeu în vreun fel, Dumnezeu i-a spus lui Avraam că descendenții lui vor fi înrobiți într-o țară străină timp de patru secole (Geneza 15: 13). Așadar, este drept să fim iertați înainte chiar de a ne pocăi, pentru că noul Adam a murit pentru noi pe cruce.

Prin mintea ta trec gânduri rele deja iertate, rostești vorbe deja iertate. Auzi voci interioare astăzi, dar, în realitatea spirituală, ele au fost demult șterse. Timpul este o confuzie în mintea voastră. Auzi astăzi ceea ce aparține trecutului. Prezentul este comuniunea intimă cu El.

Poți să-L faci pe Dumnezeu să Se bucure de tine cântând (Țefania 3: 17). Nu pierde ocazia!

Domnul Oștirilor

Teologii vorbesc despre atributele lui Dumnezeu. Biblia nu menționează niciodată așa ceva. Chiar cuvântul «atribute» presupune calități care-I sunt acordate de către om. Un atribut este o calitate sau un titlu pe care ți-l conferă altcineva. Religia indiană distinge pe bună dreptate între Brahman Nirguna, dumnezeirea așa cum este ea, și Brahman Saguna, dumnezeirea așa cum o vedem noi. Numele biblic corespunzător lui Brahman Nirguna este *El Elion - Dumnezeuul Cel Preatnalt* (Geneza (14: 19).

Atinge aripa unui fluture și-i vei distruge splendoarea coloritului. Conținutul sfânt al noțiunii de *Dumnezeire* este desacralizat prin analiză. Numele biblice ale lui Dumnezeu sunt echivalente cu ceea ce indienii numesc Brahman Saguna și trebuie primite cu precauție.

Existența divină, tainică, este pusă în cuvintele unei făpturi căzute, al cărei limbaj nu poate exprima realitatea lui Dumnezeu. *Domnul Oștirilor* nu este unul din numele lui Dumnezeu, ci este doar modul în care unii oameni au gândit despre El de-a lungul unei anumite perioade de evoluție spirituală.

Odată ce L-au numit Domnul Oștirilor, s-au impus anumite concluzii. El a poruncit lui Iosua să întindă o cursă dușmanului (Iosua 8: 1 - 2); *Iosua (...) a nimicit cu desăvârșire tot ce avea suflare, cum poruncise Domnul, Dumnezeul lui Israel (Iosua 10: 40). Din aceeași poruncă el a pus foc cetății (Iosua 8: 8). Iosua (...) a adus Domnului arderi de tot (Iosua 8: 31) după ce a ucis toți locuitorii din Ai în urma unei astfel de porunci.*

Calvin a luat toate acestea literal. El a scris: *sensul literal al Scripturii este esența credinței și teologiei creștine. E mai bine să mărturisești necunoașterea, decât să te joci cu bâjbâieli nefondate.*

Eu sunt adeptul a ceea ce se numește «școala tipologică». Eu cred că problemele legate de războaiele din Biblie sunt simboluri ale propriilor noastre lupte spirituale.

Dumnezeu nu ia partea unei armate. Neemia spune: *Nu era cu mine nici o altă vită, afară de vita pe care călăream (Neemia 2 : 12).* Nu avem nici un fel de dușman în afară de cel din interiorul nostru. Adunarea de armate este întotdeauna un semn rău. Chiar dacă sunt victorioase, armatele nu au o slavă reală, iar a le considera glorioase înseamnă a găsi plăcerea în măcelărirea oamenilor.

Lao Tsî spune pe bună dreptate că *victoriile ar trebui tratate ca ritualuri funerare.*

Omul lui Dumnezeu are o reținere tăcută și evită să folosească armele, ori de câte ori este posibil.

Multiplele povestiri despre războaie din Biblie sunt de mare valoare pentru noi, în sens negativ.

Indriș Șah ne spune o poveste.

Cineva s-a pierdut în pădure. A rătăcit câteva zile fără să găsească o ieșire. A întâlnit un sălbatic cu o înfățișare neîngrijită, despre care a gândit că este un locuitor al pădurii. L-a întrebat de cărarea pe care trebuia s-o ia. *Și eu m-am pierdut în pădurea asta acum 10 ani*, a răspuns omul. *Deci nu mă poți ajuta?*, a spus primul. *Ba da*, răspunde celălalt. *Pot să-ți arăt sute de cărări care nu te scot din pădure.*

Experiențele negative au o valoare excepțională. Cele mai multe povestiri despre război, în Biblie, ne învață că nimic nu se obține prin el.

Isus este Domnul Păcii, deci căutați cărările păcii!

În ce consta măreția lui Avraam?

De ce joacă Avraam un rol atât de important în toată Biblia? De ce toate neamurile ce provin din el sunt binecuvântate? De ce nu poate fi nimeni mântuit decât dacă devine moștenitor al lui Avraam și intră în legământul pe care Dumnezeu l-a făcut cu el? El era departe de a fi un om bun. De ce l-a ales Dumnezeu tocmai pe el? Dumnezeu nu alege pe cel mai bun, ci pe cel care are de gând să facă ce e mai bun.

Prima lecție a lui Dumnezeu pentru Avraam a fost ca acesta să fie gata, pentru credința lui, să-și renege civilizația și să formeze o minoritate.

Midrașul (un comentariu rabinic al Vechiului Testament) ne spune că tatăl lui Avraam, Terah, era un făcător de idoli. Copil fiind, Avraam a dorit să-i încerce. A făcut mâncare a pus-o în fața celui mai mare idol și a așteptat să vadă dacă va mânca din ea. Acesta n-a mâncat-o și atunci, copilul a ciopârțit toți idolii cu un topor și a pus toporul în mâna celui mai mare dintre ei. Când tatăl său s-a întors acasă, a văzut dezastrul și a cerut o explicație. Avraam a spus: *Am dat mâncare zeilor, s-au certat pentru ea, voind fiecare*

să aibă cât mai mult, și cel mai mare le-a tăiat capetele celorlalți. Tatăl a replicat: *Nu vorbi prostii. Acești zei nu se pot mișca. Spune-mi ce s-a întâmplat cu adevărat.* Atunci Avraam a spus: *Păi, dacă nu se pot mișca, atunci nu sunt zei și a ciopârțit și capul ultimului idol, apoi a fugit de acasă.* La început s-a închinat lunii, apoi, când și-a dat seama că ea pălea în fața soarelui, s-a închinat soarelui. Dar și soarele era pasager, așa că a ajuns să creadă în nevăzutul Dumnezeu care a făcut soarele, luna și celelalte lucruri. Când această credință a lui Avraam a fost respinsă de toți ai lui, el i-a părăsit, preferând să fie cu Dumnezeu, chiar dacă era singur.

Apoi Dumnezeu l-a învățat pe Avraam ascultarea. Deși Avraam îi tratase cu asprime pe Agar și pe Ismael, el putea să fie și blând. Când Dumnezeu i-a spus că va distruge Sodoma și Gomora, el a intervenit, încercând să-L îmbuneze pe Dumnezeu. Când i s-a poruncit să-l dea pe unicul său fiu preaiubit, Isaac, ca jertfă, nu s-a rugat ca fiul să-i fie lăsat. Poate fiul comisese vreun păcat demn de o astfel de pedeapsă.

În România, un ofițer a fost suspectat de trădare în timpul primului război. Tatăl său, general, a cerut regelui permisiunea de a prezida Tribunalul Militar, care urma să dea sentința de

moarte pentru fiul său. Avraam trebuia să arate cât de mult contează să-ți sacrifici afecțiunea pe altarul moralității.

În orice caz, atunci când Dumnezeu i-a cerut lui Avraam să-l sacrifice pe Isaac, El contrazicea propria Sa Lege care interzicea să ucizi, ca și făgăduința Sa de a face un legământ veșnic cu Isaac și sămânța lui (Geneza 17: 19). Isaac nu avea copii. Murind, totul se sfârșea. Dar Avraam, prin împlinirea poruncii care contravenea Legii și făgăduinței, L-a pus pe Dumnezeu să ne ierte când ne abatem de la Lege sau ne călcăm promisiunile.

Deși Avraam n-a fost întotdeauna bun, el s-a comportat măreț.

*De ce este Dumnezeu aspru
cu unii?*

Înainte de înființarea statului Massachusetts din America de Nord, Dumnezeu i-a distrus pe indieni prin ciumă. Winthrop, care era guvernator al statului la acea vreme, a spus: *Dacă nu avem drept la acest pământ, atunci Dumnezeul nostru are dreptul la el. Dacă El a binevoit să ni-l dea, luându-l de la oamenii, care l-au folosit atâta vreme și au abuzat de creația Lui, cine-I va cere socoteală de hotărârile Lui?*

Unui cititor modern i se pare straniu că am scris: *Dumnezeu i-a distrus pe indieni prin ciumă.* Păi, dacă nu El, atunci cine? Am scris în limbaj biblic. Exceptând ceea ce e scris în Biblie, noi știm despre esența lui Dumnezeu la fel de mult cât știe o muscă despre natura unui rege.

Dumnezeu spune: *Am lovit Egiptul* (Iosua 24: 5). Dumnezeu a distrus popoarele canaanite: femei, copii și regi.

Unii se întreabă dacă aceasta este o decizie etică, dar cât de etică este acea morală care-L judecă pe Dumnezeu? Dumnezeu este Suveran.

Dacă conceptul de *moralitate* poate fi aplicat lui Dumnezeu, atunci trebuie să se sublinieze că

El folosește altă moralitate decât a noastră. Un general rămâne bine protejat în ariergardă, dar dă comandă soldaților să înainteze în foc. Este etic? Un legiutor poate condamna un cetățean la moarte, deși cetățenilor le este interzis săucidă. Viața socială diferă de viața particulară, cu atât mai puțin se poate cere lui Dumnezeu un comportament ca al nostru!

La prima vedere ar putea să pară irațional că Cel care ne condamnă pe noi pentru uciderea unei singure persoane, ar putea să distrugă populații întregi. Dar toate legile sunt bazate doar pe voia lui Dumnezeu. El le schimbă când îi place. Ele nu sunt necesare în ele însele.

Rațiunea și credința sunt două condiții separate, care nu se armonizează în toate lucrurile. Există chiar două logici separate, cea fizică și cea a credinței. Logica aristotelică nu se aplică religiei în care 1 este egal cu 3, un Dumnezeu este o treime.

Viața credincioșilor sfidează logica obișnuită. Orice credincios va urî războiul, uciderea fapturilor lui Dumnezeu, pe care suntem învățați să le iubim; dar ne amintim și de faptul că *Machir (...)* avusese *Galaadul și Basanul, pentru că era un bărbat de război* (Iosua 17: 1).

Deși e important pentru un credincios să nu lupte, este de asemenea important ca el să aibă

Galaadul, și nu oamenii plini de ură. Deși trebuie să urâm războiul, trebuie să-l învingem pe Hitler, care iubește războiul.

Această logică a credinței rezolvă astfel de probleme.

Implicațiile rugăciunilor noastre

Rugăciunea *Tatăl Nostru* ne este dată ca un avertisment pentru a nu folosi prea multe cuvinte într-o rugăciune. Orice cerere către Dumnezeu are mai multe implicații. Când spunem: *Vină Împărăția Ta* ar trebui să nu folosim aceste cuvinte fără a le cunoaște consecințele.

Spunem: *Vino, Doamne Isuse!* (Apocalipsa 22: 20) dar este scris: *Nimeni să nu vă amăgească în vreun chip; căci Ziua Domnului nu va veni înainte ca să fi venit lepădarea de credință* (2 Tesaloniceni 2: 3). Toate neamurile vor lepăda credința creștină; creștinii vor fi urâți de toate popoarele pentru Numele lui Hristos. *Atunci mulți vor cădea, se vor vinde unii pe alții* (Matei 24: 1 - 10).

Doriți venirea Domnului? Dar ați făcut alegerea? Veți fi printre trădători sau printre cei trădați?

Venirea lui Hristos aduce pedeapsa veșnică, definitivă pentru necredincioși, printre care vor fi mulți dintre iubiții voștri prieteni. Este scris: *Vai de cei ce doresc Ziua Domnului! Ce așteptați voi de la Ziua Domnului? Ea va fi întuneric și nu lumină* (Amos 5: 18).

Vreți ca Isus să vină? În acea zi credincioșii vor vedea trupurile moarte ale oamenilor care s-au răzvrătit împotriva Mea; căci viermele lor nu va muri și focul lor nu se va stinge (Isaia 66: 24). Poate printre acești morți vor fi și unii membri ai familiei voastre.

Evreii nu suportă să citească acest lucru ca ultim verset al lui Isaia și în sinagogile lor, la programe publice, ei repetă după acest verset pe cel precedent, care e mângâietor. La fel procedează și după ultimul verset din Maleahi care încheie Vechiul Testament cu cuvintele lui Dumnezeu: *Ca nu cumva, la venirea Mea, să lovesc țara cu blestem!* (Maleahi 4: 6).

Dar oricum ai citi, situația va fi aceeași. Când Domnul va veni, toți dușmanii Lui vor pieri.

Deși această mânie este binefăcătoare, deși pieirea le va arăta că Dumnezeu împărățește peste Iacov, până la marginile pământului (Ps. 59: 13), cu toate acestea, va fi o zi greu de suportat.

Sunteți pregătiți pentru ea?

Răspunsul depinde de faptul dacă ești născut din nou. Pentru cei care s-au născut din nou, vederea Iadului va fi un izvor de bucurie. Toma d'Aquino a scris despre chinurile celor osândiți că vor fi una din bucuriile Cerurilor. Aceasta pentru că vom fi schimbați într-un mod pe care noi nu ni-l putem acum imagina. *Lucruri pe care*

ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit și la inima omului nu s-au suit; așa sunt lucrurile, pe care le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc (1 Corinteni 2: 9).

După convertire, lucrurile, care vă făceau fericiți înainte, devin urâte, iar cele care vă displăceau devin o bucurie. Astfel, în trupul slăvit, vom aprecia dreptatea și mânia lui Dumnezeu într-un mod pe care acum nu-l putem înțelege. Poate să înțeleagă un alcoolic că va ajunge el vreodată să urască alcoolul? Așa că nu putem pătrunde cu mintea afirmația că ne vom bucura odată la vederea iadului. Trebuie să ne fie suficient să înțelegem că acest lucru apare ca bun în ochii Lui (Matei 11: 26).

Este scris că Domnul a găsit cu cale să-L zdrobească pe Isus (Isaia 53: 10). În stadiul de evoluție în care ne găsim noi acum, acest lucru e de neînțeles. Dar, dacă Dumnezeu poate să-Și găsească plăcerea în nevinovata suferință a Fiului Său, știind scopul pe care îl are acest lucru, ar fi ușor de înțeles ca noi să găsim plăcere în dreapta pedepsire a răului.

Împărăția vine, dar nu vorbiți cu ușurință despre aceste lucruri.

Perfecțiunea Bibliei

Infailibilitatea Bibliei este pentru creștini un argument al credinței. Rațiunea este insuficientă pentru a o dovedi, căci nu există minte infailibilă care, după ce a examinat toate argumentele pro și contra, să poată stabili perfecțiunea Bibliei. Conform teoriei imperfecțiunii a lui Gödel, nici un sistem nu-și poate dovedi propria consistență fără a recurge la concepte, pe care sistemul însuși nu le poate genera, dar care sunt furnizate din afară de un sistem mai mare, supus el însuși, ca orice altceva în această lume, nedesăvârșirii și așa mai departe. Poți depăși acest lucru doar printr-un salt de credință. Eu aparțin Bisericii întemeiate de Hristos și, pentru credința noastră, Biblia este desăvârșită.

Dar care Biblie? Nu numai că există numeroase traduceri, dar sunt și texte care sunt introduse în unele Scripturi și excluse din altele.

Sunt peste 5 000 de manuscrise ale Noului Testament. Nici măcar două nu seamănă perfect. Copiile timpurii îl numesc pe tâlharul iertat de Pilat "Jesus Barabbas". Copiștii de mai târziu au găsit acest lucru susceptibil de a produce confuzie și jignitor și au omis cuvântul "Jesus" din

numele tâlharului. Marcu 16: 9 - 20 și Ioan 5: 3 - 4 lipsesc din toate manuscrisele, iar Marcu 11: 26 este omis aproape de toate.

Când istoricul Bisericii, Eusebiu, a murit în 340, numai un număr restrâns al Bisericii a recunoscut Epistolele lui Iacov, Iuda, II și III Ioan și Epistolele lui Petru ca Scriptură. Luther nu a recunoscut niciodată Epistola lui Iacov, deși a tradus-o.

Atanasie, care a murit în 364, a fost primul învățător care a citat toate cele 27 de cărți ale Noului Testament.

"Sinaticus", un text al Noului Testament din secolul al treilea, include două scrisori ale lui Barnabas și o carte, "Pastorul Hermas", care sunt excluse din Bibliile noastre.

Unele cărți, care sunt atât de inspirate, încât autorii biblici le citează: "Cartea războaielor Domnului" (Numeri 21: 14), "Cartea lui Iașer" (Iosua 10: 13; 2 Samuel 1: 18) și "Cartea Enoch" (Iuda 14) nu sunt incluse în Scriptură.

Se poate constata o mare diferență de texte între manuscrisele care există. Iată patru versiuni de la 1 Corinteni 15: 51, toate depinzând de manuscrisul grecesc consultat:

*Nu vom dormi toți, dar toți vom fi schimbați;
Vom dormi cu toții, dar nu vom fi cu toții
schimbați;*

Nu vom dormi toți, nici nu vom fi cu toții schimbați.

Ne vom ridica cu toții, dar nu vom fi cu toții schimbați.

Într-un alt pasaj cunoscut, doar o literă grecească face diferența între traducerea Versiunii autorizate engleze: *Slavă lui Dumnezeu în ceruri, pe pământ pace, bunăînvoire tuturor!* și Versiunea Standard Engleză *Slavă lui Dumnezeu în ceruri și pe pământ pace între oamenii în care El își găsește plăcerea!* Unele manuscrise au această literă, altele nu. Alte versete ale Bibliei pot fi citite în zece feluri diferite.

Descoperirea manuscriselor biblice de la Marea Moartă a complicat și mai mult lucrurile. Pergamentele confirmă esențialmente Scripturile, dar și diferă de ele în anumite părți.

În Vechiul Testament, numele Nebucadnețar este scris în șapte feluri diferite. Care este scrierea infailibilă? Concluzia care trebuie trasă de aici este că Dumnezeu a dorit să ne dea un text cu variante, cu probleme, cu părți lipsă, un text care să ne lase mintea perplexă, fiind prin aceasta, un factor în plus care să ne convingă că în credință nu trebuie să ne bazăm pe rațiune.

În Ierusalim există două locuri despre care se crede că au fost Golgota, și două morminte ale lui Isus. Pentru multe alte evenimente biblice

importante sunt arătate mai multe locuri. Aceasta pentru că evenimentele biblice nu sunt localizate doar geografic; ele umplu toată lumea.

Isus a murit doar odată pentru mântuirea noastră. Dar este răstignit din nou ori de câte ori sfinții cad (Evrei 6: 6). Biserica este și prelungirea vieții Lui. În acest sens există nenumărate Golgote și locuri în care Isus a fost îngropat și unde face minuni. Așa este și Biblia. Este perfectă, dar nu are doar un text. Creștinii au trăit, au crezut și murit ca martiri pentru diferite texte. Adevărul lui Dumnezeu strălucește prin mai multe texte și diferite traduceri.

Probleme de punctuație în Biblie

Manuscrisele originale ale Bibliei nu au punctuație. Frazele fără punctuație ne pun mintea la lucru. Uneori trebuie să muncim din greu pentru a ghici intenția autorului biblic.

Versetul 2 din Geneza 22 este incorect din cauza punctuației incorecte. Citim: *Ia pe fiul tău, pe singurul tău fiu, pe care-l iubești, pe Isaac.* Dar Isaac nu era unicul fiu al lui Avraam. Dacă penultima virgulă ar fi omisă, pasajul ar capăta sens: ... *singurul tău fiu pe care-l iubești, pe Isaac.* Ismael nu era iubit.

Luca 23: 43 are într-un anume fel punctuația la Adventiștii de Ziua a Șaptea și a altora care nu cred în intrarea în viața veșnică imediat după moarte, ci cred că mortul rămâne mort până la învierea din ziua de apoi. Ei citesc: *Adevărat îți spun astăzi, vei fi cu Mine în rai.* Curentul principal al creștinătății preferă următoarea punctuație: *Adevărat îți spun, astăzi vei fi cu Mine în rai.* În rai poți intra imediat după moarte cu condiția să ai credință în Domnul.

Ioan 14: 6 depinde mult de punctuație. Isus spune că El reprezintă trei lucruri: *Calea, Adevărul și Viața.*

Eu, personal, nu înțeleg ce înseamnă "calea". Un primitiv din Filipine întrebă, când i se spuse de către un misionar că Isus este calea: *Ce fel de cale? Este o potecă de munte?* Punctuația mea ar fi astfel: *Eu sunt calea: adevărul și viața.*

Adevărul are sens de absolut care, dacă este îndeplinit, anihilează viața. Viața are dorințe care pot fi împlinite totalmente, numai renunțând la adevăr.

Cel care a venit este nu numai plin de adevăr, căci lumea n-ar putea purta adevărul singură, ci plin de *har și adevăr* (Ioan 1: 17).

Isus a arătat din nou calea pe care trebuie mers, în ultima seară petrecută cu ucenicii Săi.

Biblia ne învață, oare, literalismul?

Trebuie acordat un respect cuvenit fiecărei litere a Bibliei, pentru că ea a fost scrisă cu un scop: să-i ducă pe oameni la mântuire. Ca urmare, autorii ei sacrifică uneori litera. Scopul scuză mijloacele.

Pavel citează pe Osea ca spunând: *Voi numi "popor al Meu" pe cel ce nu era poporul Meu și "prealubită" pe cea care nu era prealubită. Și acolo unde li se zicea: "Voi nu sunteți poporul Meu", vor fi numiți fii ai Dumnezeului celui viu.* (Romani 9: 25 - 26). Traducerea nu este literală și nu corespunde textului ebraic. Pavel s-a simțit liber să adapteze textul la propriul său scop. El a aplicat «neamurilor» cuvinte care erau atribuite de profetul evreu triburilor din Israel despărțite de Iuda, făcându-le să pară mai puternice.

La Romani 11: 26, Pavel dă marea învățătură: *Tot Israelul va fi mântuit.* Având nevoie de niște versete din Vechiul Testament pentru a sprijini promisiunea, el spune: *Este scris: "Izbăvitorul va veni din Sion"*. Dar, aceste cuvinte nu se găsesc nicăieri. În Psalmul 14: 7, David a exprimat o dorință: *O! de ar porni din Sion izbăvirea*

lui Israel! Sigur că Dumnezeu a împlinit această pioasă dorință. Pavel schimbă cuvintele lui David, așa încât să nu mai exprime o dorință, ci o asigurare. *Izbăvitorul va veni din Sion.*

Pavel îi asigură pe credincioșii evrei. *Izbăvitorul va veni din Sion și va îndepărta toate neleguirile de la Iacov* (Romani 11: 26), spunând că este scris. Singura referință posibilă este la Isaia 59: 20, unde nu se dă o asemenea făgăduință. Acolo citim că va veni un Răscumpărător... pentru cei care se vor întoarce de la păcatele lor. Iacov trebuie să se întoarcă de la păcat, și nu Mântuitorul care va produce întoarcerea. Dar Pavel, când a citit Isaia, și-a dat seama că oamenii nu-și pot schimba inimile prin propriile lor puteri. Aceasta trebuie să fie lucrarea Domnului. El citează versetul conform propriei lui interpretări și nu literal, așa cum se află în Vechiul Testament.

Ar trebui să ne amintim că multe din epistolele lui Pavel au fost scrise în închisori, unde trebuia să citeze din memorie, neavând la îndemână pergamentele Vechiului Testament.

Matei citează în Evanghelia lui în capitolul 2: 23 *...ce fusese vestit prin proroci* despre Isus: *El va fi chemat Nazarinean.* Însă aceste cuvinte nu pot fi găsite în nici o carte profetică. Cu atât mai rău pentru ele. Ar fi trebuit să fie acolo. Matei le

face profetiilor favoarea de a pune în gura lor aceste cuvinte. E ca și cum ai atribui niște vorbe ale lui Ioan Chrisostomul unui biet predicator, pe care vrei să-l ridici.

Fiii lui Iacov sunt enumerați în Biblie în 17 înșiruiți diferite arătând lipsa de importanță a frazelor în sfera din afară de timp către care ne duce Biblia.

Dați valoare ficcărei litere a Bibliei, dar căutați împlinirea scopului de dincolo de ea: salvarea sufletelor. Nu fiți asemenea copilului din Khartum, căruia i-a plăcut statuia lui Gordon călare pe o cămilă. În fiecare zi, băiatul cerea să fie dus să-l vadă pe generalul Gordon. Când a împlinit șapte ani, a întrebat: *Cine este unchiul călare pe generalul Gordon?* El luase cămila drept eroul.

Biblia nu este Dumnezeu; ea este purtătorul mesajului Său.

Despre îngerii

Este normal pentru un creștin să comunice cu îngerii. Domnul a spus: *...de acum încolo, veți vedea cerul deschis și pe îngerii lui Dumnezeu suindu-se și coborându-se* (Ioan 1: 51).

Acesta nu e un privilegiu rezervat doar copiilor lui Dumnezeu, ci tuturor oamenilor rugăciunii. Corneliu, un păgân, *a văzut (...) un înger al lui Dumnezeu că a intrat la el* (Fapte 10: 3). Când Corneliu i-a povestit vedenia lui Petru, acesta n-a exprimat nici o uimire (Fapte 10: 30). Pentru ce altceva există îngerii, dacă nu pentru a sluji oamenilor? Un înger al Domnului a venit și la Petru (Fapte 12: 7).

Distanța dintre om și înger nu e atât de mare cât ne-o imaginăm noi. Oamenii sunt îngeri în devenire. Îngerii sunt credincioșii împliniți. Domnul a spus că, la înviere, vom fi ca îngerii Domnului în rai (Matei 22: 30), ceea ce înseamnă că acum noi suntem îngeri embrionari, având certitudinea că vom atinge vârsta maturității, căci din fericire avorturile sunt necunoscute în sferile de sus.

De ce nu toți vedem îngeri?

Apariția lor poate fi periculoasă pentru cei nepregătiți spiritual, ca un șoc, ca la atingerea unui cablu de înaltă tensiune. Gardienii mormântului lui Isus *au rămas ca niște morți* când au văzut îngerul Domnului (Matei 28: 4). De aceea îngerii se prezintă uneori sub chip de oameni. Corneliu îi spune lui Petru *că a stat înaintea mea un om cu o haină strălucitoare*. În ziua Înălțării, apostolii au văzut *doi bărbați îmbrăcați în alb* (Fapte 1: 10). Erau îngeri.

Nu puteți fi siguri că nu ați întâlnit cândva un înger. Poate nu l-ați recunoscut ca atare. Biblia recomandă ospitalitatea. Practicând-o, ... *unii au găzduit, fără să știe, pe îngeri* (Evrei 13: 2).

Păstrați legătura cu îngerii. Prețuiți-i, dar în același timp să le cunoașteți mărginirile. Ei nu știu totul. Fiecare înger are doar o anume însărcinare și nu poate face mai mult.

Dacă îngerul care i-a vestit Fecioarei că va fi mama Domnului, i-ar fi spus și lui Iosif acest lucru, omul lui Dumnezeu ar fi fost scutit de o întristare în plus. Dar el nu putea s-o facă, promise doar o misiune.

Dacă îngerul care l-a avertizat pe Iosif de primejdia ce plana asupra Copilului sfânt, Isus, le-ar fi spus tuturor părinților din Betleem despre intențiile criminale ale lui Irod, s-ar fi evitat un

măcel în masă. Dar îngerul acesta nu cunoștea totul.

În scopuri misterioase, îngerii se luptă uneori cu oamenii. Nu vă speriați. Iacov a înfrânt un înger (Geneza 32: 24 - 28). Putem fi biruitori în rugăciune.

Chiar dacă un înger ți se împotrivește, poți învinge. Doar Unul este atotputernic. Supune-te Lui întotdeauna, necondiționat.

Când Isus nu poate

Hristos Isus (...) a luat chip de rob, făcându-Se asemenea oamenilor (Filipeni 2: 7). El a devenit omul desăvârșit, dar totuși un om, o ființă cu limite esențiale. Unele lucruri putea să le facă; altele nu.

În patria Lui (...) Isus n-a putut să facă nici o minune (Marcu 6: 1 - 5). A dat peste necredință. Avea frați și surori (Matei 13: 55 - 56), dar nu credeau în El (Ioan 7: 5) și Isus n-a putut să-i aducă la credință. Ce educație trebuie să le fi dat Maria, dar în zadar!

Se spune, în mod obișnuit, că Domnul a făcut multe minuni. Orbii și-au căpătat vederea, paralizicul a mers, leprosul a fost curățit, surdul a auzit și morții au fost sculați din morminte (Matei 11: 5).

Dar câți? O duzină poate au fost ridicați din morminte, dar mii au rămas morți, iar rudele lor nemângâiate. Mii de bolnavi au rămas cu beteșugurile lor. A hrănit mulțimi în câteva ocazii, dar nu a rezolvat problema foamei nici măcar în mica Palestină. Mulți se duceau la culcare fără să fi mâncat.

Isus n-a putut nici să-i facă pe toți cei ce L-au ascultat predicând Evanghelia, s-o și primească. Toate lucrările minunate ale lui Isus se petrec pe o scară redusă. Aceasta pentru că El Se făcu-se om.

Și voi sunteți oameni. De ce vă mirați, de ce disperați când nu puteți face anumite lucruri? *Nu puteți face tot ce voiți* (Galateni 5: 17); nu puteți birui complet pofta firii. Nu puteți depăși toate împrejurările potrivnice. Această stare este o trăsătură caracteristică a naturii umane. Și îngerii sunt mărginiți. Doar la Dumnezeu totul este posibil.

Dacă ești convertit, Dumnezeu te ajută să devii un sfânt, dar un sfânt uman, care va aduce bunătate și dragoste în lumea răului, așa cum curentul cald împlânzește răceala oceanului. Dar curentul cald este făcut din apă ca și oceanul rece ce-l înconjoară și căldura lui poate pătrunde doar până la o anumită distanță, nu mai mult.

Diavolul câștigă prin acțiuni spectaculoase. Un om din ținutul gadarenilor, posedat de demoni, a putut rupe cătușele și sfărâma obezile (Marcu 5: 4). Când Isus a scos demonii din el, omul i-a devenit ucenic. El a fost poate aruncat în închisoare pentru credința lui și poate a purtat lanțuri pentru Isus, așa cum au făcut atâtea mii

de alți convertiți de-a lungul istoriei. Dar nu mai putea să sfarme cătușele.

Nu este cunoscut nici un caz de creștin care să fi îndeplinit asemenea fapte.

Domnul nu ne ridică deasupra umanului, dar ne face sfinți în slăbiciunea noastră umană.

Acceptați-vă slăbiciunea și aduceți-I căldura dragostei.

Înainte să-L chemăm, El ne răspunde

Dumnezeu spune că El va face ceruri noi și un pământ nou (Isaia 65: 17). Una din caracteristicile vieții pe acest tărâm este aceea că, înainte ca locuitorii lui să-L cheme, El va răspunde (v. 24).

Fizica modernă a luat în considerare posibilitatea unui antitefon, un instrument, prin care, în viitor, cel ce întreabă elevii să obțină răspunsul înainte de a pune întrebarea. Ceea ce este o dezvoltare tehnică teoretică a viitorului a fost promisă în deplinătatea ei copiilor lui Dumnezeu, într-o epocă în care nici măcar nu se putea visa la o astfel de tehnologie.

Teoria relativității lui Einstein a arătat că orice se deplasează cu o viteză mai mare decât a luminii - ceea ce el consideră imposibil - scurtează timpul. Oamenii de știință afirmă că tahionii, aceste particule mai rapide decât lumina, sunt considerate ca existând, deși nu au fost identificate. Îndată ce omul va putea să le manevreze, omenirea va cădea într-un paradox. Tehnic, va fi posibil să comunici astfel încât răspunsurile să preceadă întrebările, ceea ce va duce la scurtarea comunicării.

Percepând toate soluțiile în avans, problemele vor înceta să mai apară în mintea mea.

Copilul care a spus că Mona Lisa zâmbea atât de frumos pentru că avea intuiția faptului că da Vinci o va picta, iar da Vinci a pictat-o pentru că ea zâmbea, exact așa cum dorea el să zâmbească un model, nu se înșela.

Spiritul întrece lumina în ceea ce privește viteza. În împrejurări speciale, cineva poate percepe în inconștientul unui semen întrebări care nu s-au născut, încă, la un nivel conștient și le poate da răspunsul.

Unii credincioși sunt triști că nu simt o păr-tășie cu Dumnezeu. Dar acest lucru nu e necesar. Comunicarea e stabilită la un nivel mai rapid decât treapta luminii și constă în dăruirea de către Dumnezeu a unor lucruri, pentru care n-ați simțit vreodată vreo dorință.

Mulți credincioși mărturisesc că au primit mântuirea sau alte daruri de la Dumnezeu, la care nu se gândiseră niciodată. Dorința se afla în adâncul sufletului lor și a fost îndeplinită înainte ca ei să fi devenit conștienți de ea.

Aceasta va fi regula în noul Cer și noul Pământ. Comuniunea cu Dumnezeu ca între două ființe, care au nevoie să comunice, va fi înlocuită cu unirea în iubire. Noi vom fi în Dumnezeu.

Veșnicia va fi o îmbrățișare în iubire. Nici un vânt nu va mai bate. Nu vom mai striga de teama furtunilor și nu va mai trebui să stăpânim furtunile.

Răspunsurile vor preceda cererile care, prin urmare, nu vor mai fi formulate.

Totul va fi pace și seninătate. Aceasta este eternitatea.

Limbajul trupului lui Isus

În afară de limbajul vorbit, fiecare om mai are și un altul, «limbajul trupului», care este, în fapt, mai vechi decât vorbirea. Oricine înțelege acest limbaj poate avea o cunoaștere mai adâncă a semenilor lui.

Vedeți câte gesturi ale Domnului sunt relatate în Evanghelie: întinderea mâinii Lui, ridicarea ochilor, atingerea copiilor. Trupul Lui vorbea: putea El să fie altfel decât elocvent? Nu era El Cuvântul întrupat?

Pupilele ochilor se măresc, atunci când se întâmplă ceva interesant. Un om curat privește direct în ochii celuilalt. Un tic facial sau modul de a strânge mâna vorbesc enorm. Mâinile calde sau palide, cele reci, în special cele cu o ușoară umbră neagră în părțile centrale, vorbesc mult despre caracterul unui om! La fel și o față palidă, dreaptă, lină și strălucitoare, în comparație cu una încruntată sau tristă.

Și părțile trupului sunt expresii ale caracterului. Fetele active social se regăsesc mai curând printre cele cu picioare zvelte decât printre cele cu șolduri mari.

Isus ar fi fost complet de neînțeles pentru ucenicii Săi dacă nu ar fi avut un limbaj al trupului foarte dezvoltat. El le spunea: *Eu am venit să arunc un foc pe pământ. Și ce vreau decât să fie aprins chiar acum!* (Luca 12: 49). Orice incendiator ar fi spus la fel.

Când Armata Salvării și-a început activitatea în India, guvernatorul Bombayului a interzis desfășurarea steagului lor, din cauza motoului aflat pe el: *Sânge și foc*, care era instigator. Cuvintele incendiare, venind din gura unui om, acuzat de a incita la dezordine printre cei asupriți, puteau fi și mai primejdioase.

În împrejurări obișnuite, orice om iubitor de pace L-ar fi abandonat dacă ar fi proclamat aprinderea unui foc ca program al Lui, căci El nu Și-a explicat cuvintele nici simbolic, nici spiritual. Dar ochii Lui, chipul Lui, gesturile Lui trebuie să fi vorbit. Nici unul din ucenicii Lui n-a fost tulburat când El a spus astfel de cuvinte periculoase sau chiar când El a adăugat: *Credeți că am venit să aduc pace pe pământ? Eu vă spun: nu; ci mai degrabă dezbinare* (Luca 12: 51).

Ioan Botezătorul, privind la mersul lui Isus, a spus: *Iată Mielul lui Dumnezeu!* (Ioan 1: 36).

Este scris că regele iudeu Ahab s-a pocăit și *mergea încet* (1 Regi 21: 27).

Într-o împrejurare, am devenit bănuitor că o anume persoană era spion sovietic, după felul în care mergea. Evenimentele ce au urmat au arătat că nu mă înșelasem.

Isus mergea într-un fel aparte.

Pe lângă limbajul trupului, intonația vocii Lui trebuie să fi fost semnificativă. Am scris deja că Vechiul Testament ebraic conține notații muzicale, de aceea trebuie să fie mai curând cântat decât recitat.

Dacă oricine, chiar Dumnezeu, mi-ar fi spus așa cum i-a spus lui Avraam: *Ia pe fiul tău, pe singurul tău fiu pe care-l iubești, pe Isaac, (...) și adu-l ardere de tot...* (Geneza 22: 2), eu n-aș fi făcut-o. Și nici Avraam. Noi nu știm în ce fel i-a dat Dumnezeu această poruncă. Dar ascultați cuvintele cântate, cu armonii transcendente, într-o sinagogă, conform melodiei de mii de ani! Ascultând, Avraam a simțit pacea în inima lui și a înțeles că e doar o încercare, o prezentare rituală a măsurii, până la care trebuie să ajungă dragostea de Dumnezeu, o prefigurare a jertfei lui Mesia pentru noi. De aceea, Avraam a îndeplinit ceea ce i s-a cerut.

Noi primim călăuzirea de la Domnul. Fiți atenți, la muzica ei și la gesturile mesagerilor ei.

Numerele și povestea

Ebraica veche și greaca nu aveau simboluri scrise pentru cifre. Literale erau folosite pentru a exprima cifre. Fiecare cuvânt al Scripturii poate fi înțeles ca parte a unei povestiri sau învățături, sau poate fi considerat o cifră, căci e constituit din litere, care sunt și cifre. Suma valorilor numerice ale literelor unui cuvânt îi dă valoare matematică.

Primul cuvânt al Vechiului Testament *Bereșit* (*La început*) are valoarea numerică 913:

$$\begin{array}{cccccc}
 \text{B} & \text{r} & \text{a} & \text{\textasciitilde} & \text{j} & \text{t} \\
 2 & + 200 & + 1 & + 300 & + 10 & + 400 \\
 & & & & & = 913
 \end{array}$$

Toate cuvintele biblice pot fi transcrise astfel. Biblia poate fi o comunicare în cifre sau litere sau amândouă. Care este valoarea primordială a Bibliei?

Omenirea folosește mii de limbi și dialecte. Canadienii sunt vorbitori de franceză și de engleză, belgienii sunt vorbitori de flamandă și franceză. O parte din africanii din Africa de Sud sunt vorbitori de engleză, iar alții de afrikaans,

zulu, khoza etc. Toți sunt angajați în conflicte amare, asupra priorității unei anume limbi în țările lor. Dar toate națiunile din toate continentele, folosesc același sistem numeric. Aici nu există neînțelegeri.

Cifrele corespund, probabil, unui strat mai adânc al psihicului uman. Probabil că s-au folosit simboluri drept cifre înainte de a fi folosite ca litere.

În 1965, la Târgul Internațional de la New York, a fost îngropată o capsulă pentru a fi deschisă peste 5 000 de ani. Ea conține un mesaj de 1 271 cifre ce cuprind în formule matematice informația esențială despre viața pe pământ. Dacă în acest viitor se vor folosi aceleași simboluri, ca și în Biblie, atât pentru litere cât și pentru cifre, cei ce vor citi formula vor găsi un dublu sens, exact așa cum găsim noi când citim Scripturile în original.

Cifra cheie în Biblie este cifra 7, simbolul sfințeniei umane. Există 6 sensuri în care omul se poate mișca: înainte, înapoi, în sus, în jos, la dreapta sau la stânga.

Dar există ceva mai bun - atitudinea sfântă, aceea de a rămâne senin în centru, ca Maria când a stat nemișcată la picioarele lui Isus. Acest lucru este simbolizat de cifra 7.

Șapte joacă un rol excepțional și în realitatea fizică. Gândiți-vă la cele 7 culori ale curcubeului și cele 7 note ale scării diatonice.

Doi oameni de știință evrei, Isidor Rabi, laureat al premiului Nobel, și William Markowitz, au descoperit «timpul universal», un sistem de a defini timpul, care este mai exact decât măsurătoarea astronomică. Secunda nu mai este definită ca o fracțiune a timpului în care pământul parcurge o orbită, ci este timpul în care un electron apropiat de stratul din afară al unui atom de cesiu vibrează de: 9 192 631 770 ori. Această cifră este un multiplu al cifrei sacre 7, care este pecetea matematică a creației lui Dumnezeu.

Vechiul popor semitic nu avea un sistem zecimal, ci unul heximal - șase cifre plus zero. Acest sistem a trecut în Europa, prin arabi, și urmele lui mai supraviețuiesc în limba franceză, care nu are cuvinte pentru șaptezeci, optzeci sau nouăzeci. Aceste cifre sunt exprimate ca șaizeci-și-zece, patru-ori-douăzeci și patru-ori-douăzeci-plus zece.

Pentru că 6 era ultima cifră simplă în sistemul semitic, șaptele nostru a fost scris de către ei ca 10, 8 ca 11, și așa mai departe, până când au sărit de la 16 la 20. În acest sistem, 10 (șapte al nostru) era prima cifră compusă. Ea a devenit sim-

bol pentru cât de mare putea deveni un zero, adică un om de nimic, dacă se punea pe sine în fața Marelui Dumnezeu.

Așadar 7 este cifra sfințeniei, iar 6, fiind ultima cifră simplă, devine simbolul neînsemnatului, al micimii. Fiara apocaliptică este 666, superlativul lui 6 (Apocalipsa 13: 18). Nu vă temeți de ea! Isus o va distruge cu suflarea gurii Lui. Valoarea numerică a lui Isus, în greacă, este 888, opusul lui 666, depășind apogeul sfințeniei umane. Ea reprezintă sfințenia divină.

Există niște taine în structura matematică a Bibliei. Citim la Proverbe 1: 1: *...Solomon, fiul lui David, împăratul lui Israel.*

Valoarea celor trei nume proprii este:

Solomon	David	Israel	
373	14	541	= 928

cea ce, în mod surprinzător, este numărul total al învățăturilor conținute în întreaga carte a Proverbelor. Este ca o indicație pentru cititor: *Caută sens nu numai în textul Bibliei, ci și în forma ei matematică.*

Apostolii, toți pescari, au întins năvoadele o noapte întreagă și n-au prins nimic. Când Domnul înviat li S-a arătat (Ioan 21: 11) și le-a spus unde să arunce năvoadele, au prins o gră-

madă de pește. Prada nu se datora în nici un fel priceperii lor. Fiecare pește prins era un semn al harului. I-au numărat și au găsit 153 de pești.

Este oare o simplă coincidență apariția cuvântului «har» de 153 de ori în Noul Testament? Fiecare cifră din Biblie are un sens adânc. Nimic din ea nu este de prisos.

*De ce sunt în Biblie atât de multe
întrebări fără răspuns ?*

După ce am citit Biblia, avem puține lucruri pe care le știm. Multe chestiuni rămân nelămurite.

Cum se explică existența lui Dumnezeu? Cine L-a făcut? De ce l-a făcut El pe om? De ce i-a permis sau i-a poruncit să păcătuiască? De ce există suferință? De ce chiar și peștii din adâncul oceanelor au cancer? De ce trăiesc ființele una pe seama alteia? Ne vom recunoaște în viața de dincolo? Cum se face că moartea unei ființe de acum 2 000 de ani afectează starea sufletelor noastre? De ce e important ca locuitorii insulelor Fiji să știe povestirile regilor evrei? De ce trebuie ca sufletele să sufere etern, în iad, pentru păcate comise doar temporar? Și așa mai departe.

Există o poveste mexicană, care conține cea mai bună soluție la problema tuturor întrebărilor fără răspuns.

Un pitic numit Tehuda, obosit de batjocura lumii, s-a hotărât să-și curme viața aruncându-se într-o prăpastie de pe muntele Ciumanda. Pe drum, a întâlnit-o pe frumoasa Armida care se

ducea să se sinucidă din cauza trădării iubitelui ei; apoi, amândoi s-au întâlnit cu prințul Christopher, care urmărea să ucidă, din ordinul regelui, pe banditul Fukinama. Acest tâlhar avea să fie recunoscut după faptul că avea șase degete la mâna dreaptă.

Cei trei s-au oprit să se odihnească la o mănăstire veche, unde au fost primiți de abatele Timotei. Deși acesta nu era călugăr de multă vreme, faima sfințeniei lui se răspândise de-a lungul și de-a latul ținutului. Când Armida s-a aplecat să sărute mâna sfântului, a observat că avea șase degete. Criminalul hăituit devenise un sfânt.

Și ...

Mulți doresc să afle ce s-a întâmplat mai departe cu piticul, prințesa, cavalerul și regele care poruncise moartea banditului. Sunt alții care nu mai pun întrebări și sunt în extaz după acest miracol; banditul devenise un luminos exemplu de dragoste și când a fost întrebat cum s-a întâmplat acest lucru, el a răspuns: *Dumnezeu a făcut-o prin jertfa lui Hristos.*

Celelalte întrebări rămân fără răspuns, uitate. Cel ales nu le mai pune. Biblia nu conține răspunsuri pentru a-i satisface pe curioși.

Sper că voi nu sunteți dintre ei.

Interzicerea disputelor

Noi putem descoperi faptele naturale, putem stabili relații cauzale. Știm de ce anumite fenomene vor produce altele. Însă nu ne putem explica existența, de ce este așa cum este, de ce există aceste relații cauzale și de ce efectele sunt acestea și nu altele.

Unul din faptele naturale este lupta pentru viață, o luptă pe care fiecare făptură vie trebuie s-o accepte. Fiecare specie se luptă cu o altă specie. Ierbivorele distrug viața plantelor. Cât despre omenire, începând cu prima generație, născută după alungarea din rai, întotdeauna au fost conflicte, lupte, ucideri.

Există o singură excepție de la această regulă, pe care Dumnezeu o stabilește pentru copiii Lui: *și cea mai neînsemnată dispută trebuie să fie complet exclusă*. Când se luptă elefanții, iarba este vătămată, iar când creștinii sunt învrăjbiți, sufletele lor sunt osândite pentru vecie.

Motivul neînțelegerii nu este important. Odată, un amiral a spus unor ofițeri care se contraziceau: *Nu știu care este motivul, dar știu că dușmanul stă la pândă*. Creștinii nu se luptă cu carnea și cu sângele, ei se luptă cu domniile,

puterile, stăpânitorii întunericului acestei lumi, cu duhurile răutății din locurile cerești (Efeseni 6: 12). Conflictele interne nu sunt permise sub nici o formă.

Pentru un creștin, o critică aspră la adresa lui nu este o jignire. Dacă vrei să-ți justifici comportamentul, poți risipi o viață întreagă pentru a-ți satisface adversarul, în loc să împlinești ceea ce ai ales - umilința.

Orice credincios care se ceartă cu un altul este un nesocotit și distruge una din calitățile care-l caracterizează pe cel credincios.

În timpul domniei lui Henric al VIII-lea, episcopul Ridley și episcopul Cranmer, reformatori ai Bisericii în Anglia, erau oponenți ai episcopului Hooper, alt eminent reformator, și în cele din urmă l-au trimis pe acesta în închisoare. L-au găsit vinovat de idei extremiste referitoare la reformă: a refuzat invocarea sfinților la jurământ și a dezaprobat pe episcopii care purtau veșminte prea împodobite. Câțiva ani mai târziu, sub Maria Stuart, toți trei au fost închiși și, în cele din urmă, arși pe rug. Din celula lui, Ridley i-a scris lui Hooper o scrisoare de împăcare.

Înțeleptul rege indian Asoka a propovăduit ideile sale până în Asia Mică, influențându-i și pe esenieni. El a săpat în piatră cuvintele: *Samavaya eva sadhuh* - Numai înțelegerea are valoare.

Lupta pentru existență este legea generală a naturii, dar la sfinți se face o excepție. Ei nu luptă pentru viață, ci trăiesc pentru a combate lupta.

Totuși, există o limită în înțelegere. O baladă evreiască povestește despre o mică sardină ce înota în larg. Ea întâlnește un rechin și, politicoasă, îl salută: *șalom* (pace). Pentru a-i face plăcere rechinului, sardina își ridică codița, își mișcă aripioarele de pe burtă, câțiva solzi de pe spate, dar n-o ajută la nimic. Disperată, sardina îi spuse dușmanului că, pentru o pace adevărată și durabilă, este gata să dea orice. Auzind acest lucru, rechinul acceptă să se îmbuneze și, spunând cuvântul magic «pace», își arată colții și înghiți sardina cu totul. Trebuie să existe, deci, o limită în a dori pacea.

Kissinger spunea: *M-am dus la sovietici, ca primul creștin care a intrat în arenă pentru a fi devorat de fiare, dar eram hotărât să vorbesc leului. Când am exclamat fericit: "Vedeți, ne-am pus de acord să comunicăm", leul a replicat: "Nu știu ce credeți dumneavoastră, dar ce am eu de spus se referă doar la rugăciunea dinaintea unei mese".*

Nu disputați cu nimeni, dar nici nu permiteți nimănui să vă înghită. Copiii lui Dumnezeu sunt o specie prea valoroasă; trebuie să supraviețuiască.

Adevărul este numai deplin

Nu există nici un verset în Biblie, pe care să ne putem baza în mod absolut. Numai întreaga Biblie dă adevărul. Un rinichi scos din corp nu mai este rinichi, ci o bucată de carne.

Chiar poruncile date direct de Dumnezeu au sens doar când sunt conectate cu alte părți ale Scripturii și întregite cu bun simț.

Luată separat, porunca dată pe Muntele Sinai *Să nu ucizi* (Exod 20: 13) este impracticabilă. Luată ad litteram ea interzice orice ucidere, inclusiv uciderea de animale. Ea trebuie să fie modificată de ideea conținută în Geneza 9: 3: *Tot ce se mișcă și are viață, să vă slujească de hrană*, căci Dumnezeu a dat pe unele animale drept hrană altora. Interdicția, *Să nu ucizi*, nu interzice vânătoarea pentru procurarea hranei, care poate fi considerată, după Aristotel, *un război drept*.

Porunca nu interzice, de asemenea, uciderea în războaie drepte pentru apărarea patriei sau pentru apărarea unei persoane în legitimă apărare.

Uciderea nu este interzisă la modul absolut.

Augustin a spus că Dumnezeu interzice oamenilor să ucidă, fără ca El Însuși să renunțe la acest drept. Dumnezeu spune: *Voi ucide și voi da*

viață și, într-adevăr, a șasea poruncă este dată de același Dumnezeu, care poruncește de mai multe ori pedeapsa cu moartea. Pe pământ, autoritatea de stat reprezintă pe Dumnezeu: ...Dregătorul este în slujba lui Dumnezeu ca să-L răzbune și să-l pedepsească pe cel ce face rău (Romani 13: 4).

Sinuciderea esteucidere, chiar dacă ucigașul este persoana ucisă, și este considerată împotriva legii. Dar chiar și aici sunt excepții. Samson s-a sinucis pentru a face să moară odată cu el și dușmani ai lui Dumnezeu. Fecioarele creștine, preferând puritatea, s-au sinucis când au fost silite să devină prostituate sub împărații romani. Mulți credincioși, când nu mai erau în stare să suporte torturile, s-au sinucis în închisorile comuniste și naziste, pentru a nu deveni trădători.

Pe de altă parte, interdicția de a ucide acoperă și propagarea urii. Streicher, editorul unei reviste antievreiești din Germania nazistă, s-a apărat la procesul criminalilor de război de la Nürnberg, spunând că el nici măcar n-a pălmuit vreodată un evreu. Cu toate acestea, a fost condamnat pe drept la moarte căci publicațiile sale îi caracterizau pe evrei ca ființe atât de dezgustătoare și periculoase, încât cei ce le citeau erau obsedați de dorința de a-i ucide pe evrei.

Niciodată să nu vă opriți la litera unor versete izolate, ci trageți toate concluziile posibile.

Cât de vechi este Noul Testament ?

Noul Testament este cu atât mai vrednic de încredere cu cât textele au fost înregistrate mai devreme. Odată cu trecerea timpului, memoria slăbește și evenimentele secundare îi fac pe oameni să-și amintească lucrurile ca întâmplându-se altfel decât a fost de fapt.

Sunt oare Evangheliile niște falsuri târzii, cum afirmă unii? Falsificatorii inteligenți, pentru a acredita o carte ca fiind veche, ar menționa în mod special tot felul de lucruri pentru a o face să apară ca atare. În Noul Testament nu e nici urmă de așa ceva. Dimpotrivă, Evangheliile conțin anumite afirmații despre Isus, care nu se potrivesc cu evenimentele viitoare și pe care un autor ulterior le va fi modificat, cu siguranță, pentru a dovedi infailibilitatea învățătorului.

La Matei 24: 15 - 16, Isus le spune ucenicilor din Iudeea să fugă în munți, evident în munții din Iudeea, când vor vedea Ierusalimul asediat. Însă, istoricul Bisericii, Eusebiu, ne informează că ucenicii au fugit la Pella, pe malul răsăritean al Iordanului. Se zice că un autor care ar fi scris Evanghelia mai târziu ar fi modificat spusele lui Isus, afirmând că plecarea lor la o asemenea

distanță și, ca urmare, ruptura lor de iudaism, ar fi fost prorocită și poruncită de Isus.

Conform lui Luca 21: 20, Ierusalimul urma să fie încercuit de armate. Aceasta s-a întâmplat la căderea Iudeii sub babilonieni și nu sub asediul romanilor. Dar Isus n-a vorbit în termeni militari. O cetate atacată de o armată copleșitoare a fost cuprinsă, cu siguranță, de oroare. Un autor ulterior ar fi făcut o descriere exactă a multiplelor suferințe, care aveau să se abată asupra națiunii evreiești, în vremea aceea. El nu ar fi pierdut ocazia să preamărească darul profetic al lui Isus care a știut fiecare detaliu dinainte. Cu toate acestea, tot ce știm despre atrocitățile respective vine de la istoricul Iosif Flavius.

În Egipt s-a descoperit un papirus, care arăta că Evanghelia lui Ioan circula în Egipt la sfârșitul primului secol. Evanghelia trebuie să fi fost scrisă înainte de anul 70 d.Cr. căci nu menționează distrugerea Templului Ierusalimului, care s-a petrecut în acea vreme. Templul este descris aici ca funcționând, iar, când Isus a vorbit despre distrugerea lui, iudeii I-au spus: *au trebuit patruzeci și șase de ani ca să se zidească Templul acesta* (Ioan 2: 20). Chiar cartea Faptele Apostolilor trebuie să fi fost scrisă înainte de distrugerea Templului. Dacă ar fi fost scrisă mai târziu, acest eveniment ar fi fost folosit pentru a arăta ce

profet mare a fost Isus pentru că El a prezis distrugerea Templului și, iată că, evenimentul s-a întâmplat.

Cele cinci pridvoare ale scăldătorii, menționate în Ioan 5: 2, au fost îngropate sub dărâmături la căderea Ierusalimului și au rămas așa până la excavațiile recente. Evanghelia spune: *În Ierusalim (...) este o scăldătoare, care are cinci pridvoare.*

Diavolul a încercat orice pentru a risipi credința în Biblie. Un cunoscător sincer ar putea arăta că ceea ce se numește prima Epistolă a lui Ioan are 39 de expresii grecești, care nu apar în Evanghelia lui Ioan, în timp ce Evanghelia folosește treizeci de cuvinte ce nu se găsesc în Epistolă etc. Specialiștii lingviști, care ar analiza scrierile mele la diferite perioade, cărți scrise înainte și după ce am fost închis, ar conchide că ele nu aparțin aceluiași autor.

Cei ce se îndoiesc de autenticitatea autorilor Noului Testament ar trebui să se îndoiască și de îndoielile lor.

Ne putem bizui pe Evangheliile. Ele au fost cu siguranță scrise de martori apropiați.

Biblia nu este o carte de istorie

Sunt unii care discută dacă Biblia este sau nu o carte de istorie vrednică de încredere. Aceasta este o fantezie. Biblia nu este deloc o carte de istorie. Cuvântul «istorie» nu apare nicăieri în ea. Cuvântul pe care te poți bizui cel mai apropiat este ebraicul *toldot*, dar acesta este folosit numai pentru a indica genealogia sau originea.

Personalitățile biblice sunt foarte interesate de trecut. Iosua dorește să vorbească evreilor despre o situație imediată, dar începe prin a enumera importantele evenimente care au avut loc cu 400 de ani mai devreme (capitolul 24). Când Ștefan, primul martir al creștinătății, este învinuit că a hulit, în loc să vorbească în apărarea lui, el povestește viețile strămoșilor lui, începând cu Avraam (Fapte 7).

Dar maniera biblică de a povesti trecutul, nu constituie ceea ce oamenii moderni privesc ca istorie. Generațiile succesive nu sunt prezentate ca fiind oameni din epoci diferite, ci parcă ar fi toți una. Iosua spune: *Ați văzut cu ochii voștri ce am făcut egiptenilor* (Iosua 24: 7). Cei care au văzut de fapt minunile lui Dumnezeu în Egipt, au murit în deșert, iar Iosua vorbea acum unei

noi generații, care nu fusese niciodată în Egipt. El spune: *Ați văzut cu ochii voștri și nu: ochii părinților voștri.*

Isus spune apostolilor: *Îmi veți fi martori în Ierusalim (...) și până la marginile pământului* (Fapte 1: 8). Însă apostolii nici măcar nu știau unde erau marginile pământului. Dar învățăturile lor, exemplul lor și duhul lor mărturisesc chiar și acum, după 2 000 de ani, pe toate continentele.

Isus nu face deosebire între primii apostoli și succesorii lor după multe generații.

Povestirea biblică nu poate fi numită istorie căci ea sfidează obiectivitatea. Ea urmărește un țel și lucrurile sunt spuse astfel încât să conducă la obținerea lui.

În cartea Cronicilor sunt 323 de versete care privesc desfășurarea cultului în Templu, 73 despre activitatea lui David și 100 despre genealogia lui Iuda. Mesia avea să vină din acest neam, iar ceea ce se întâmpla la Templu era mai important decât politica regilor.

La 2 Cronici, 480 de versete vorbesc despre puținii regi evlavioși și numai 342 despre cei 17 regi răi. Stăpânitorii Samariei disidente sunt omiși complet. Episoadele edificatoare sunt amplificate. Rezultatul este mai mult o imagine ideală decât una reală.

Scrierile evreiești înregistrează mai mult convingerile autorilor decât faptele.

Autorul Cronicilor a fost probabil un levit. În cărțile sale, leviții sunt menționați de 100 de ori, în timp ce, în cărțile Regilor, ei sunt menționați doar o dată, iar în cărțile lui Samuel de două ori.

La 1 Cronici 1 - 9, orice narațiune este eliminată. Ceea ce este important din punct de vedere religios este transmiterea seminței lui David, din care va descinde Mesia. De aceea, la începutul celei de-a doua cărți a Cronicilor, sunt 102 versete despre descendenții lui Iuda, 81 despre cei ai lui Levi și numai 186 despre cei ai altor 10 triburi.

Dar un singur lucru trebuie (Luca 10: 42). Nu urmăriți «obiectivitatea», ci, mai curând, faceți ca memoria și istoria voastră să slujească unui singur scop, triumful Cuvântului lui Dumnezeu.

Atitudinea noastră față de stăpânire

Orice creștin ar putea să-și ia drept moto cuvintele lui Shakespeare: *Fie ca atunci când am un gând rău, împotriva regelui și fraților mei, să fie ultima mea suflare în această lume muritoare.*

O asemenea loialitate din partea unui cetățean îl obligă pe stăpânitor. La evrei, poporul ales, *casa împăratului era lângă curtea temniței* (Neemia 3: 25). Acesta este locul potrivit pentru locuința unui stăpân: acolo, unde el poate avea mereu sub ochi cât îi costă suveranitatea lui pe aceia asupra cărora stăpânește.

Pentru ca regele să aibă maiestatea și puterea unui stăpân, alții trebuie să moară în războaie sub comanda lui. În urmă rămân orfanii, care, împinși de sărăcie și lipsă de educație, pot sfârși în închisoare. Regele poate să fi neglijat răspândirea moralității în mijlocul poporului, dar viața lui ar trebui să rămână aproape de cel mai de jos și de cel mai lepădat; doar așa își va cunoaște cu adevărat regatul.

În greaca biblică, *a stăpâni* și *a hrăni* sunt același cuvânt: *poimaino*. Ceea ce contează nu este numărul banchetelor oficiale la care participă regele, ci câtă grijă are el să-l hrănească pe cel

sărac. În aramaică, numele lui Isus, *Mielul lui Dumnezeu*, este *talya Aeloha*, care înseamnă și *slujitorul lui Dumnezeu*. Regele poate fi primul slujitor al unei țări, numai dacă are caracterul unui miel.

Din păcate, nu toți regii iudci au avut acest caracter. Solomon, deși faima lui ca poet religios este recunoscută, ca rege el a rămas în amintire prin două lucruri: nenumăratele sale neveste și concubine și pasiunea lui pentru viața luxoasă, îmbelșugată. Regele păgân Hamurabi este cunoscut în istorie pentru legile lui drepte; la fel și regele indian Asoka. Dar nu același lucru se poate spune și despre Solomon.

Cum și-a administrat el țara? Care a fost politica lui economică? Care au fost relațiile dintre diferitele straturi ale populației? A luat el măsuri pentru opere de binefacere? Erau judecățile lui drepte sau abuzive? Fiul său, Roboam, a spus că tatăl său, Solomon, a pus poporului un *jug greu* și-l pedepsea *cu biciul* (1 Regi 12: 14).

Când citești despre cezarii romani, unii regi francezi sau englezi, Hitler sau Stalin, te trec fiori. Stăpânii buni au fost întotdeauna o excepție.

Dacă stăpânul nu-și îndeplinește datoria, cetățenii credincioși trebuie să-și revizuiască atitudinea. Orice națiune are un stăpân, dar și un înger (Daniel 10: 13). Îngerul poate fi în conflict

cu autoritatea civilă. Atunci, credinciosul trebuie să asculte de autoritatea cea mai înaltă, îngerul.

Să ne amintim că Ilie s-a opus arestării (2 Împărați 1: 10), aducând moartea slujitorilor unui rege nedrept.

Creștinul este un cetățean loial al unei țări, și nu un lingușitor al tiranilor.

Iubire poruncită

Una dintre cele mai stranii porunci ale lui Dumnezeu este aceea de a-L iubi (Deuteronom 6: 5). Poate fi dragostea poruncită? Poate un tânăr să-i poruncească unei fete: *Iubește-mă pe mine și nu pe altcineva*? Poate ea să facă acest lucru prin propriul ei efort?

Imperativul «iubește» poate fi exprimat în ebraică în două forme: *ohev* poate însemna doar porunca să iubești: *ahavta* are un dublu sens, atât imperativul «iubește», cât și timpul trecut (perfect) al verbului: «Tu ai iubit». În acest text *ahavta* este folosit în Biblie și nu *ohev*. Astfel, Dumnezeu vă reamintește: *Ași venit de la Mine, Eu v-am modelat sufletul; M-ași iubit odată. Am fost marea voastră pasiune. Acesta a fost primul vostru sentiment deși poate l-ași uitat; dar acum, amintiți-vă «ahavta», M-ași iubit odată. Întoarceți-vă la această primă iubire!* Acesta este sensul adânc al poruncii biblice. Este unica perspectivă, din care Dumnezeu poate fi iubit cu toată inima.

Din punctul de vedere al lumii, dragostea pentru Dumnezeu conține o doză de nebunie. Îi datorez recunoștință pentru multe binecuvântări și Îi admir creația. Dar de ce a creat scorpionii

ucigași și virușii multor boli? De ce sunt cutremure și inundații și dolii? De ce atâta sărăcie și nedreptate într-o lume în care El este atotputernic? De ce este creștinătatea o luminică atât de slabă? De ce trăiesc și mor sute de milioane de oameni în întuneric? Poate pedepsirea păcătoșilor să fie mai puțin decât un iad veșnic?

Faptul că gândurile mele nu sunt unite cu ale Lui arată că eu nu am un Dumnezeu imaginar. Dacă aș fi hotărât eu cum să fie Dumnezeu, eu aș fi ales un Dumnezeu care să fi creat un univers fără suferință, fără bătrânețe și fără moarte. Dar eu știu că-L am pe Dumnezeul real pentru că inima mea, inima unui păcătos căzut, este în dezacord cu El.

Dumnezeu i-a spus lui Adam: *Dar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci* (Geneza 2: 17). Omul trebuie să aleagă între bine și rău, una sau alta, nu le poate avea pe amândouă.

Dumnezeu este altfel, așa cum sunt cei din sferele cerești. Ei cunosc și binele și răul (Geneza 3: 22). Aceasta este ruptura dintre noi.

Binele suprem este neinteligibil pentru noi, așa că nu ni se poate porunci: *Iubește-L, pe Dumnezeu*. Amintește-ți, *ahavta*, L-ai iubit.

Întoarce-te la prima ta dragoste. Așezat în sferele cerești, vălul va fi ridicat și vei primi o nouă înțelegere.

Acum vei înțelege o învățatură mistică antică, ce n-a fost scrisă niciodată, dar este exprimată într-un dans japonez. A fost odată un prinț atât de frumos, încât toți cei care-l priveau nu mai puteau face nimic altceva. Orice activitate înceta în prezența lui. De aceea, prințul și-a pus o mască urâtă pentru ca oamenii să poată trăi.

Poate veți putea înțelege din întâmplarea aceasta existența unui Dumnezeu binefăcător și totodată autor al atâtor suferințe.

Să-L iubim pe Dumnezeu așa cum este cunoscut în Cer.

Bernard de Clairvaux a spus: *Măsura iubirii pentru Dumnezeu este a-L iubi fără măsură.*

Nu-L iubi pentru darurile Lui speciale, la un moment dat El le poate retrage. Iubește-L, fără motiv. Uneori te poate întrista. Când Israel era tânăr, L-a iubit pe Dumnezeu și L-a urmat în deșert (Ieremia 2: 2).

Iubește-L la fel și acum!

Particularități ale alfabetului ebraic

Când orchestra imperială japoneză cântă muzică națională, ea nu are un dirijor. Armonia este obținută prin faptul că muzicienii respiră în același ritm, constituind parcă un singur organism. Astfel putem înțelege de ce Isus a suflat Duh Sfânt peste apostolii Săi.

Simți ceva asemănător când citești Biblia. Zeci de autori și-au adus contribuția la alcătuirea ei, fără nici un coordonator care să pună scrierile în acord. Dar autorii respirau același aer al sferelor cerești în același ritm.

Alfabetul ebraic te învață nu atât cum să scrii și să citești, ci și cum să respiri. Două litere, *alef* și *ain*, nu au corespondent sonor. În transpunerea literală, primul este reprezentat de suspinul blând "é" iar cel din urmă de șuieratul "é". Când sunt pronunțate aceste litere, nu auzi nimic: vorbitorul deschide și închide gura fără a scoate cel mai slab sunet.

Isus i-a spus lui Ioan: *Eu sunt Alfa și Omega* (Apocalipsa 1: 8). Acestea sunt două litere ale alfabetului grecesc. Dar și Isus și Ioan erau evrei și este neverosimil să gândim că ar fi vorbit între ei în grecește. Isus trebuie să fi vorbit ebraica.

Oare să nu fi spus El: *Eu sunt Alef și Ain*, ceea ce ar însemna: *Eu sunt liniștea și chiar adâncă liniște*. Sau o fi spus: *Eu sunt Alef și Tai*, ultima literă a alfabetului ebraic, care se scria la vremea aceea printr-o cruce? Să aibă, cumva, sensul: *Eu sunt liniștea și crucea?*

Iod are, adesea, sensul de *tăcut*. *Iubitul meu este al meu* spune mireasa în Cântarea lui Solomon "Dodi li". În cuvântul *li*, care înseamnă *al meu*, *iod* este mut, dătător de pace. Nici măcar nu e nevoie să fie pronunțat. Ea continuă: *ve ani lo* (Cânt. Cânt. 2: 16) și *Eu sunt a lui*. *Lo*, cuvântul pentru «a lui», sfârșește cu litera *vav*, lipsită de sonoritate, tăcută. Ce tirade lungi își adresează unul altuia Romeo și Julieta! Nu așa se întâmplă aici. Comuniunea este atât de puternică și atât de sigură, încât cuvintele nu mai au rost.

Întocmai cum alfabetul ebraic începe cu o literă mută, Biblia este mult mai elocventă prin tăcerile ei, decât prin cuvintele ei. Ea este tăcută asupra celor treizeci de ani ai vieții lui Isus. Știm că la vârsta de doisprezece ani Isus a vorbit preoților în Templu, dar subiectele discutate nu ne sunt relevate. Maria a stat o noapte întreagă la picioarele lui Isus și L-a ascultat, dar nu ni se spune ce i-a vorbit El.

În multe locuri în Biblia ebraică, semnul numit *athnach* (respirație) împarte versetele în

două părți principale, ca de exemplu în Psalmul 2: 1: *Pentru ce se întărită neamurile (respirație) și pentru ce cugetă popoarele la lucruri deșarte?* Omiterea unei respirații adânci în mijlocul acestui verset ar avea drept rezultat o citire incorectă a textului ebraic.

Alți cititori respiră în același punct și aceasta stabilește armonia orchestrei.

Sunt multe cuvinte în Biblie al căror țel este de a te aduce la marea liniște.

Domnul însă este în Templul Lui cel sfânt. Tot pământul să tacă înaintea Lui! (Habacuc 2: 20).

Greșeli de ortografie în Biblie

Renumitul predicator american Billy Sunday a spus odată: *Dacă îmi stă în cale limba engleză, calc peste ea.* Acestea au fost și sentimentele autorilor biblici.

Există câteva litere ale alfabetului ebraic, care sunt scrise într-un anume fel când se întâlnesc la începutul sau la mijlocul unui cuvânt, dar au o altă formă când sunt folosite la sfârșitul cuvântului. Această regulă de ortografie este respectată fără greș în întreaga Biblie, cu o singură excepție. O ciudată «greșeală de ortografie» a fost perpetuată de-a lungul a 3 000 de ani în toate manuscrisele ebraice și Bibliile tipărite, și niciodată n-a fost corectată. Sinagoga păstrează eroarea în Biblie deși rabinii care ar putea oferi o explicație sunt rari. În Isaia 9: 6 - 7, cu vreo 700 de ani înainte de nașterea lui Hristos, este anunțată venirea unui Copil care va fi Prințul Păcii. *El va face ca domnia Lui să crească și o pace fără sfârșit va da...* Expresia ebraică pentru «să crească» este *lemarbeh*, scrisă cu un «m» final în mijlocul cuvântului.

"Kabala", o colecție de vechi scrieri evreiești conținând reflecții mistice, explică faptul că venirea

acestui Copil a fost prorocită în Scriptură cu un «m» final, care are forma unui pătrat, fără nici o deschidere, pentru a arăta că El va fi născut din pântecul închis al unei fecioare.

Mai există în Biblie și ceea ce s-ar putea numi azi o eroare tipografică. În vechile manuscrise, ca și în edițiile moderne ale Bibliei ebraice, numele Manase este scris în mod eronat la Judecători 18: 30. Pentru că nu sunt vocale în ebraica originală, cuvântul este scris M^NSH cu N apărând deasupra liniei textului. Explicația este că Ionathan, la care se referă acest verset, a fost primul preot idolatru din Israel. El a fost un nepot al lui Moise, scris în ebraică MSH.

Autorul cărții Judecătorilor nu a vrut să-l rușineze pe marele legislator. El s-a gândit că respectul pentru numele lui Moise era mai important decât acuratețea în genealogia unui idolatru. Așa că a adăugat un N numelui lui Moise, schimbându-l astfel în Manase. Pentru puținii care trebuie să știe întregul adevăr și să învețe și pe alții să comunice adevărul într-un mod diplomatic, acest N este scris deasupra rândului.

Este Biblia infailibilă? Da, este, chiar și în greșelile ei evidente. Adevărul reiese și din ele.

Atotputernicia autorizată

Dacă Dumnezeu este Atotputernic, de ce nu ne eliberează? Biblia Îl numește pe Dumnezeu "Atotputernic" (Geneza 17: 1, etc.). Cuvântul grecesc pentru aceasta este *pantocrator*, care înseamnă *cel ce are putere asupra tuturor lucrurilor*.

Ieronim a tradus cuvântul în latină prin «omnipotent» care poate fi interpretat ca însemnând «capabil de a face orice». Cele două concepte nu sunt identice.

Sunt lucruri pe care Dumnezeu nu le poate face. Biblia spune: *este cu neputință ca Dumnezeu să mintă* (Evrei 6: 18). El nu poate înceta să existe. El Însuși Și-a mărturisit suveranitatea și a dat o Scriptură care *nu poate fi desființată* (Ioan 10: 35). El nu poate acționa contrar propriei Sale naturi sau să Se răzgândească în lucruri esențiale și să spună: *Nu voi mai iubi sau nu va mai fi neprihănire și mânie în Mine*. Există deci un **trebuie** chiar la Dumnezeu și providența Lui.

Atât în relația cu oamenii cât și cu Dumnezeu noi **trebuie** să trecem prin încercări. Isus spune: *Fiul omului trebuie să pătimească multe* (Luca 9: 22) și, de asemenea: *Veți auzi de războaie și*

vești de războaie (...) aceste lucruri trebuie să se întâmple (Matei 24: 6).

Rugăciunea este importantă, dar sfera ei este limitată. Vorbind despre viitoarea distrugere a Ierusalimului și Iudeii, Isus îi învață pe ucenici: *Rugați-vă, ca fuga voastră să nu fie iarna, nici într-o zi de Sabat* (Matei 24: 20) când ar fi mult mai greu să găsești mijloace de transport. El nu spune: *Rugați-vă, ca nenorocirea să nu se întâmple*. Ca și cum cineva s-ar putea ruga ca 2 x 2 să nu facă 4.

Există un **trebuie**. Când păcatele ajung la paroxism, aduc cu ele inevitabila catastrofă fiindcă este în firea neschimbătoare a lui Dumnezeu să pedepsească păcatele. Puteți doar să vă rugați pentru o ușurare a pedepsei.

Dumnezeu trebuie să aibă un anumit caracter. Ceea ce nu are caracteristici nu există.

Cum putem ajunge la unirea cu Dumnezeu, dacă nu putem fi siguri că El este pe piscul către care urcăm noi? Dacă nu ar fi un **trebuie** la Dumnezeu, ne-am lupta să fim sfinți, iar El s-ar putea să Se fi schimbat în nesfânt. S-ar putea chiar să-Și fi schimbat dorința de a se uni cu noi.

Dumnezeu are putere asupra tuturor lucrurilor. El este, așa cum îl numește Biblia, «pantocrator», dar El nu are putere asupra inimii Sale s-o facă să înceteze a bate pentru noi.

Ochiul nostru trebuie să fie singur (Luca 11: 34), ceea ce înseamnă că trebuie să fie singurul ochi. Ochiul Lui și al meu sunt una.

Ochiul cu care El mă vede pe mine, împreună cu propriul meu ochi, sunt unul și același. Mirele ceresc spune Miresei Lui: *Mi-ai răpit inima numai cu o privire* (Cântarea Cântărilor 4: 9), cu privirea care este una și aceeași cu a Lui.

Dumnezeu a dorit, dorește și va dori unirea cu noi. *Isus Hristos este același ieri, azi și în veci!* (Evrei 13: 8).

Trebuie un creștin să-și apere țara ?

În general, este periculos să încerci să stabilești reguli absolute care să călăuzească un creștin. Dumnezeu a spus: *...vei fi prefăcut într-un alt om (...) fă ce vei găsi de făcut* (1 Samuel 10: 6 - 7) sau așa cum a spus Sf. Augustin: *Iubește și fă ce vrei.*

Isus a spus primei generații de ucenici: *Când veți vedea Ierusalimul înconjurat de oști (...) fugiți* (Luca 21: 20 - 21). Mulți din noi ar fi spus: *atunci să vă înrolați.* Dar ucenicilor le fusese încredințată o comoară de cunoaștere, care nu trebuia să se piardă. Era mult mai important pentru micul grup să păstreze această comoară, decât să lupte pentru apărarea patriei care se îndrepta spre distrugere, prin voia lui Dumnezeu.

Când statul iudeu a fost amenințat de babilonieni, Ieremia a spus lucruri care astăzi ar fi luate drept înaltă trădare. El a recomandat predarea în fața dușmanului fără vreo rezistență. Pentru că evreii erau poporul ales, simpla lor supraviețuire era mai importantă decât noblețea unei lupte eroice.

Ocaziile unor astfel de alegeri sunt rare. Nici un creștin n-ar apăra o Germanie nazistă sau o

Rusie comunistă. Altfel, porunca lui Dumnezeu rămâne valabilă: *Oricine să fie supus stăpânirilor celor mai înalte* (Romani 13: 1).

Dacă guvernul a hotărât că un război este în interesul națiunii, te supui. Nu este greșit să ucizi într-un război drept. *După ce s-a întors Avram de la înfrângerea lui Chedorlaomer (...) Melhisedec, împăratul Salemului, l-a binecuvântat* (Geneza 14: 17 - 19). Exact acest moment a fost ales de Melhisedec pentru a-l binecuvânta pe Avram! Cei care au luptat contra tiraniilor sunt de asemenea binecuvântați.

Creștinul poate face mult. Avram, cu un mic grup de ceea ce noi am putea numi azi «luptători pentru pace», a biruit puterile lumii.

Este esențial pentru copiii lui Dumnezeu să participe la lupta contra răului, chiar dacă aceasta ia forma războiului. Rolul lor este de a «sfinți războiul» (Ioel 3: 19). Ei trebuie să aducă în război noțiunile de dreptate și iubire. Dar, înainte de toate, rolul creștinilor este să prevină războiul, aducându-i pe stăpânitorii popoarelor la credința vie în Hristos și învățându-i, pe cei care cred, că cea mai bună garanție a păcii este tăria.

Numele lui Dumnezeu

Isus Îi spune lui Dumnezeu: *Ți-am preamărit numele*. Dar ce nume preamărise El? Iehova, Elohim, El Shadai, Domnul Oștirilor? Pot fi diverse explicații. Aș sugera una.

Când soția mea se afla în închisorile comuniste, ea a convertit pe una din gardiene, hai s-o numim Nina, la credința în Hristos. Sabina a învățat-o Crezul și Tatăl Nostru. Într-o zi, această proaspătă creștină, i-a spus soției mele: *Nu pot repeta rugăciunea Domnului ca un papagal. Trebuie s-o înțeleg. Spun: "sfințească-se Numele Tău", fără să știu ce nume. Spune-mi-l, te rog!* Soția mea a răspuns: *Dumnezeu are toate numele. În Biblie, El este numit Dumnezeul lui Avraam, Isaac și Iacov. El este și Dumnezeul Ninei. El este Dumnezeul dumneavoastră personal. Nina este numele Lui. Acum sfințește-L.*

Revelația biblică merge și mai departe. Atât în ebraică cât și în greacă, textul Bibliei nu vorbește despre Dumnezeul lui Avraam, al lui Isaac și așa mai departe, ci doar de Dumnezeu Avraam, Dumnezeu Isaac și Dumnezeu Iacov. El Se identifică pe sine cu prietenii și credincioșii Lui. Nu este suficient să crezi că Dumnezeu este unul.

Evreii cântă în sinagogă: *Huh echad veein şeni* (*El este unul și nu există al doilea*). Aceste cuvinte se întâlnesc și în Vede. Fiecare credincios care vine la Acela care este Unul nu trebuie să se oprească la a fi al doilea care ascultă și-L adoră pe primul, ci devine una cu Acela care este Unul. Dumnezeu este Dumnezeu Avraam, și Avraam este Avraam Dumnezeu. Isus spune: *Sunteți dumnezei* (Ioan 10: 34).

Când Samuel a murit și s-a dus la locașurile dreptilor, a putut să-l asigure pe Saul, care avea să moară a doua zi: *Mâine, tu și fiii tăi veți fi împreună cu mine* (1Samuel 28: 19). Unde altundeva putea Saul să meargă după moarte? El avea să fie cu Samuel, căci era una cu el. În fața lui Dumnezeu Samuel era Saul.

Samuel și Saul s-au ciocnit, dar în adânc erau o unitate care nu putea fi desfăcută.

Așa este și unirea noastră cu Dumnezeu.

El este Dumnezeu Avraam, Dumnezeu Isaac, Dumnezeu Nina, Dumnezeu Richard și Dumnezeu tu. Acestea sunt numele Lui.

Sărăcia datelor biografice

Nici un biograf modern scrupulos nu s-ar aventura să scrie o biografie a lui Isus pe baza puținelor date pe care le dă Biblia despre El. Chiar despre viața pământească a lui Isus nu știm aproape nimic. Treizeci de ani au fost trecuți sub tăcere. Aceasta înseamnă că Domnul nu ține caziere ori dosare nimănui. Iov spune: *Ce este omul (...) ca să-l cercetezi în toate diminețile și să-l încerci în toate clipele?* (Iov 7: 17 - 18). Ceea ce este omul în momentul de față contează. Ceea ce a fost el poate fi șters de harul lui Dumnezeu.

Nu vă amintiți niciodată de greșelile altora față de voi.

George Müller, filantropul englez, fondatorul mai multor orfelinate și renumit ca om al rugăciunii, a fost închis pentru hoție în tinerețe. La fel s-a petrecut și cu Skrefsrud, devenit mai târziu un renumit misionar norvegian în India.

Vicențiu de Paul a fost ordinar la vârsta de 19 ani deși Conciliul din Trent fixase 30 de ani ca vârstă minimă. El a păstrat toată viața tăcerea asupra ordinării sale nelegale și asupra unei fugi aventuroase din sclavia care se petrecuse doar în

imaginația lui. A păstrat tăcere și asupra faptului că în tinerețe căutase parohiile cu venituri remarcabile.

Ce contează un trecut urât când Dumnezeu vede un prezent frumos?

Biblia ne învață sărăcia

Când Dumnezeu îi face lui Avraam o declarație de dragoste, răspunsul lui Avraam este: *Doamne, Dumnezeule, ce-mi vei da?* (Geneza 15: 2). Să nu se întâmple la fel și cu noi. Fie ca noi să nu fim profitori ai Domnului. Fie ca relația noastră cu Dumnezeu să nu fie numai cerere, ci și dăruire.

De dragul lui Isus, când ești convertit, trebuie să devii mai sărac decât ai fost înainte. Apoi, când cumperi o haină, Îi poți oferi Lui diferența de preț dintre una obișnuită și una la modă. Isus Și-a dat sângele pentru mine. Nu trebuie oare să-I ofer tot ce am? Isus interzice ucenicilor Săi să aibă două haine (Matei 10: 10). Ce ar spune El despre cei care au mai multe case și mașini?

Profetul Osea a trebuit să cumpere cu bani dragostea soției lui. Isus este în aceeași situație. El trebuie să-Și cumpere Mireasa. Pavel scrie: *Voi ați fost cumpărați cu un preț*. Prețul plătit pentru noi este *sângele scump al lui Hristos* (1 Petru 1: 19).

Ne-am vinde noi Lui pentru mai puțin? I-am da noi viețile noastre doar pentru că El este drept, chiar dacă nu ne-ar dărui iertarea păcatelor,

raiu și nici o binecuvântare pământească? Suntem profitori sau găsim în El un iubit, căruia să ne dăm cu totul?

Isus a spus: *Ferice de voi, cari sunteți săraci* (Luca 6: 20). Cel mai potrivit cuvânt grec pentru sărăcie, *ptohois*, este folosit aici: un cuvânt care sugerează cea mai neagră mizerie.

Domnul cere apostolilor: *Nu vă mai aduceți aminte de cele cinci pâini pentru cei cinci mii de oameni?* (Matei 16: 9). Pâinea ce prisosește nu este a mea ci a săracilor.

George Müller, care a devenit renumit prin orfelinatele pe care le-a înființat și le-a întreținut prin puterea credinței și a rugăciunii, nota următoarele în jurnalul său: *Am găsit cele mai ieftine și mai simple camere la Bristol, dar totuși prea bune pentru slujitorii lui Isus. Domnul nostru nu avea unde să-și pună capul.*

Așa cum a îngenucheat Isus să spele picioarele ucenicilor Săi, Hedviga de Silezia, o prințesă, a dat daruri săracilor, îngenuchind în fața lor. După o astfel de viață, Hedviga a putut să spună ca ultim cuvânt înainte de moarte: *Bun venit.*

Averea este deosebit de periculoasă pentru slujitorii Bisericii.

Un jurnal de arhitectură a publicat o fotografie a vilei unui renumit evanghelist, ca fiind

cea mai frumoasă vilă a anului. Acest om ar fi avut o ocazie mai bună de a-și pregăti predicile într-un apartament modest.

Am ascultat predici în catedrale din țări bogate și predici ținute în închisoare de pastori în lanțuri. Cele din urmă au avut o influență mai puternică și mai durabilă asupra sufletului meu.

Rabinul Yehiel Maier, neavând nici un ban să dea unui cerșetor, i-a dat unul din inelele soției sale. Când a aflat, soția s-a supărat. *Era un inel foarte scump, cu un diamant veritabil*, a spus ea. Auzind aceasta, rabinul a străbătut orașul în căutarea cerșetorului. A venit acasă triumfător și și-a asigurat soția: *L-am găsit și l-am avertizat să vândă inelul la un preț bun.*

Să fim suflete care se dăruiesc Lui, cu tot ce au. Iubiți sărăcia! Deveniți săraci!

Porumbelul Israel

Duhul Sfânt și Israelul sunt amândoi ase-mănați cu un porumbel, ca și cum ai spune că ambii aparțin aceleiași specii. Duhul Sfânt este Dumnezeu. Și noi suntem părtași firii dumnezeiești (2 Petru 1: 4).

Mirele spune Miresei care este Simbolul națiunii Sale: *Ai ochi de porumbiță* (Cântarea Cântărilor 1: 15). De ce este numit Israelul porumbiță? "Cântarea Cântărilor Rabbah", o carte evreiască de înțelepciune, explică: *Porumbelul este credincios. Israelul a fost credincios Celui Preaînalt, fie lăudat, la Sinai. Căci ei nu au spus că zece porunci sau douăzeci sau treizeci erau de ajuns pentru ei, ci au spus: "Vom face și vom asculta tot ce a zis Domnul"* (Exod 24: 7). *Porumbelul este deosebit între celelalte păsări. Israelul este și el deosebit prin fapte. Porumbelul este modest. Și Israelul este modest. Porumbelul nu-și părăsește cuibul chiar dacă cineva i-a luat puii. La fel și Israelul: el continuă să meargă la locul Templului chiar dacă Templul a fost distrus. Porumbelul călătorește și se întoarce la cuibul lui. La fel și Israelul va alergeră tremurând din Egipt ca*

o pasăre, și din țara Asiriei ca o porumbiță (Osea 11: 11). Alții sunt atrași de porumbel; la fel și cei convertiți sunt atrași spre Israel. Porumbița, spre deosebire de alte păsări, își oferă gâtul pe butuc fără să se zbată; copiii lui Israel își dau viața pentru Cel Preaînalt, lăudat fie EL. Porumbelul nu-și părăsește semenii; la fel și Israelul nu-L părăsește pe Cel Preasfânt, fie lăudat. Porumbelul ispășește păcatele. La fel și Israelul ispășește pentru popoarele lumii.

Să aparțineți porumbelului, precum Israelul lui Dumnezeu!

Smerenia

Una din caracteristicile principale ale unui suflet mare este smerenia. Avraam este considerat părintele credinței în religiile ebraică, creștină și musulmană. Care era părerea lui despre el însuși? *Iată, am îndrăznit să vorbesc Domnului, eu care nu sunt decât praf și cenușă* (Geneza 18: 27).

David a fost un rege, un poet după inima Domnului. Părerea lui despre sine? *Dar eu sunt vierme, nu om* (Psalm 22: 6).

Nu ajungem nicăieri fără o cunoaștere umilă a nevredniciei noastre. Un politician l-a întrebat odată pe un episcop: *Ce să fac să obțin înțelepciunea pentru a conduce această țară?* Ploua. Episcopul i-a spus: *Du-te afară și stai o jumătate de oră în ploaie cu capul neprotejat.* Politicianul a făcut acest lucru. Când s-a întors, episcopul a spus: *Ți-a dat Domnul vreun sfat înțelept?* Omul a răspuns furios: *Singurul lucru la care m-am putut gândi este că sunt un prost.* Episcopul a încuviințat: *O descoperire grozavă pentru prima încercare.*

Începe prin a recunoaște ca Pavel care a spus că este o stârpitură (1 Corinteni 15: 8). Numai atunci vei fi capabil să iei asupra ta povara faimei.

Thomas Morus, martirizat sub Henric al VIII-lea al Angliei, a spus: *Trebuie să fim fermi în fața riscului de a fi eroi. Eroismul nu e ceva care se caută, ci care se acceptă, căci pune în pericol prețioasa virtute a umilinței.*

Rămâi umil, știind că, orice țel și oricâtă dibăcie ai avea, nu-ți vei atinge scopurile lumești.

Engels avea dreptate când a scris revoluționarei ruse Vera Zasulici în 23 Aprilie 1885: *Cei care se laudă că au făcut o revoluție, întotdeauna își dau seama a doua zi că nu știau ce făceau, că revoluția săvârșită nu se aseamnă cu cea plănuită de ei. Este ceea ce Hegel numea «ironia istoriei», o ironie pe care doar câteva personalități istorice au evitat-o.*

Acest lucru se aplică nu numai revoluțiilor sociale. Nu doar oameni ca Lenin sau Hitler au murit dezamăgiți. Cu siguranță că Biserica nu este ceea ce au intenționat părinții Bisericii.

Cât de deosebiți suntem de prima Biserică plină de dragoste din Ierusalim!

Luther a încercat o reformă în sânul Bisericii Catolice și a murit foarte nefericit din pricina haosului rezultat din eforturile sale. Și Wesley a fost dezamăgit. Fondatorii misiunilor au experiențe similare.

Nu vă mândriți. Nu suntem făcuți pentru succese, cel puțin nu pentru cele de durată.

Suntem toți făcuți ca instrumente în mâna Stăpânului. Scopurile Lui sunt împlinite în viețile noastre. *Căci Dumnezeu este Acela care lucrează în voi, și vă dă, după plăcerea Lui, și voința și înfăptuirea* (Filipeni 2: 13).

Fii smerit și amintește-ți că nici umilința ta nu vine de la tine. Atunci vei fi ales.

Porunca ciudată

Vă puteți întreba uneori despre poruncile pe care Dumnezeu le dă profetilor Săi pe care oamenii sunt sfătuiți să-i ia drept modele de viață pentru poporul lor. Primul cuvânt pe care l-a spus Domnul profetului Osea, a fost: *Du-te și ia-ți o nevastă curvă și copii din curvie* (Osea 1: 2). Osea a plâns. De ce trebuie să facă un profet așa ceva? Cred că cea mai bună explicație este dată în Talmud (Pesahim 87 a - b).

Cel Preaînalt, lăudat fie Numele Lui, i-a spus lui Osea: Copiii tăi au păcătuit. Osea ar fi putut spune: "Sunt copiii Tăi, copii ai aleșilor Tăi, copii ai lui Avraam, Isaac și Iacov; arată-le mila Ta". Însă, nu numai că n-a spus aceasta, ci el a adăugat: "Stăpâne al universului, întreaga lume Îți aparține. Înlocuiește-i cu alții". Cel Preaînalt, lăudat fie Numele Lui, a gândit: "Ce să fac cu acest bătrân? Ar trebui să-i spun să-și ia o curvă și să facă copii din curvie și apoi să-i spun s-o alunge. Dacă el e în stare s-o alunge, voi alunga și Eu pe Israel". Și este scris: Domnul a spus lui Osea: "Du-te și ia-ți o nevastă curvă și copii din curvie ...". Așa s-a dus el și a luat-o pe Gomer. Când i s-au născut doi fii și o fiică, Cel Preaînalt,

lăudat fie Numele Lui, i-a spus lui Osea: "Trebuie să te desparți de femeia ta". Osea a răspuns: "Stăpâne al universului, am copii de la ea. Nu pot s-o alung sau să mă despart de ea". Cel Preaînalt i-a spus: "Nevastă-ta e o curvă, iar copiii sunt din curvie. Nici măcar nu poți să știi dacă sunt într-adevăr ai tăi. Și totuși refuzi să te desparți de ea. Cum să procedez eu atunci cu Israel? Ei sunt copiii celor pe care Eu i-am încercat, copii ai lui Avraam, Isaac și Iacov și una din averile pe care le-am obținut în lumea Mea: Legea, Cerul și Pământul, Templul și Israel. Iar tu îmi spui să-l înlocuiesc cu alt popor". Când și-a dat seama că a greșit, Osea s-a ridicat să ceară îndurare pentru el. Cel Preaînalt, lăudat fie El, i-a spus: "Înainte de a cere îndurare pentru tine, cere îndurare pentru Israel".

Nici un mare suflet al lui Dumnezeu, femeie sau bărbat, nu este scutit de păcat; ele au nevoie de așa ceva. Era în planul lui Dumnezeu ca ei s-o știe, așa încât inimile lor să fie înmuiate de mulțimea păcatelor. Învățați de propria lor experiență de viață, ei au încetat să mai condamne, ba chiar au început să mijlocească pentru cei ce încălcă voia Domnului.

Poate și voi ați primit asemenea îndrumare de la Domnul. Poate scopul Lui a fost să vă învețe umilința.

Pseudonimele lui Isus

Isus a dorit adeseori să treacă neobservat. El a trecut prin Galileea împreună cu ucenicii și *Isus nu voia să știe nimeni că trece* (Marcu 9: 30). Poate unii Îl au și acum pe Isus alături, fără să știe că este El.

Și îngerilor le place să meargă printre oameni, fără a fi recunoscuți. Este scris: *Să nu dați uitării primirea de oaspeți, căci unii, prin ea, au găzduit fără să știe, pe îngeri* (Evrei 13: 2).

Isus este Domnul îngerilor, poate că El i-a învățat să treacă nevăzuți.

Ca toți cei ce doresc să rămână ascunși, Isus folosește pseudonime. Chiar «Isus» este un pseudonim. Isaia a prorocit că Fecioara va naște un fiu și-L vor numi Emanuel (Isaia 7: 14). Cum poate cineva care nu poartă acest nume să fie persoana care împlinește profeția? Dacă dl. Smith este anunțat, nu veți aștepta venirea d-lui Taylor. Dar înainte de nașterea acestui copil din Fecioară, un înger îi spune lui Iosif: *Ea va naște un Fiu, și-I vei pune numele Isus (...). Toate aceste lucruri s-au întâmplat ca să se îplinească ce vestise Domnul prin prorocul, care zice: "... Îi vor pune numele Emanuel"* (Matei 1: 21 - 23).

Ciudad. Nici «Isus» nu este ultimul nume pe care-l va purta El. Isus Se arată apostolului Său, Ioan, spunând că cel ce învinge în lupta credinței va fi un stâlp în Templul lui Dumnezeu, și a adăugat: *Voi scrie pe el Numele Dumnezeului Meu* (Apocalipsa 3: 12).

În veșnicie, Isus va avea alt nume. Isus (Yeshua în ebraică) înscamnă «Mântuire». În veșnicie nu are cine să fie mântuit. În afara numelui înscris pe fruntea celor ce biruie, *El purta un nume scris, pe care nimeni nu-l știe, decât numai El singur* (Apocalipsa 19: 12). Noi spunem Isus, dar acesta este doar numele sub care El S-a făcut cunoscut nouă. Acesta nu este singurul Său nume.

Chiar pe durata vieții Sale pământești, Isus nu poartă totdeauna acest nume. *Când a venit ziua a opta, în care trebuia tăiat împrejur Pruncul, l-au pus numele Isus* (Luca 2: 21). Până atunci El nu avusese nume pământesc. El era doar Fiul lui Dumnezeu întrupat, Pruncul Divin. Ar fi putut fi chemat cu orice nume.

Scriptura afirmă: *Să păziți legile și poruncile Mele: omul care le va împlini, va trăi prin ele* (Levitic 18: 5). Nu este scris: *un israelit sau un om cu credință în Hristos* ci *omul*, orice om.

Scriptura mai spune: *Aceasta este legea omului* (2 Samuel 7: 19 în ebraică). Aceasta nu este

legea celui ce crede în numele cel drept, ci în legea omului, corectă pentru toți oamenii.

Deși nimeni nu poate fi mântuit fără cunoașterea lui Isus, pot fi oameni care Îl știu și-L iubesc, ca și cum El ar circula printre ei neobservat, sub alt nume. Sunt oameni în toate religiile, care în realitate îi aparțin Lui.

Probleme legate de moarte

Scriu aceste rânduri nu ca o învățătură, ci pentru a-i familiariza pe credincioșii din Vest cu îndoielile și furtunile spirituale, prin care trec mulți creștini când se află în singurătate, cu moartea domnind în jurul lor.

În perspectiva biblică, moartea nu e ceva care să te îngrijoreze. Ar putea crisalidele să practice vreun ritual funerar când nu mai este vreuna lângă ele, neștiind că ea a devenit un fluture? Așa și credinciosul, odată cu moartea, trece la un stadiu superior. Noi cei vii rămânem în continuare în comuniune cu ei.

Luther a abolit rugăciunile publice pentru morți, căci astfel de rugăciuni erau practicate în scopuri comerciale. Preoții lacomi vindeau rugăciunile despre care se știa că-l pot ajuta pe cel mort.

Însă rugăciunea făcută pentru cei morți are o deplină fundamentare biblică. Neemia s-a rugat: *Și acum, Dumnezeul nostru (...) nu privi ca puțin lucru toate suferințele prin care am trecut noi, împărații noștri (...) prorocii noștri* (Neemia 9: 32).

Când Neemia a spus aceste cuvinte, Israelul nu mai avea împărați. Erau morți cu toții, trăind

în altă sferă, dar participând la ceea ce se petrecea cu contemporanii lui Neemia. Suferințele evreilor în viață erau împărtășite de foștii lor împărați, care au trecut dincolo de moarte. Versetul nu este întotdeauna interpretat în acest fel, dar poate fi înțeles așa.

Cei vii împărtășesc, de asemenea, ceea ce pare a se referi la morți. Boaz a spus: *Rut, moabita (...) pe care am cumpărat-o de nevastă, ca să ridic numele mortului în moștenirea lui, și pentru ca numele mortului să nu fie șters dintre frații lui* (Rut 4: 10).

Este important să perpetuăm în cinste numele predecesorilor noștri pământești și al celor ce ne-au crescut în credință.

Când mă aflam la închisoare, am trăit impresia vie că trei persoane care au influențat în mod decisiv convertirea mea și care erau morți demult, Isaac Feinstein, Christian Wolfkes și Giuseppe Cavane, se aflau lângă mine, rugându-mă fierbinte să le păstrez bunul renume prin a rămâne credincios în încercări.

Să ne luăm răspunderea ca «numele mortului în moștenirea lui să nu fie șters dintre frații lui». Pentru că Boaz a avut această grijă, numele soțului mort al lui Rut este menționat în Biblie.

Ca regulă, sfinții morți se unesc cu poporul lor (Geneza 49: 33). Ei aparțin aceleiași Biserici

ca și noi și lucrăm împreună cu ei pentru mântuire sub cârmuirea Capului nostru comun, Isus Hristos. Sfinții care «au adormit» se află în fața scaunului de domnie al lui Dumnezeu și-L slujesc zi și noapte în Templul Lui (Apocalipsa 7: 15). Dar poate mai există și o alternativă.

Noi aparținem Trupului lui Hristos care S-a dat pe Sine pentru păcătoși. Poate și noi ne putem da pentru păcătoși. Pavel a scris: *Căci aproape că doresc să fiu eu însumi anatema, despărțit de Hristos, pentru frații mei, rudele mele trupesti* (Romani 9: 3). Și Moise a cerut să fie șters din Cartea Vieții dacă Dumnezeu nu iartă poporul evreu (Exod 32: 32). În principiu, aceasta ar trebui să fie posibil.

În a 95-a Teză a sa, prin care și-a început reforma, Luther, care credea în purgatoriu, a arătat îngăduință față de credința populară că papii Severinus și Pascal erau doritori să îndure chinurile acelu loc spre binele credincioșilor.

Acesta este și conceptul de «Boddisatwa» din religia indiană. Boddisatwa este un om care refuză să intre în fericirea veșnică, la care are dreptul, preferând să sufere și să se roage pentru cei care, prinși în plasa păcatului, ating cu greu acest țel.

Problema relației noastre cu cei ce sunt pe tărâmul celălalt ne-a preocupat mult în închi-

soare. În jurul nostru, mulți, cei mai buni, au murit. Și noi puteam fi uciși în orice clipă. Această amenințare ne-a determinat să gândim într-un fel aparte, care, probabil, nu va fi împărtășit de creștinii ce duc o viață obișnuită.

Nepoțica mea mi-a spus: *Mă bucur când se roagă mai mulți pentru mine. N-aș vrea să fiu lipsită de această bucurie în Cer.*

Rugăciunile pentru cei morți s-ar putea să nu le fie de nici un folos; dar trebuie oare să facem numai ce este folositor?

O limbă ciudată

Din textul Bibliei, reiese clar că Dumnezeu este autorul tuturor nenorocirilor noastre.

Dumnezeu i-a vândut pe evrei în mâinile lui Sisera, căpetenia oștirii Hațorului, în mâinile filistenilor și în mâinile împăratului Moabului (1 Samuel 12: 9). De ce să dea Dumnezeu pe poporul Lui în mâinile dușmanilor? Dumnezeu spune, prin profetul Ieremia: *Voi face astfel să înceteze în cetățile lui Iuda și pe ulițele Ierusalimului, strigătele de bucurie și strigătele de veselie, cântecele mirelui și cântecele miresei* (Ieremia 7: 34). Am învățat că Dumnezeu e reprezentat de Isus care a transformat apa în vin pentru a face bucurie omului. Însă El ne arată și că stinge bucuria.

Pentru a înțelege acele părți ale Scripturii care aruncă vina asupra lui Dumnezeu, trebuie să ne amintim o particularitate a limbii ebraice. Iosif din Vechiul Testament, când era întemnițat cu paharnicul și cu pitarul faraonului, a prorocit unuia că va recâștiga favoarea stăpânului, iar celuilalt i-a prezis că va fi spânzurat. În originalul ebraic, este scris că el, Iosif, l-a pus iarăși pe paharnic în slujba împăratului, iar pe mai marele

pitarilor l-a spânzurat (Geneza 41: 13). De fapt, Iosif a rămas întemnițat și n-a avut nici un rol în reabilitarea unuia sau în spânzurarea celuilalt. Dar acesta este caracterul limbii ebraice, de a numi pe cel care prezice sau avertizează, «autor» al acțiunii respective.

Isus a vorbit cu ucenicii Lui în aramaică, un dialect ebraic. Când le-a spus: *Celor ce le veți ierta păcatele, vor fi iertate; și celor ce le veți ținea, vor fi ținute* (Ioan 20: 23), cuvintele nu au avut pentru ei același înțeles ca pentru noi.

Cuvintele nu au conferit ucenicilor o putere efectivă de a absolvi sau nu păcatele. Această putere rămâne doar la Dumnezeu. Apostolii au fost chemați să propovăduiască Evanghelia. Cei care au primit mesajul lor vor primi iertarea divină, ceilalți nu. Ucenicii erau deci, ca și în cazul lui Iosif, «autorii» iertării sau neiertării păcatului.

Dar acum apare o altă problemă. Limba ebraică a fost dată de Dumnezeu pentru a fi un instrument al revelației Sale. Atunci de ce există acest idiom, care dă impresia că vina răului este a lui Dumnezeu, așa cum El este făcător al binelui? Aici este un înțeles foarte adânc.

De obicei, îi urâm pe cei care ne înșală și ne răzbunăm pe ei. Dumnezeu vrea să-l acopere pe făcătorul de rău în fața ochilor noștri. El dorește

să nu avem resentimente față de aceștia, așa încât Și-a făcut un limbaj ales al Său pentru a lăsa impresia că tirania lui Sisera în vechime sau a unui Stalin ori Hitler în vremurile moderne sunt hotărârea Lui. Și atunci putem să-i iubim chiar și pe tirani împreună cu uneltele lor.

Problema noastră e numai cu Dumnezeu, iar pe El Îl iubim.

Nu te examina pe tine însuși

Pe voi înșivă, încercați-vă, dacă sunteți în credință (2 Corinteni 13: 5); aceasta nu este același lucru cu aplecarea continuă asupra stării propriului suflet. Omul este doar ceea ce el reprezintă, ca orice alt element din natură. Dacă **sunteți** ceea ce Dumnezeu v-a creat a fi, o ființă după chipul Său, nimeni nu vă va cere niciodată socoteală. *Nu le-a cerut socoteală* nici celor ce au lucrat la refacerea Templului din Ierusalim căci ei au lucrat cinstit (2 Regi 22: 7).

Omul a început să-și judece propria stare și să descopere că este gol, doar după ce l-a ascultat pe șarpe în grădina raiului în loc să-L asculte pe Dumnezeu.

Un mai mare procent de femei dintre cele care-și fac un control regulat, decât dintre cele care nu se preocupă fac cancer al sânelui. Același pericol se află și în autoexaminarea și disecarea propriului suflet.

O autoexaminare profundă nici măcar nu e posibilă, căci nimeni nu poate fi propriul său judecător. Este o regulă elementară de justiție. Conform teoriei nedesăvârșirii a lui Gödel, nici un sistem nu-și poate explica propria consistență,

fără a recurge la concepte, pe care sistemul însuși nu le poate genera. Criteriul după care te judeci pe tine, trebuie să vină nu din propria minte, ci din afară. Dar rămâne propria ta minte care decide ce criteriu din afară să adopți. Astfel, orice tentativă de a te judeca pe tine este inutilă. Oameni de diferite păreri se judecă pe ei înșiși după diverse criterii.

Hitler era sigur că face bine exterminându-i pe evrei. Judecătorii lui Isus erau siguri că făceau bine condamându-L. Un păcătos greșește chiar încercând să-și determine păcatul propriu și să evalueze dacă pocăința sa e adevărată.

Examinați-vă pe voi numai dacă aveți credință, așa cum ne îndeamnă Scriptura; dacă crezi că există o inteligență superioară ție, care s-a gândit la toate, care îți îndrumază și conduce viața, atunci vei dobândi odihna minții tale.

Cuvântul ebraic *avon* înseamnă atât *păcat*, cât și *pedeapsă*. Chiar faptul că ești un păcătos este o pedeapsă suficientă, făcându-te să pierzi inexprimabila bucurie a inocenței. Nu mai adău- gați inutila autoflagelare pentru pedeapsa voastră. Există un sentiment de vinovăție în păcătoșenia voastră.

După ce și-a ucis fratele, Cain a spus: *Gadol avoni minso* care, tradus literal, este: *Păcatul meu este mare prin faptul că trebuie să-l port*

(Geneza 4: 13). *De vor fi păcatele voastre cum e cârmâzul, se vor face albe ca zăpada* (Isaia 1: 18). Păcatul se albește prin măreția celui ce-l poartă. Pentru că păcatul este în sine o pedeapsă atât de mare, Isus l-a luat asupra Sa. A fost bucuria Lui să facă aceasta. Faptul de a fi purtătorul păcatului este cea mai frumoasă cunună a Sa.

Încredințându-I Lui păcatele tale, adaugi o nestemată la coroana Lui.

Examinează-te pe tine însuși dacă ești în credință și dacă crezi că păcatele tale sunt albe ca zăpada, pentru că acum ele aparțin lui Isus.

Numai făcând așa ești eliberat și poți merge în pace.

Balaurul roșu

Iată un mare balaur roșu (Apocalipsa 12:3). De ce este roșu acest balaur care vrea să-L devoreze pe Hristos copil?

Păcatul este asociat cu culoarea roșie. S-ar putea spune că a vorbi despre culoarea unui păcat e ca și cum ai vorbi despre melodia unui fruct, dar Dumnezeu spune: *Veniți totuși să ne judecăm. De vor fi păcatele voastre cum e cârmăzul, se vor face albe ca zăpada* (Isaia 1: 18). Astfel, păcatul e roșu, iar neprihănirea este albă.

Nu este întâmplător că nazismul și comunismul, cele două mari curente anticreștine ale epocii noastre, și-au ales stindarde roșii. Nu numai că au împlinit o profeție, dar și alegerea a derivat dintr-un izvor adânc al experienței omenirii.

Psihologul francez Alfred Binet a relatat un experiment cu o femeie isterică, al cărei trup era paralizat pe o parte. Când i s-a pus un dinamometru în mână dreaptă, ea a putut să-l strângă pentru a înregistra doar 12 kg. Dacă i se arăta un disc roșu, presiunea strângerii ei era imediat dublată (în "Cercetări asupra alterărilor de conștiință la persoanele isterice", *Philosophical Magazine*, vol. 17/1889, France).

Goethe, care a dezvoltat o teorie a luminii, a atribuit și el un caracter dinamic culorii roșii, pe care o califică drept o culoare activă.

Fiecare culoare este o suferință a luminii, căci culorile sunt produse de difracția luminii printr-o prismă. Roșul este suferința cea mare.

Animalele devin furioase dacă li se arată o bucată de țesătură roșie. Toreatorii folosesc acest element în luptele cu taurii. Orice popor primitiv are o predilecție pentru roșu, la fel și copiii.

Albul nu este de fapt o culoare, ci plinătatea luminii care nu a trecut printr-o prismă. Cei neprihăniți vor sta în fața lui Hristos, Mielul lui Dumnezeu, îmbrăcați în alb (Apocalipsa 7: 9). În contrast cu culoarea balaurului, albul este culoarea liniștii, a contemplării, partea cea bună aleasă de Maria din Betania (Luca-10: 42).

Slujitorii balaurului roșu găsesc plăcere la vederea sângelui. Persecutorii au umplut râuri cu sângele martirilor. Cei neprihăniți, în schimb, sunt dătători de viață.

Într-o lume dominată sau terorizată de balaurul roșu, într-o lume lipsită de dragoste și plină de relații înghețate, cel neprihănit aduce căldura dragostei.

Nici un savant nu poate explica faptul cum un curent de apă caldă, Gulf Stream, curge prin apa oceanului care, să zicem așa, formează pe-

reții lui, cum acest curent cald mișcător există în
apa rece stătătoare.

Așa și cel drept, îmbrăcat în alb, călătorește
către Cer printr-o lume locuită de monștrii roșii
pătimași, o lume înghețată și rece care este în
contrast cu iubirea scânteietoare a celui nepri-
hănit.

Expresii ciudate din Biblia ebraică

Ebraica biblică este o limbă foarte săracă, doar cu 6 500 de cuvinte. Din acest motiv, ea conține mai multe omonime și expresii ciudate, care poartă mesaje spirituale. Reproducem câteva exemple:

Elisei îl roagă pe învățătorul său Ilie: *Varsă peste mine dublul duhului tău*. Desigur, spiritul nu se poate măsura în cantitate, așa că aceste cuvinte par lipsite de sens, dar la evrei, fiul cel mare primea, de obicei, o cantitate dublă de moștenire. Deci, cuvintele lui Elisei vor să spună: *Fă din mine principalul tău moștenitor spiritual*.

Unii adversari ai evreilor au scris o scrisoare regelui persan Artaxerxes, spunând, printre altele: *fiindcă noi mâncăm sarea curții domnești* (Ezra 4: 14). «Sarea curții domnești» este o expresie pentru simbria de la rege. Cuvântul «salariu» derivă de la «sare».

Citim: *Saul era în vârstă de un an în domnie* (1 Samuel 13: 1, în ebraică). Acesta este un fel de a exprima ideea că era conducător un copil.

Ebraica nu are un cuvânt special pentru «perioadă». Cuvântul «iom» este folosit atât pentru «perioadă», cât și pentru «zi». Așa încât, din

textul biblic, nu se poate stabili dacă Dumnezeu a creat lumea în șase zile sau în șase perioade.

Kavod înseamnă atât *slavă*, cât și *greu*. Aceste omonime exprimă adevărul spiritual că e un titlu de glorie să porți greul pentru dragostea lui Dumnezeu.

Lekoneh înseamnă a beneficia de o relație de iubire sau a concepe. Eva spune: *Qanithi!* "Am căpătat un om cu ajutorul Domnului!" (Geneza 4: 1). Mai târziu, cuvântul a fost folosit cu sensul de «cumpărare». Evreii nu au proiectat comerțul ca pe o tranzacție rece, egoistă, ci mai curând ca o relație în care, guvernate de dragoste, două părți schimbă între ele articolele necesare. Ar trebui ca negustorii creștini să profite de această învățătură.

Leşaal înseamnă a cere, cât și a împrumuta. Astfel, a împrumuta (*leşaal*) oricui cere (*şaal*) este o învățătură binevenită în structura limbii ebraice. Numele primului rege al Israelului, Saul (*Şeul* în ebraică) înseamnă *împrumutat*. Aşadar, *toată viața lui* (a lui Samuel) *să fie dat Domnului* (1 Sam. 1: 28) ar putea fi corect tradus: *Samuel va fi Saul al Domnului*. Un om poate ocupa locul altuia în fața Domnului.

Hattath înseamnă și *păcat* și *jertfă*. Domnul i-a spus lui Cain: *Dacă faci bine, vei fi bine primit; dar dacă faci rău hattath pândește la ușă*. E bine

ca orice om care a comis *hattath*, un păcat, să-și dea seama că, făcând astfel, el aduce pe Isus, jertfa, aproape de el, gata să-l ierte. Deci, Isus mă reprezintă pe mine și El, sunt eu în fața lui Dumnezeu, așa cum Samuel îl reprezenta pe Saul.

Biblia vorbește despre oameni botezați pentru cei morți (1 Corinteni 15: 29). Când unii creștini au fost martirizați, alții, care au șovăit până atunci, au fost încurajați de exemplul de credință al martirilor și au venit în locul lor în biserică și au fost botezați.

Când un credincios cade, altul poate, prin post, plâns, rugăciune și printr-o lucrare îndoită în strădanie, să îmbunătățească pierderea îndurată de Împărăție. Teresa de Avila ne-a învățat: *Când vezi o soră păcătuind, fii tu mult mai sfântă, așa încât Dumnezeu să poată primi tot atâta dragoste.* Samuel a practicat această substituție pentru Saul, și în acest sens Samuel a fost Saul în fața lui Dumnezeu.

Și tu poți deveni o pavăză în fața lui Dumnezeu pentru un altul, înlocuind prin strălucirea credinței tale slăbiciunea altcuiva.

Pedepsirea copiilor

Niște băiețași și-au bătut joc de Elisei și i-au spus: *Suie-te, pleșuvule! Suie-te, pleșuvule! El s-a întors să-i privească și i-a blestemat în Numele Domnului. Atunci au ieșit doi urși din pădure și au sfâșiat patruzeci și doi din acești copii* (2 Regi 2: 23 - 24).

Ceea ce ironizau copiii nu era, probabil, chelie, ci poate ceva asemănător tunsorii preoților catolici în vremea premergătoare tunsorii religiilor orientale, care pare să fi fost practică de profesii iudei. Dar de ce o pedeapsă atât de cruntă pentru o joacă de copii?

Concepția noastră modernă este că un copil nu poate fi făcut responsabil pentru un comportament greșit. Totul este atribuit societății, familiei, școlii, poliției; crimele copiilor sunt, de obicei, atribuite sărăciei, deși majoritatea copiilor săraci nu comit crime și mulți agresori au mai mulți bani decât aceia pe care îi jefuiesc.

Însă vechii evrei credeau că un copil nu trebuie să comită crime, un copil nu trebuie să fure, nu trebuie să batjocorescă religia, iar, dacă o face, atunci trebuie să-și primească pedeapsa cuvenită. Și totuși de ce o pedeapsă atât de severă?

Evreii cred că Elisei mergea pe pământ uneori deghizat și o legendă povestește despre un om care a cerut să meargă alături de el pentru a învăța căile Domnului. În zdrențe de sărac, au cerut ospitalitate în casa unui sărac. Acesta i-a primit cu prietenie și le-a împărțit laptele singurei sale vaci. Dimineața, când au plecat, Elisei a blestemat vaca și aceasta a murit. În seara următoare, ei au cerut ospitalitate în casa unui bogat. Acesta i-a apostrofat și i-a trimis, fără să le dea nimic de mâncare, să doarmă într-un grajd. Dimineața, Elisei l-a sfătuit să sape într-un anumit loc și omul a găsit o comoară acolo. Mai târziu, Elisei și tovarășul lui au întâlnit un copil care, cu bună-tate, s-a oferit să-i îndrume. Când au trecut un pod, Elisei l-a împins pe băiat în apă și acesta s-a înecat.

În cele din urmă, cel ce-l însoțea pe Elisei n-a mai putut suporta și a cerut explicații. Elisei a spus: *Vaca pe care am blestemat-o avea antrax. Dacă nu aș fi omorât-o, întreaga familie ar fi fost otrăvită. Bogatul căruia i-am descoperit comoara, deși era rău, era implicat în mari speculații financiare. Comoara îl va încuraja să speculeze mai mult și la urmă să piardă tot. În copilul binevoitor am văzut intenții criminale. Și-ar fi distrus sufletul și ar fi zdrobit inima părinților săi dacă rămânea în viață. L-am salvat dându-l morții.*

Sunt oameni ca Elisei cu daruri speciale de la Dumnezeu, care văd criminalitatea în copii înainte ca aceasta să înflorească, așa cum botaniștii văd floarea ce va crește atunci când pun sămânța. Numai astfel de oameni luminați au drept la severitatea interzisă ignorantului. Elisei era împuternicit să facă acest lucru asemenea unui doctor, care poate diagnostica un fetus ca anormal, justificând astfel avortul.

Nu este corect pentru cei ce sunt ignoranți să-i judece pe profeți. Ar trebui, mai curând, să învățăm de la ei să ne supraveghem cu atenție copiii și niciodată să nu preferăm copiii noștri în locul lui Dumnezeu. Dacă păcătuiesc, trebuie să fie pedepsiți, iar în cazuri extreme, respinși.

Copiii sunt răspunzători pentru ceea ce fac. Așa cum Sf. Teresa de Avila a căutat martirajul printre mauri, la vârsta de șapte ani, așa un copil rău trebuie să ispășească pentru răutatea lui.

Să învățăm de la flori

Creștinii ar trebui să știe câte ceva despre flori. Isus ne-a spus: *Priviți la crini* (Matei 6: 28). El S-a numit pe Sine *trandafirul din Șaron și crinul din vale* (Cântarea Cântărilor 2: 1).

Putem învăța de la flori că nu trebuie să ne tulburăm de atâtea confesiuni. Sunt 35 000 de specii de orhidee.

Numărul denumirilor creștine trebuie să se înmulțească și mai mult. Speranța noastră supremă este ca fiecare credincios să fie un Avraam, un prieten al lui Dumnezeu și un om aflat sub călăuzirea directă a lui Dumnezeu. Oamenii sunt diferiți unii de alții. Fiecare persoană va avea propriile daruri și viziuni, și, unindu-le, se va naște o iubire profundă, care va transcende diferențele de opinii.

Florile nu se ceartă între ele. Relația dreaptă dintre confesiuni și credincioși este admirația reciprocă.

În al doilea rând, fiecare floare este înțelepciunea personificată. Orhideele sunt maestre în adoptarea unor forme diferite în scopul înmulțirii. Ofirul mediteranean se aseamănă cu o viespe, care emite un miros similar pentru a-l atrage pe

mascul. În tentativa viespei de a se uni cu planta, ea culege polenul, pe care, eventual, îl scutură deasupra altei flori. Orhideea Santa are o platformă, care se aseamănă cu o floare purtătoare de nectar și astfel atrage albinele în căutarea nectarului pe care ea nu îl are. Orhideea australiană aruncă o capcană când o insectă aterizează pe ea. Cu o mișcare bruscă, orhideea închide pe intrus într-o cupă formată de petale în jurul unei coloane verzi. Când scapă, insecta poartă pe ea polen pe care-l va depune pe o altă floare.

Alte orhidee dispun de alte curiozități pentru a atrage polenizatori specifici.

Și creștinii doresc să se înmulțească. Pavel scrie: *Cu iudeii, m-am făcut ca un iudeu ca să-i câștig pe iudei; cu cei ce sunt sub lege, m-am făcut ca și când aș fi fost sub lege; cu cei ce sunt fără lege, m-am făcut ca și când aș fi fost fără lege (...) am fost slab cu cei slabi ca să câștig pe cei slabi. M-am făcut tuturor totul, ca, oricum, să mântuiesc pe unii din ei* (1 Corinteni 9: 20 - 22).

Creștinătatea are o uimitoare multitudine de fațete, toate corecte atâta timp cât urmărim cu toții un unic scop: acela de a crește mereu și mereu Biserica lui Hristos.

*Personalități ale Bibliei
mai puțin cunoscute*

Pavel scrie romanilor: *Erast, vistiernicul cetății, vă trimite sănătate* (Romani 16: 23). Cu ocazia săpăturilor de la Corint, s-a găsit o inscripție: *Erastus, procurator, edil, a pus placa pe cheltuiala lui*. Conform dovezilor arheologice, placa datează de la mijlocul secolului întâi. Identitatea numelui, localizarea și data fac, probabil, ca subiectul să fie aceeași persoană. A primi salutul unei astfel de persoane, care nu profită de poziția sa pentru a se îmbogăți, ci, dimpotrivă, cheltuie din buzunarul propriu pentru necesitățile publice, este într-adevăr o onoare.

Gamaliel este unicul nume din Noul Testament celebrat și de Talmud, o carte opusă creștinătății. Se crede că tatăl lui Gamaliel, Simeon, era bătrânul care L-a luat pe copilul Isus în brațe și a spus rugăciunea "*Acum slobozește în pace pe robul Tău, Stăpâne...*" (Luca 2: 28 - 35). Bunicul său era renumitul rabin Hillel. Gamaliel era atât de onorat deoarece a fost unul din cei șapte învățători cărora li s-a dat numele «Raban», un titlu dat și lui Isus. Magdalena I s-a adresat

spunându-i: *Rabbuni* (Învățătorule). Gamaliel mai era numit și «frumusețea Legii». Spre deosebire de alți farisei, el nu era bigot. Se spune că odată s-a scăldat într-un loc, în care se afla o zeiță păgână. Reproșându-i-se acest lucru, el n-a ripostat, spunând că baia nu era construită pentru zeițe care nu obișnuiesc să se spele, ci pentru oameni, statuia fiind doar un ornament. Gamaliel a fost profesorul de religie al lui Pavel. El a luat apărarea lui Petru când acesta a fost persecutat.

Atitudinea sa față de creștinism a oscilat. După o perioadă de blândă toleranță, el a devenit adversarul ei înverșunat. El a compus o rugăciune împotriva creștinilor evrei, care încă mai este recitată de trei ori pe zi în sinagogile ortodoxe. *Să nu fie nici o speranță pentru cei care se abat de la adevărata religie, oricât de mulți ar fi; să piară cu toții deodată. Fie ca împărăția mândriei să fie dezrădăcinată și zdrobită în zilele noastre. Fii binecuvântat, Doamne care nimicești răul și-l cobori pe cel mândru* (Home, "Introduction to Scriptures" 8-th edition, Volume III, p.261, citat în "The life of Epistles of Sf. Paul" de W. Conybeare, Scranton & Co., Hartford, 1900).

Arheologii au descoperit însă că mormântul lui Gamaliel poartă o inscripție creștină, care arată că, spre sfârșitul vieții lui, el L-a primit pe Hristos ca Mântuitor.

Izvoarele Bibliei

Biblia nu este în întregime o revelație directă de la Dumnezeu. Ea conține citate din numeroase alte cărți, dintre care unele sunt cunoscute.

Iuda citează două cărți apocrife în Epistola sa. Povestirea aflată în versetul 9, referitoare la arhanghelul Mihail în luptă cu Diavolul pentru trupul lui Moise, vine din cartea "Înălțarea lui Moise". Zicala din versetul 14: *Domnul vine cu zecile de mii de sfinți pentru a judeca totul* este un citat din "Cartea lui Enoh".

În Faptele Apostolilor 17: 28, Sf. Pavel îl citează pe poetul grec Erastus. Erastus, ca și Pavel, era născut în Cilicia și era firesc ca Pavel să fie familiarizat cu scrierile lui. Erastus era renumit pentru poemele sale cu teme astronomice, iar Ovidiu a declarat că faima lui va dura cât soarele și luna. Și totuși, singurul renume durabil al lui Erastus este acela că Pavel a citat din unul din poemele sale: *Tu, care printre nemuritori ești în slava cea mai înaltă, / Dătător și Domn al vieții, care prin lege stăpânești totul; / Cunoscut prin mai multe nume, dar totuși Atotputernic veșnic; / Slăvă, o, Zeus, pentru tine trebuie să se înalțe*

orice viață de muritor./ Suntem din neamul lui, noi și tot ce e muritor în jurul nostru.

Câți predicatori ar îndrăzni să citeze azi "Cartea Mormonilor" sau "Coranul" atât de liber, cum o face Pavel cu această odă către divinitatea păgână Zeus, un poem care afirmă că nu numai oamenii, ci tot ce este muritor, inclusiv animale și plante, sunt neam de Dumnezeu?

Pavel mai citează alți trei poeți greci. Din la Aratus el ia cuvintele: *În El avem viața, mișcarea și ființa* (Fapte 17: 28). Zicala: *Tovărășiile rele strică obiceiurile bune* (1 Corinteni 15: 33) este un citat din "Tais", o comedie a lui Menandru, care a devenit un proverb. *Cretanii sunt totdeauna niște mincinoși, niște fiare rele, niște pânțece leneșe* (Tit 1: 12) este un citat din scrierile lui Epimenide din Creta (sec. 8 î.d.Cr.), ale cărui spuse erau considerate profetice.

Platon l-a numit pe Epimenide "un om inspirat de Dumnezeu", iar Plutarh l-a numit un "om plăcut al lui Dumnezeu", dar judecata sa aspră împotriva întregii națiuni cu siguranță că nu îl onorează.

Generalizările referitoare la un popor trebuie evitate, dar ele își pierd ascuțimea dacă vin de la un fiu al națiunii. Profeții evrei au vorbit cu duritate despre iudei, iar Luther despre germani. Intențiile lor erau bune. Chiar marii artiști pot

scrie uneori la un nivel intelectual scăzut. Este bine să ne arătăm respectul față de poeți și oamenii de litere, nu numai atunci când sunt pe culme, ci chiar și atunci când cad, așa cum arată Pavel referitor la Epimenide.

Acestea sunt doar câteva exemple ale izvoarelor din care autorii Scripturii s-au inspirat.

Fenicienii

Majoritatea creștinilor sunt conștienți de ceea ce datorează evreilor în materie de cunoaștere a lui Dumnezeu. Dar mai datorăm foarte mult și altei națiuni biblice, cea feniciană. Ei erau printre canaaniți, și în Biblie mai sunt numiți și după denumirea cetăților lor: sidonieni sau tirieni. Grecii i-au numit fenicieni. Isus vorbește favorabil despre ei, comparativ cu păcătoșenia predominantă din cetățile evreiești ale timpului (Matei 11: 21).

Fenicienii sunt primul popor care a introdus alfabetul, așa cum îl știm noi astăzi, cu 22 de simboluri pentru diferite sunete (ca și evreii, ei nu aveau litere pentru vocale). Aceasta a însemnat un mare progres față de hieroglifele egiptenilor sau caracterele cuneiforme ale Mesopotamiei. Când citiți Biblia, amintiți-vă că am învățat alfabetul de la fenicieni.

Cuvântul pentru sfânta noastră carte, «Biblia», este un cuvânt fenician. Acest popor avea un oraș numit Byblos, care era renumit pentru comerțul cu papirus și folosirea acestuia pentru scriere. În cele din urmă, ideea de «carte» s-a

identificat cu numele oraşului. Când rabinii au tradus scrierile ebraice în greacă, pentru prima oară, ei au dat cărţii numele de «Biblie».

Evreii au primit indicaţii exacte de la Dumnezeu cum să-I clădească un templu, dar ei nu ştiau cum să construiască asemenea edificii uriaşe. Ei au învăţat acest lucru de la fenicieni, de la Hiram, regele Tirului (1 Regi 5).

Libanezii de azi sunt urmaşii fenicienilor. Să ne amintim cu dragoste de moştenirea primită de la evrei şi să ne amintim cu dragoste şi de acest popor.

Necesitatea disputelor teologice

Pavel a avut dispute cu Petru și Barnaba în materie de doctrină și conducerea Bisericii. El ne-a învățat să respingem ereziile (Tit 3: 10). La fel și apostolul Ioan ne sfătuiește să nu primim în casele noastre pe nimeni care aduce o învățătură falsă (2 Ioan 10).

În epocile mai târzii, diferența dintre adevărul creștin și erezie s-a estompat. La Interlaken, Elveția, se unesc două râuri, unul îngroșat cu sare și mâl, celălalt curat. Pe o anumite distanță, ele merg în noua matcă fără a se amesteca, ca și cum ar fi o graniță între ele. Dar în cele din urmă se amestecă. Mâlul învinge, pătrunzând peste tot.

Este greu să deosebești apa de noroi, dar această filtrare trebuie făcută. Numai adevărul ne eliberează. Eroarea teologică duce la robie. Dezbaterile și disputele pe teme religioase nu erau interzise pe vremea apostolilor și nu pot fi interzise nici acum.

Imediat după Reformă, biserica Protestantă nou construită a fost sfâșiată de importante neînțelegeri teologice:

1. Lupta împotriva antinomienilor dusă de Agricola. *Nomos* era cuvântul grecesc pentru

lege. Antinomicenii afirmau că legea trebuie să fie doar treaba magistraților, fără să joace vreun rol în religie. Luther i-a combătut spunând că legea vine de la Dumnezeu și trebuie să fie respectată sub noul legământ.

2. Schwenkfeld și Osiandru nu au crezut că neprihănirea lui Hristos ne poate fi dată și nouă. Ei credeau că pentru a ne justifica în fața lui Dumnezeu, trebuie să avem o neprihănire esențială a noastră și că Hristos nu Se poate manifesta în noi din cauza păcătoșeniei inerente. Luther a susținut că trebuie să ne dăruim complet lui Hristos pentru mântuirea noastră.

3. Profesorii Major și Amsdorf au mers atât de departe în a nega orice merit uman în mântuire, încât au declarat faptele bune ca dăunătoare pentru cei ce vor să aibă viața veșnică. Luther credea că faptele bune sunt fructele naturale ale credinței.

4. Marea dispută sinergetică a fost inaugurată de Melanchthon, care acorda voinței omenești un rol în mântuirea noastră. Voința noastră pentru bine, a spus el, nu e moartă, ci doar bolnavă, și poate coopera în lucrarea Duhului Sfânt. În opoziție cu el, Flavius credea că oamenii căzuți pot doar să se opună străduinței divine și că Dumnezeu ne forțează să ne salveze; Luther a păstrat calea de mijloc susținând ideea că voința

noastră nu joacă un rol în mântuirea noastră, dar poate participa prin îndurarea, primirea și acceptarea ei.

Trebuie să suportăm teologia și să trecem dincolo de ea pentru a ne iubi frații. Teologia poate doar să fie suportată. Este respingător să faci din Cuvântul lui Dumnezeu un subiect de dezbateră, de cele mai multe ori de slabă calitate. Dar sunt multe lucruri respingătoare pe care omul nu le poate evita. Trebuie să ne orientăm singuri printre diversele tendințe ale gândirii religioase. Dacă nu suntem capabili să recunoaștem erezia, nu vom fi în stare să discernem adevărul.

Așadar, trebuie să acceptăm discuțiile în contradictoriu dintre credincioși, atât cele din trecut cât și cele de azi, dar și aici, ca în orice altă materie, să avem măsură. Dreapta măsură este cea mai importantă valoare creștină.

Sfințenia sexului

În lumea modernă, organele sexuale sunt obiectul poftelor, obscenităților și glumelor murdare. În timpurile biblice, organul sexual era ținut la loc de cinste, așa încât se făceau jurăminte cu mâna pe el, așa cum astăzi sunt oameni care jură pe Biblie sau pe Crucifix. *Avraam a zis celui mai bătrân rob din casa lui (...) Pune-ți te rog mâinile sub coapsa mea și te voi pune să juri...* (Geneza 24: 2 - 3). Numele biblic pentru organul sexual masculin este «vas», iar pentru cel feminin «boshet» sau «rușine», în sensul că este rușine să vorbești despre el într-un mod degradant.

Acestea sunt organele procreării. Înțelegeți bine sensul acestui cuvânt. Noi procreăm. Noi creăm în Numele lui Dumnezeu. Când Dumnezeu dorește încă o ființă umană, El atribuie unui cuplu înalta chemare de a o crea. La aleșii lui Dumnezeu unirea sexuală este considerată sacră. Isaia a spus: *Am luat cu mine niște martori vrednici de credință, pe preotul Urie și pe Zaharia, fiul lui Berechias. M-am apropiat de prorociță. Ea a zămislit și a născut un fiu* (Isaia 8: 1 - 3). În acest caz, actul sexual a fost împlinit ca o ceremonie religioasă, sub supravegherea unui preot.

Standardul justiției sociale era înalt în Biblie, având drept rezultat faptul că în Israel nu erau ocazii pentru murdării sexuale. Astăzi, bogații contribuie la imoralitatea sexuală, nu numai prin aberații sexuale deschise, ci și prin împingerea a mii de fete spre prostituție, din cauza salariilor mici.

Noul Testament începe cu amintirea unei lungi serii de acte sexuale: *Avraam a născut pe Isaac; Isaac a născut pe Iacov ...*, și așa mai departe (Matei 1: 2). Unele din aceste uniri erau nelegitime, dar ceea ce le deosebea de actul sexual obișnuit era scopul urmărit prin ele.

Oamenii timpurilor moderne se împreunează fără a da vreo atenție personalității care urmează să rezulte. Dar scopul lui Avraam și al Sarei era de a aduce pe lume un copil de un anume caracter, care urma să poarte sămânța lui Mesia ce va veni. Lea, când trecuse de vârsta procreării, a dat-o soțului pe slujitoarea ei, pentru ca sămânța sfântă a lui Iacov să nu piară. Mai târziu, ea însăși a dat naștere unui fiu, spunând: *M-a răsplătit Dumnezeu pentru că am dat bărbatului meu pe roaba mea* (Geneza 30: 9 - 18).

Să tratăm sexualitatea cu respectul cuvenit; să procreăm cu devoțiune și în scopul de a aduce pe lume noi slujitori ai lui Dumnezeu.

Aceasta nu înseamnă că unirea sexuală nu trebuie să implice plăcere. Dietrich Bonhoefer a exprimat bine acest lucru când a scris: *A tânji după transcendent când ești în brațele soției este, să zicem așa, o lipsă de gust, și cu siguranță nu asta așteaptă Dumnezeu de la noi. Trebuie să-L găsim pe Dumnezeu și să-L iubim în binecuvântările pe care El ni le trimite. Dacă El vrea să ne dăruiască și alte binecuvântări pământești coplesitoare, ar trebui să nu încercăm să fim mai religioși decât Dumnezeu însuși.*

Litere neobișnuite din Biblie

Manuscrisele originale ale Bibliei nu au majuscule și minuscule; toate literele au aceeași mărime. Totuși, există unele excepții în ebraică, fără nici o legătură cu regulile ortografice din limba română sau din limba engleză, care cer folosirea majusculilor pentru Dumnezeu și nume proprii, fie de oameni, fie de țări. În limba germană toate substantivele se scriu cu majusculă.

În Vechiul Testament ebraic numai în 35 de locuri întâlnim litere de mărimi neobișnuite, mai mari, mai mici sau deasupra rândului, pentru a-i atenționa pe cititori că e vorba de un paragraf special care e considerat foarte important. De exemplu în Rut 3: 13, cuvântul *lini* care înseamnă *rămâi*, *zăbovește*, este scris cu "L" pentru că pentru credincioși este foarte important să învețe să aștepte. Boaz i-a spus lui Rut la miezul nopții: *Rămâi peste noapte aici și dimineața...* Cu alte cuvinte, nu te grăbi. Nu încerca să realizezi toate lucrurile când circumstanțele îți sunt împotriva. *Zăbovește! Va veni o dimineață frumoasă. Boaz se va căsători cu Rut. David și apoi Isus vor fi urmașii acestei căsnicii. Zăbovește* este scris aici cu singurul L cu majusculă din Biblie.

Isus a crezut nu doar în inspirația verbală a Scripturii ci și în cea literală. El a spus: *...nu va trece o iotă sau o frântură de slovă din Lege* (Matei 5: 18). Evenimentele istorice de până azi au arătat că are dreptate.

Sfântul Athanasie s-a războit cu ereticul Arius pentru un "i". Arius spunea că Hristos este *homoiusios*, de substanță similară cu Tatăl. Athanasie spunea că El este *homousios*, de aceeași substanță. Dacă ar fi fost acceptat "i-ul" lui Arius toată biserica s-ar fi rătăcit.

Crede în fiecare literă a Scripturii, chiar în mărimea ei. N-a fost doar o întâmplare faptul că în vremea comuniștilor oamenii erau obligați să scrie *Dumnezeu* cu "d" mic și că Soljenițan a refuzat să i se publice romanul dacă cuvântul nu se scrie cu "D" mare.

Ce este Adevărul ?

Cuvântul ebraic pentru adevăr, *emeth*, este folosit pentru multe alte noțiuni care, dacă sunt practicate, aduc adevărul cu ele. *Emeth* mai înseamnă și *perseverență, de încredere, credință*. Este imposibil să atingi adevărul fără a avea aceste calități. Perseverează în iertare și umilință, dă-i lui Dumnezeu posibilitatea să se bazeze pe renunțarea la eul tău și nu va trebui să cauți Adevărul. Te va căuta el pe tine.

O fată a avut un copil nelegitim. Dorind să-l scutească pe iubit de furia tatălui ei, ea l-a învinovățit pe pastor de ceea ce se petrecuse. Tatăl fetei s-a dus la biserică, într-o duminică dimineața, cu copilul, l-a pus pe acesta în brațele pastorului strigându-i: *Ia-ți bastardul, ticălosule. Ești un destrăbălat*. Stupefiată, adunarea a așteptat ca pastorul să se dezvinovățească. Însă el a mângâiat copilul și a spus: *Așa să fie! Ce băiețel minunat! Îi voi da toată dragostea mea*. De atunci, oamenii au început să-l ocolească. Câștigându-și existența prin munca brațelor, pastorul a crescut copilul. După mulți ani, fata a avut remușcări și a mărturisit adevărul tatălui său. În duminica următoare tatăl a adus public scuze fostului pastor.

Îmi cer iertare. Am fost înșelat, sunteți complet nevinovat a spus tatăl. Pastorul a replicat. *Așa să fie! Este un băiat chipeș. Îmi place cu adevărat! Este al meu!* Dar nici un cuvânt în apărarea sa, nici o explicație.

Amintiți-vă de credința Celui care, atunci când a fost insultat, nu a insultat, care a tăcut în fața lui Pilat deși era acuzat de cele mai mari crime.

Oameni ca aceștia au privilegiul adevărului în materie de religie. Dar cât adevăr au aceștia?

Ce a vrut Isus să spună în afirmația: *Eu sunt Adevărul?* (Ioan 14: 6). Noi avem adevărul cu privire la problemele care pot fi repetate experimental sau despre faptele care pot fi documentate fără echivoc. Avem adevăruri certe în matematică, fizică etc. În cele mai multe lucruri, adevărul obiectiv este dincolo de eforturile noastre.

Trebuie să fii foarte îndrăzneț ca să afirmi că deții adevărul final, obiectiv, în religie. Europa de Nord este luterană; Sud-vestul este catolic; Estul este ortodox; India - hindusă și Orientul Mijlociu, musulman. Se poate, oare, ca adevărul să fie condiționat geografic?

Cea mai ucigătoare influență în istoria religiilor a venit de la cei care au susținut că au adevărul obiectiv în religie. Trebuie să trăim cu adevărul relativ, acceptat de mintea noastră ca

rezultat al unei îndelungi moșteniri, educații, climat, împrejurări de viață și intervenții ale evenimentelor istorice. Ca și în alte domenii, trebuie să ne bazăm într-o mare măsură pe probabilitate și în unele probleme religioase.

Unii s-au rupt de moștenirea lor și s-au convertit de la alte religii la creștinism. Dar câte religii a studiat cineva înainte de a deveni creștin? Cei convertiți sunt și ei mărginiți în alegerea lor. Religia biblică a fost moștenită și nici gând de o alegere personală. Astfel de expresii ca: *primirea personală a lui Hristos* sau *un Mântuitor personal* nu se întâlnesc în Scripturi. Nici măcar cuvântul *personal* nu se întâlnește. Poate părea ciudat credincioșilor din zilele noastre, care ironizează pe un catolic sau pe un protestant, care a îmbrățișat religia părinților lui, fără o căutare personală a adevărului.

Nici batjocoritorii n-au avut posibilitatea unei înțelegeri în cunoștință de cauză. Religia biblică a fost colectivă. Mai întâi aparții unui popor în care te-ai născut, poporul evreu. Apoi aparții unei colectivități, Biserica, care *crește copiii în mustrarea și învățătura Domnului* (Efeseni 6: 4), nelăsându-i să facă o imposibilă alegere între sute de religii, atunci când devin maturi. Iuda spune că țelul nostru nu este o mântuire personală, ci **mântuirea de obște**. La maturitate

aderi în mod conștient la ceea ce a fost pus în tine de la naștere.

Fiul lui Avraam, Ismael, a fost circumcis la vârsta de treisprezece ani, prin propriul consimțământ. Alt fiu, Isaac, a primit circumcizia la opt zile, conform poruncii lui Dumnezeu. El nu a decis nimic. Părinții lui au ales să-l introducă în legământul cu Creatorul.

Rațiunea l-a făcut pe Ismael să practice un rit. Rațiunea l-a îndemnat mai târziu să-și batjocorească fratele, purtătorul făgăduinței lui Dumnezeu. Isaac a primit religia nu prin alegerea personală, ci prin harul lui Dumnezeu lăsat asupra unei familii chemate să fie un popor mareț. El a fost alesul lui Dumnezeu. El a avut adevărul.

Isus este Adevărul în sensul că El întotdeauna a întrupat adevărul ce-l predica. Isus era identic cu drumul pe care mergea, complet mulțumit în viața pe care o ducea. Ca atare, El este viața.

Noi, însă, suntem adesea în conflict cu adevărul pe care-l recunoaștem; urâm uneori căile pe care le-am ales pentru noi înșine sau pe care ne-a mânat viața și suntem nemulțumiți de viețile noastre. În opoziție cu această atitudine păcătoasă a noastră, Isus întrupează desăvârșita acceptare a ceea ce I-a rezervat Dumnezeu ca

știință omenească și cale de viață. El nu avea nici un conflict interior referitor la problemele existenței. Să-L urmăm în această atitudine.

Dacă suntem credincioși și perseverăm în urmarea micilor adevăruri pe care le știm, un adevăr mai mare va veni bucuros să sălășluiască în noi.

Legitimitatea întrebărilor

Biblia e plină de întrebări care pot fi puse lui Dumnezeu. Ieremia întreabă: *Pentru ce să ne uiți pe vecie și să ne părăsești pentru multă vreme?* (Plângeri 5: 20). Cartea se încheie fără răspuns, prin cuvintele descurajatoare: *Întoarce-ne la Tine, Doamne, și ne vom întoarce !* (versetul 21).

Dorește-ți o credință care nu întreabă. Minte întreabă despre orice vede și aude. Numai o minte nedăruită lui Dumnezeu nu întreabă cine este El, ce este El și ce intenții are. Răspunsurile pe care le primim sunt la fel de nedefinitive ca și cele ale științei. Dacă materia și elementele ei constitutive, atomii, sunt misterioase, cu atât mai mult este Dumnezeu, Creatorul lor. El ne-a dat o revelație, care nu ar fi demnă de El dacă nu ar fi la fel de enigmatică.

Întregul realității poate fi înțeles doar cu întregul ființei noastre. Când încercăm să-l înțelegem doar cu o părțică a noastră, ca aceea a intelectului, este inevitabil să cădem.

Care e relația noastră cu Dumnezeu? A predestinat El totul? Dacă e așa, atunci ce răspundere mai avem noi?

Isus spune în pilda semănătorului: *Semănătorul a ieșit să-și samene sămânța. Pe când semăna el, o parte din sămânță a căzut lângă drum (...) o altă parte a căzut pe stâncă (...) o altă parte a căzut în mijlocul spinilor (...) o altă parte a căzut pe pământ bun...* (Luca 8: 5 - 8). În consecință, urma să se facă secerișul. În versetele următoare ale aceluiași capitol este revelat faptul că diversele tipuri de sol simbolizează diferitele tipuri de oameni.

Am fost făcuți să trăim în împrejurări diferite, cu diferite caracteristici înnăscute, mai mult sau mai puțin favorabile dezvoltării noastre spirituale. Chiar înainte de a păcătui noi înșine, s-a păcătuit față de noi prin genele transmise nouă, printr-o creștere greșită sau prin greșelile altora. Alții, fără să aibă merite personale, au fost privilegiați în ereditate, educație și experiența lumii.

Dumnezeu a spus: *Pe Iacov l-am iubit, iar pe Esau l-am urât...* Copiii nu se născuseră și nu făcuseră nici bine, nici rău ca să rămână în picioare hotărârea mai dinainte a lui Dumnezeu. Aceasta înseamnă că firea esențială (sămânța) și condițiile (solul) sunt determinate.

Dar, dacă suntem sortiți căderii alături de drum, unde păsările cerului pot mânca sămânța, dat fiind că suntem creați cu inteligență, oare nu

putem înălța o sperietoare de păsări și să ne salvăm astfel? Dacă un pământ sterp ne-a fost atribuit, oare nu l-am putea fertiliza și iriga?

Este natural ca rațiunea umană să se întrebe dacă totul este predestinare sau există un locșor și pentru voința liberă.

Cartea apocrifă a lui "Isus ben Sirah" dă replica: *Nu cercetați lucruri care vă depășesc mintea și nu încercați să aflați lucruri ascunse. Reflectați la lucruri ce vă sunt permise; nu fiți ocupați cu ceea ce este tainic.*

"Mișna", o carte evreiască de înțelepciune, spune: *Pentru oricine încearcă să rezolve următoarele patru probleme: ce este sus, ce este jos, ce a fost înainte de începutul lumii și care-i va fi sfârșitul, pentru cei care nu respectă secretele Dumnezeirii, ar fi mai bine să nu se fi născut.*

Este normal să pui întrebări și să te retragi din adâncurile pe care le deschid aceste întrebări. Nu le vom pătrunde niciodată cu mintea. Așadar, chiar dacă vom continua să întrebăm și să ne întrebăm, nu vom găsi răspuns în această viață la toate problemele.

Fiți doar încrezători în Dumnezeu dragostei! Dacă putem să ne bucurăm de faptul că nu avem răspunsuri, aceasta arată că am atins marele adevăr cunoscut doar de puțini: întregul univers și toată viața sunt mari semne de întrebare. Nu

pot fi răspunsuri în această lume, ci doar în cea viitoare.

Un copil de școală primară pune întrebări uimitor de profunde, răspunsul la ele neputând fi înțeles până când copilul nu ajunge la universitate.

Să așteptăm răbdători viața veșnică, iar, între timp, să acționăm viguros cu iubire. Toate întrebările «de ce» și «dacă» nu ajută. Întrebați însă: *Ce pot face eu și cum pot să devin mai bun?*

Unul din răspunsurile pe care le veți primi deodată este: *Bucurați-vă de existența veșnicelor întrebări și a lipsei de răspuns referitor la «de ce» și «dacă». Ele sunt dovezi că nu suntem făcuți doar pentru viața pământească, ci pentru veșnicie. Până atunci, să imităm viața copacilor. La întrebările lor, ramurile răspund cu flori și fructe, nu prin cuvinte. Faceți să înmugurească trandafirii până și pe crucile voastre.*

E fals primul capitol al Bibliei ?

Dumnezeu a spus: *Să fie lumină* în prima zi a creației (Geneza 1: 3). Criticii defăimează Biblia în legătură cu acest lucru, afirmând că nu poate fi lumină fără soare, care a apărut numai în ziua a patra.

Dar Dumnezeu, care a făcut licuriciul, materia fosforescentă și aurora boreală, putea, desigur, să facă lumină înainte de a face soarele.

La o analiză mai amănunțită, cuvintele referitoare la crearea luminii în ziua întâi au sens mai adânc, așa cum are întregul capitol întâi al Bibliei. Reproducem mai jos pasajul de început în ebraică, cu traducerea lui cuvânt cu cuvânt din engleză:

Berešit bara Elohim et hašamaim ve-et haarets.

La început a creat Dumnezeu (et) cerurile și (et) pământul.

Aceasta este traducerea cuvânt cu cuvânt în afară de «et», un cuvânt care nu are echivalent în română. El a fost ortografiat în original, în ebraică, cu sunetul mut «alef» și cu «tav», care este asemenea «t»-ului nostru. Vocalizările au fost adăugate în Biblia ebraică după mai multe secole. Alef-tav ar putea fi citit și «ot» («ot» în

limba ebraică înseamnă *semn*), caz în care fraza s-ar citi: *La început Dumnezeu a creat; un semn al acestei creații ar fi cerurile, iar alt semn, pământul.*

Dacă nu acceptăm această explicație a cuvântului «et», problema sensului său rămâne.

Renumitul comentator medieval evreu Ibn Ezra spunea: *Particula «et» semnifică substanța lucrului.* Alt cercetător evreu, Kimchi, este de acord, adăugând că «alef» și «tav» sunt prima și, respectiv, ultima literă a alfabetului. «Et», prin urmare, indică începutul și sfârșitul tuturor lucrurilor (la fel ca Alfa și Omega în greacă).

Sensul primei fraze din Biblie este, deci: *La început Dumnezeu a creat substanța cerului și a pământului.* Versiunea siriană dă această traducere. Efrem sirianul interpretează tot așa. Dumnezeu n-a creat un univers finit, ci esența lui, deschisă dezvoltării. Această interpretare elucidează, de asemenea, problema creării luminii în ziua întâi.

Nimic nu are o viteză mai mare ca lumina. Astfel Dumnezeu a început esența universului prin crearea entității care are viteza cea mai mare.

Dumnezeu a spus: *Să fie lumină*, adică: *Să ne grăbim spre împărăția desăvârșită!* Mai departe, Dumnezeu a spus: *Să fie o întindere între ape* (Geneza 1: 5). Cuvântul «întindere» sugerează

un fel de boltă fixă, separând cerul de pământ (partea de sus de partea de jos). Textul ebraic folosește aici cuvântul *rakiah*, tradus prin *întinde* căci are drept rădăcină un verb care înseamnă *a întinde*. Această interpretare a cuvântului *rakiah* se leagă de noțiunea de univers creat în esența lui.

Departate de a sugera o boltă, ideea de *rakiah* este un splendid presentiment al teoriei moderne după care universul se extinde permanent, întinzându-se. Dacă se apropie de tine o sursă de lumină, atunci întregul spectru al luminii tinde spre violet; dacă sursa se îndepărtează, atunci întregul spectru tinde spre roșu, la fel cu zgomotul de la șuieratul locomotivei care se schimbă după cum trenul se apropie sau se îndepărtează.

Cea mai apropiată constelație aflată la o distanță de aproximativ 43 de milioane ani lumină și care conține cam 2 500 de galaxii, are o mișcare, corespunzând unei viteze de îndepărtare de noi, de circa 750 mile pe secundă. Cea mai îndepărtată constelație investigată până acum are o mișcare, corespunzând unei viteze de retragere, care este aproape jumătate din viteza luminii.

Știința relatează, atunci, cu exactitate ceea ce spune Biblia: *Dumnezeu a creat cerurile și le-a întins* (Isaia 42: 5).

Primul capitol al Bibliei este corect. Dumnezeu a creat *rahiah*.

Ba, mai mult, și faptul că istoria creației începe cu facerea luminii înaintea soarelui dovedește autoritatea divină a Bibliei, pentru ca nici un autor pământean să nu-și creeze asemenea greutatea într-o scriere personală.

Despre rugăciune

Isus ne-a învățat să strigăm zi și noapte spre Dumnezeu (Luca 18: 7). Însă, Dumnezeu nu Se va asemăna cu acel judecător nedrept de la care dreptatea se poate obține doar prin insistente implorări.

De ce este scris: *Rugați pe Domnul secerișului să scoată lucrători la secerișul Lui?* (Matei 9: 38). Dacă El este plin de iubire, de ce nu dă El lucrători fără a mai aștepta ruga noastră?

Ne rugăm pentru a obține claritate. Doar o viață de rugăciune vă va învăța că nici întrebările adresate lui Dumnezeu, nici teologia nu joacă vreun rol în rugăciune. Rugăciunea vă va învăța să vă petreceți viața în tăcere, la sânul lui Dumnezeu pe care nu-L putem înțelege pe deplin.

Când apare o necesitate extremă sau o amenințare, e bine să strigi. Nimeni nu șoptește când e amenințat de un balaur. Dumnezeu îi spune lui Samuel: *strigătul lui a ajuns până la Mine* (1 Samuel 9: 16). Dacă lipsește strigătul, lipsește înțelegerea marelui pericol pe care-l înfruntăm în această vale. Dar, după strigăt urmează liniștea.

Este un bun obicei biblic a cere semne de la Dumnezeu. Ionatan spune celui ce-i ducea armele: *Dacă ne vor zice: «Oprîți-vă pînă vom veni noi la voi!», vom rămînea pe loc și nu ne vom sui la ei... Dar, dacă vor zice: «Suiți-vă la noi!», ne vom sui căci Domnul li dă în mâinile noastre* (1 Samuel 14: 9 - 10).

Cereți lucruri concrete, așa cum a cerut Ionatan călăuzire în întreprinderea unei bătălii contra dușmanului. Hotărâți-vă ce semn doriți și considerați că primiți semnul drept călăuzire. Puteți cere chiar și răspunsuri la întrebări concrete, așa cum face David în 1 Samuel 23: 10 - 12. Rugați-vă pentru alții, chiar și pentru marii păcătoși, fiți-le pavază. Rabinul Neemia a spus: *Când iudeii au construit și s-au închinat vișelului de aur, Moise a încercat să domolească mânia lui Dumnezeu, spunând: "Stăpîne Atotputernic, ei Ți-au făcut un ajutor Ție. De ce să Te mânii? Acest vișel îți va sluji Ție. Tu vei face soarele să strălucească, iar vișelul va face să strălucească luna. Tu te vei îngriji de stele, iar vișelul de planete; Tu vei face să plouă, iar vișelul va face să crească iarba". Cel Preaînalt, fie lăudat, i-a spus lui Moise: "Faci aceeași greșală ca și poporul tău. Vișelul nu este real!" Moise a răspuns atunci: "Dacă e așa, atunci de ce să Te superi pe copiii Tăi pentru ceva nereal?"* (Exod Rabbah).

Faceți ca și cuvintele voastre către Dumnezeu să fie la fel de înțelepte și convingătoare.

Te poți ruga în orice poziție decentă a corpului. Cei cu o înaltă chemare recurg uneori la ceea ce am putea numi poziții de yoga, ca Ilie care și-a pus capul între genunchi, ceea ce e posibil numai după un exercițiu practic îndelungat (1 Împărați 18: 42).

Folosiți-vă ochii în rugăciune. Nu știu de unde vine obiceiul de a închide ochii în rugăciune. Obiceiul lui Isus era să-i ridice. Mirele spune miresei: *Mi-ai răpit inima cu unul din ochii tăi* (Cântarea Cântărilor 4: 9) («a răpi inima» este exprimat doar prin verbul ebraic *levavtini* care este cel mai puternic cuvânt pentru unirea a două inimi).

Isus este atent la ochii noștri în timp ce ne rugăm. El a observat că un vameș *nu îndrăznește să-și ridice spre cer* cunoscându-și păcătoșenia, și a spus: *omul s-a pogorât acasă socotit neprihănit* (Luca 18: 13 - 14).

În alte momente, credincioșii Îi arată lui Dumnezeu marea iubire prin expresia ochilor lor.

Învățați să vă folosiți corect ochii în comuniunea voastră cu Dumnezeu și cu oamenii.